

KURIER POZNANSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni Kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chelmiński
Za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr. 191

Wydanie P

Poznań, środa dnia 28 kwietnia 1937

Rok 32

Poznań, 27 kwietnia.

Sprawa belgijska a przemiany w polityce międzynarodowej

Ostatnie tygodnie zaznaczyły się w całej Europie wielką ruchliwością dyplomacji.

Na Zachodzie główny ośrodek polityczny znajduje się obecnie w Londynie, mimo iż sądzono, że bliskość uroczystości koronacyjnych odwiedzie zainteresowania polityków angielskich od zagadnień europejskich. Punkt ciężkości prac dyplomacji angielskiej i francuskiej skupia się nadal na organizacji systemu bezpieczeństwa, który by zastąpił pakt lokarneński.

Innymi drogami toczą się sprawy w dwóch innych punktach newralgicznych wielkiej polityki europejskiej: w zagłębiu naddunajskim oraz w basenie śródziemnomorskim. Tam bodźce do doniosłych przemian wychodzą od aktywnej dyplomacji rzymskiej, mianowicie „osią Rzym — Berlin” dla budowy nowego powiązania międzynarodowego w oparciu o państwa autorytatywne.

Obserwacja zjawisk prowadzi do wniosku, że aktywność partnerów „osi Rzym — Berlin” doprowadziła już do zmian, polegających: 1) na osłabieniu wpływów francuskich i angielskich w Europie środkowej i śródziemnomorskiej; 2) oddaleniu się od genewskiego systemu bezpieczeństwa zbiorowego, zastępowanego coraz częściej paktami dwustronnymi.

Interesy Polski wiążą się najściślej zarówno z zachodnio - europejską konstelacją polityczną jak z bezpieczeństwem środkowo-europejskim.

Likwidacja lokarneńskiego systemu bezpieczeństwa, któremu cios śmiertelny zadano w marcu zeszłego roku z Berlina gwałcąc traktatowe postanowienia o zdemilitaryzowanej strefie nadreńskiej, dokonuje się obecnie w sposób, którego burzyciele paktu reńskiego zapewne się nie spodziewali.

W następstwie niemieckich „faktów dokonanych” i dotychczasowej bezpłodności rokowań o nowy system zachodnio - europejskiego bezpieczeństwa nad Renem, stopniowo dokonało się zbliżenie i ocieplenie atmosfery między Paryżem i Londynem i sprzężenie współdziałania tak doniosłym instrumentem, jak postanowienie o współpracy sztabów generalnych lądowych, morskich i powietrznych z dnia 19 marca 1936 r. Sobotnia deklaracja angielsko-francuska w Brukseli o wspólnym potwierdzeniu przez oba zachodnie mocarstwa neutralności Belgii i zwolnieniu jej ze zobowiązań, wynikających z umów: lokarneńskiej i z 19 marca 1936 r., odsłania charakter porozumienia Londynu i Paryża jako faktycznego przymierza odpornego.

W przededniu zdobycia Bilbao?

Zwycięski pochód wojsk gen. Moli — Baskowie poddają się masowo — Anarchiści spalili Eibar — Najbliższe cele ofensywy narodowców — Zabiegi „czerwonych”

Paryż. (ATE). „United Press” donosi z nad granicy francusko-hispańskiej, że po dwudniowej ofensywie oddziały gen. Moli wyparły wojska baskijskie z dwóch ważnych punktów strategicznych Durango i Eibar i posuwają się w kierunku północno-zachodnim na Bilbao.

Według doniesień ze źródeł powstańczych Baskowie ponieśli zupełną porażkę i na niektórych odcinkach poddają się całymi kompaniami nacierającemu oddziałom gen. Moli. Tylko w ciągu poniedziałku wzięto do niewoli 2500 Basków, a w ciągu poprzednich dwóch dni kilka tysięcy. Zdobyty materiał wojenny wystarczy do uzbrojenia paru dywizyj. Główna kwatery wojsk powstańczych donosi, że nieprzyjaciół stawia bardzo słaby opór.

Przez rozgłoszenie w San Sebastian powstańcy wezwali prezydenta autonomicznej republiki baskijskiej Aguirre do poddania się, o ile chce ochronić swój kraj od zniszczenia. Komunikat ten został nadany w języku hiszpańskim i w baskijskim. Jeńcy opowiadają, że należy się liczyć z pod-

daniem się Bilbao jeszcze w ciągu bieżącego tygodnia, ponieważ ludność jest zmęczona ciągłym bombardowaniem i przeświadczona o bezcelowości dalszych walk.

Przed ewakuacją Eibaru komuniści i anarchiści urzeczywistnili swą pogrozkę zniszczenia miasta. Dzielnica, w której znajduje się 12 fabryk broni, oraz warsztaty złotnicze przedstawia morze płomieni. Oddziały powstańcze musiały po wkroczeniu do miasta zająć się gaszeniem pożaru.

W obecnej chwili droga do Bilbao, które jest odległe od Durango o 30 km, jest wolna. Powstańcy mają do rozporządzenia szosy i kolej, prowadzącą z Eibar przez Durango do Bilbao. Oddziały narodowe zajęły również wieś Verriz i Banosbealbedia i odcięły miejscowość Eruma od Bilbao. Ofensywa powstańców rozwija się w dwóch kierunkach: na zachód od Durango bezpośrednio na Bilbao, oraz na północ od Elorrio na Marquinaś celem dokonania oskrzydłującego manewru, który zmusi nieprzyjaciela do cofnięcia się na całym froncie.

Po zdobyciu Bilbao przyjdzie kolej

na Santander i Gijon. Przeważa zdanie, że po osiągnięciu tych celów operacyjnych armia gen. Moli wyruszy nie tylko w kierunku Oviedo, lecz również weźmie udział w walkach na froncie madryckim.

Salamanca. (PAT). Komunikat urzędowy głównej kwatery powstańczej z godz. 20 dnia 26 bm.

Na froncie baskijskim napór naszych wojsk na pozycje, zajmowane przez nieprzyjaciela trwa. Rozpaczliwe wysiłki sił rządowych dla obrony okręgu Eibar są daremne. Wojska nasze przeszły linię Malzara, Eibar, Eruma Mallagia i górę Oiz. Uciekający nieprzyjaciół pozostawił około 100 zabitych i wielką ilość materiału wojennego.

Na froncie Asturii wojska nasze dokonały śmiałego ataku na bagnety pod Marras. „Czerwoni”, zajęci pracami fortyfikacyjnymi, byli atakiem tym zaskoczeni. Pozostawili oni wielu zabitych.

Na froncie armii południowej posunęliśmy nasze linie na odcinku Sierra de Lujar.

Rabat. (PAT). Rozgłoszenia w Verdad podała następującą wiadomość:

Według karygodnych informacji min. spraw zagr. rządu w Walencji Alvarez del Vayo odbył rozmowę z pewnym dyplomatą zagranicznym w sprawie pośrednictwa w celu zakończenia wojny domowej.

W związku z tą wiadomością Radio National w Salamance ogłosiło, co następuje:

„Możemy stwierdzić, iż wódz naczelny odrzuci wszelkie formuły porozumienia.”

„Czerwony” terror

Paryż. (Tel. wł.). Fabrykę samolotów „Latecoère” w Toulonie opanowali komuniści. Dyrektor przedsiębiorstwa został aresztowany, inżynierów wydalono. Kierownikiem zakładu mianowano przedstawiciela związku zawodowego.

Groźna powódź w Ameryce

Waszyngton. (PAT). Wskutek trwających od trzech dni deszczów wezbrały rzeki Ohio, Potomac Allegany i Monongahela, grożąc zalaniem całego okręgu, który w r. ub. poniósł straty, przewyższające 200 milionów dolarów.

W kilku stanach, a mianowicie w Pensylwanii, Ohio, zachodniej Wirginii i Maryland rzeki wystąpiły z brzoóg. Niżej położone części miast Pittsburgh i Johnstown ewakuowano. Miasto Cincinnati jest również zagrożone. Wysokości szkód dotychczas nie ustalono.

Most na rzece Dorange w Wirginii został uniesiony przez fale, a kilku jadących automobilistów zginęło.

Nowy Jork. (PAT). Powódź, której rozmiarów nie notowano od lat 40, zmusiła władze do ewakuacji 6.000 mieszkańców m. Ontario.

Burmistrz zażądał od okolicznych miast dostarczenia statków w celu przewiezienia ewakuowanych i zaopatrzenia ich w żywność.

Montreal. (PAT). Ekspres Chicago — Montreal wykoleił się tuż za granicą kanadyjską w Ontario. Przyczyną katastrofy było podmycie toru przez powódź. Palacz parowozu został zabity, a maszynista ranny. Lekarz, który śpieszył na pomoc samochodem, został strącony wraz z wozem z mostu przez wysoką falę i utonął.

Oba mocarstwa stają solidarnie na straży bezpieczeństwa Belgii. Uwalniając ją samą od czynnych świadczeń wojskowo - wojennych w wypadku napadów na jednego z gwarantów Anglia i Francja podtrzymują własne zobowiązania o pomocy militarnej dla Belgii, i to w ramach dawnych postanowień lokarneńskich oraz zarządzeń przyjętych w Londynie w dniu 19 marca 1936 r. o współpracy sztabów generalnych państw sprzymierzonych z czasów wojny światowej.

Najważniejszą wszakże jest końcowa klauzula brytyjsko - francuskiej deklaracji. Wynika z niej ponownie wola udzielenia sobie wzajemnych gwarancji bezpieczeństwa w wypadku niesprowokowanej agresji godzącej we Francję lub Anglię.

Paryski półoficjalny „Temps” przyznaje, że istotna treść deklaracji brukselskiej jest szersza od słów, którymi ją wypowiedziano; nie tai, że strategicznie ważna Belgia stała się czynnikiem najściślej współpracy Anglii i

Francji. Charakter tych więzów przyrównuje się do dawnej entente cordiale. Tak silnie zaakcentowane współdziałanie angielsko - francuskie musi oczywiście zaważyć na biegu europejskich wydarzeń międzynarodowych również we wschodnim i środkowym regionie europejskim.

Belgia odtąd przestrzegać będzie neutralności, zbliżonej w typie do przedwojennej. Obciąża ją jedynie obowiązek zorganizowania skutecznej obrony własnego kraju. Tego Belgia nie zaniecha napewno mając w żywej pamięci doświadczenia z sierpnia 1914 r.

W deklaracji brukselskiej wezwano ponadto uroczystie do straży bezpieczeństwa belgijskiego pakt i Narodów, któremu Belgia ze swej strony złożyła nowy hołd wierności. Akt ten ma duże znaczenie dla kancelaryj dyplomatycznych Londynu i Paryża na wypadek, gdyby Niemcy dopuścili się agresji na Wschodzie, gdyż Bruksela będzie wówczas musiała automatycznie współdziałać w genewskim systemie

represyjnym przeciwko napastnikowi. I wówczas też wyjątkowo terytorium Belgii stoi otworem dla przemarszu wojsk, wykonujących sankcje z ramienia Genewy.

Ten szczegół wzburzył opinię niemiecką więcej, aniżeli sam ujawnienie ścisłego współdziałania anglo-francuskiego.

Montowany z Londynu pierścień wokół zachodnich granic Niemiec rozszerzony na Skandynawię przez „blok Oslo”, ujmujący poza Belgią i Holandią — Danię, Norwegię, Szwecję i Finlandię, znajduje poza rzeczowymi względami (wspólność interesów gospodarczych, zagrożenie bezpieczeństwa z tej samej strony itp.) silną spójność ideową w obowiązujących w tych krajach ustrojach demokratyczno-parlamentarnych.

Przyjrzyć trzeba się będzie jeszcze przemianom w polityce międzynarodowej od strony zagłębia naddunajskiego oraz basenu śródziemnomorskiego,

Stan robót na wystawie paryskiej

Na 190 pawilonów dotychczas gotowe są tylko trzy — Kilkanaście jest na ukończeniu, a znaczna większość znajduje się w pierwszym stadium budowy

Paryż. (PAT). Zwiedziła tereny wystawowe grupa dziennikarzy zagranicznych, stwierdzając, iż na 190 pawilonów, które miały być wzniesione, prace budowlane zostały ukończone przy 3 pawilonach, mianowicie: belgijskim, włoskim i prasy. Na ukończeniu są wielkie pawilony niemiecki i sowiecki, oraz Danii, Szwajcarii, Grecji, Portugalii, Monako i Luksemburga.

Pawilon niemiecki nie tylko jest ukończony z zewnątrz, ale wykonano już znaczną część dekoracji wewnętrznych. Na pawilonie sowieckim, który znajduje się na wprost niemieckiego, montowana jest obecnie na szczycie olbrzymia grupa, przedstawiająca młodego chłopca i dziewczynę, trzymających w rękach sierp i młot.

Obok prasowego wielki pawilon fono-foto-kinematografii ma ukończone skrzydła, natomiast około głównej hali prace budowlane trwają. Na terenie, na którym ma się wznosić pawilon Stanów Zjedn., prace podjęto dopiero przed dwoma tygodniami. Wielki, drewniany pawilon norweski pokrywany jest w tej chwili oszalowaniem z desek. Pawilon Państwa Kościelnego w formie świątyni ma zupełnie ukończone rusztowanie drewniane i już szereg ścian pokryto płytami, zastępującymi mury.

W pawilonie światła, który wznosi się przed gmachem szkoły wojskowej, wszystkie prace murarskie są ukończone. Pawilony holenderski i polski mają już ukończone zarysy, ale prace budowlane jest jeszcze dużo. W pawilonie czesochosławskim, budowanym całkowicie ze szkła i żelaza, na razie sterczą tylko rusztowania. Nie zaczęto jeszcze robót przy pawilonie Chin i republiki Costarica, które zresztą w ub. tygodniu zgłosiły swój udział w wystawie.

Daleko bardziej posunięte są prace, przygotowujące komunikację wewnątrz wystawy, a więc wiadukty

nad ulicami i tunele. Na placu Alma kilkudziesięciometrowe dwie wieże drewniane, obejmujące swymi ramionami pomnik Mickiewicza i stanowiące jedno z głównych wejść na wystawę, są ukończone już całkowicie. Wielki most na Sekwanie, tzw. most Jeny, który specjalnie dla celów wystawowych został poszerzony dwukrotnie, ukończono już zupełnie. Za tym mostem, na tzw. Wyspie Łabędziej,

rozpościera się dział kolonij francuskich oraz szeregu prowincyj. Minarety Algieru i Tunisu wznoszą się już wysoko nad wybrzeżami. Natomiast miejsce, gdzie ma się znajdować pawilon Korsyki, wyznaczone jest dotychczas załedwie przez 4 pontony, powiązane ze sobą i przyłączone do mostu. Inne prowincje francuskie mają już zakończonych szereg pawilonów o architekturze regionalnej.

Żyd oszukał międzynarodowych handlarzy

Warszawa. (Tel. wł.) Po śmierci hr. Jakuba Potockiego, który stworzył wielką fundację naukową, ktoś ogłosił w pismach, że wykonawcy testamentu mają sprzedać za wolnej ręki rzadkie i cenne dzieła sztuki.

Handlarze dowiedzieli się, jakie przedmioty zawierają zbiory w Helenowie pod Warszawą i nie szczędzili trudu, by do tych zbiorów dostać się. Przyjechali z Amsterdamu, Wiednia, Paryża a nawet z Nowego Jorku.

Wszyscy byli poinformowani, że do wykonawcy testamentu można się dostać tylko przez antykwariusza Dawida Muszkata, głośnego na bruku warszawskim pośrednika. Muszkat przyniósł zbiór fotografii oraz spis dzieł

sztuki, przeznaczonych na sprzedaż i doprowadził do rzekomych rozmów z wykonawcą testamentu Czurukiem. Handlarze podpisali umowę na kupno-sprzedaż wyszczególnionych i sfotografowanych dzieł sztuki, wpłacając na poczet należności 400 tys. zł — 100 tys. gotówką. Dzieła miały być dostarczane w przeciągu dwóch miesięcy.

Upłynęło pół roku i wtedy dopiero kupcy dowiedzieli się, że padli ofiarą oszusta. Muszkat sprzedał tylko fotografie a rolę wykonawcy testamentu odegrał zresztą jego wspólnik Roman Dutkiewicz. Muszkat pobrał od kupna prowizję w sumie 10 tys. zł. Obu oszustów osadzono w areszcie śledczym.

Tarcia w szeregach „frontu ludowego“

Paryż (PAT). W związku z obiegającymi na giełdzie w ostatnim tygodniu pogłoskami, jakoby przewodniczący komisji rzeczoznawców przy Francuskim Funduszu Wyrównawczym, znakomity ekonomista prof. Rist miał zgłosić swą dymisję, min. finansów Vincent Auriol wystąpił z kategorycznym zaprzeczeniem. Jednocześnie minister równie stanowczo oświadczył, że nie zamierza starać się o nową pożyczkę na rynku wewnętrznym.

Oświadczenie to oznaczałoby, że rząd nie chce na razie ustąpić pod na-

ciskiem Gen. Konf. Pracy, która, jak wiadomo, domaga się podjęcia wielkich robót publicznych na sumę 10 miliardów fr. i rozpisania w tym celu nowej pożyczki wewnętrznej. Oświadczenie min. Vincent Auriol nabiera jeszcze większego znaczenia wobec faktu, że na sobotnim zgromadzeniu Związku Związków Zawodowych sekretarz generalny Konfederacji Jouhaux kategorycznie powiedział, że związki zawodowe w razie potrzeby będą musiały postarać się o narzucenie rządowi swych dążeń.

Na karę śmierci

Warszawa (Tel. wł.) W Łucku odbyła się rozprawa przeciwko Włodzimierzowi Lawrence, który zastrzelił starszego posterunkowego służby śledczej Bolesława Pollaka z Horochowa. Lawrence'ę skazano na karę śmierci, dwie inne osoby skazano na 2 względnie 4 lata.

Lawrenko zasiadzie na rozpoczynającym się dzisiaj procesie politycznym przeciwko 43 mieszkańcom powiatu horochowskiego, oskarżonym o przynależność do nielegalnej organizacji „Ukraińskiego Narodowego Kozackiego Ruchu“ („Unakor“) i o działalność antypaństwową. (w)

Wystawa w Gdyni

Gdynia. (Tel. wł.) Otwarto w lokalu Klubu Obywatelskiego przy ul. Lipowej wystawę nagrodzonych prac konkursowych na rozwiązanie mola południowego i reprezentacyjnej części śródmieścia Gdyni (okolic Skweru Kościuszki). Prace zostały nagrodzone w specjalnym konkursie.

Wystawa otwarta jest od godziny 10 do 17 do najbliższego piątku włącznie. Wstęp jest bezpłatny. (p)

Król żarłoków

Rzym. (PAT). Ag. Stefani donosi z Genui:

Marynarz włoski Aldo Ferrari wygrał ostatnio poważny zakład zjadając w restauracji w ciągu jednej godziny 50 jaj, ugotowanych na twardo, i popijając to kilkoma kieliszkami wody mineralnej. Po zjedzeniu tej porcji marynarz czuł się doskonale.

Przed niedawnym czasem Ferrari wygrał dwa inne zakłady, zjadając na jednym posiedzeniu 300 ciastek, a w drugim wypadku 8 metrów kielbasy.

Wybuchy

Berlin (T. w.) Na pokładzie motorowca niemieckiego „Marta Luiza“ powstał pożar wskutek wybuchu kotła.

Przeciw ischiasowi: PISZCZANY

Tanie kuracje ryczałtowe!
Inf.: Biuro Piszczany, Cieszyń VIII/1.
Tel. 20565

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 27. 4. 1937 r.
Urządowe Sprawozdanie Targowe
Komisji Notowania Cen.
Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi.
Placono za 100 kg żywej wagi:

BYDŁO:	
Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgowane	66— 68
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	52— 58
Mięsiste tuczone starsze	48— 50
Miennie odżywione	38— 46
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	60— 66
Tuczone mięsiste	52— 58
Nietuczone dobrze odżywione starsze	48— 52
Miennie odżywione	38— 46
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	60— 66
Tuczone mięsiste	52— 58
Nietuczone dobrze odżywione	40— 50
Miennie odżywione	24— 30
Jalowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	66— 68
Tuczone mięsiste	52— 58
Nietuczone dobrze odżywione	48— 50
Miennie odżywione	38— 46
Młodzież:	
Dobre odżywione	38— 46
Miennie odżywione	36— 38
Cielęta:	
Najprzedszybiec cielecia wytuczone	82— 92
Tuczone cielecia	72— 80
Dobre odżywione	64— 70
Miennie odżywione	50— 60
CWCE:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	64— 70
Tuczone starsze skopy i maciorki	50— 60

ŚWINIE (TUCZNIKI):
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi: . . . . . 102—104
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi: . . . . . 94— 98
Pełnomięsiste od 90 do 100 kg żywej wagi: . . . . . 90— 92
Mięsiste świnie ponad 90 kg żywej wagi . . . . . 80— 88
Maciorki późne kastraty . . . . . 80— 96

Przebieg targu: normalny.
Dobre wytuczone bydło ponad notowanie.
Targ przypadający na poniedziałek, dnia 3 maja 1937 r., przekłada się z powodu święta na środę, dnia 5 maja 1937 r.

Urządowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 27. 4. 1937 r.
Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa biejąca: za 100 kg: STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 742 g/l., 3) owies 420 g/l.
Ceny orientacyjne:

Żyto (Uspokojenie stałe)	23.00— 23.25
Pszenica (Uspokojenie stałe)	27.75— 28.00
Jęczmień 630—640 g/l.	23.00— 23.25
Jęczmień 667—676 g/l.	24.25— 24.50
Jęczmień 700—715 g/l.	26.25— 27.00
Uspokojenie spokojne.	
Owies	22.00— 22.25
Uspokojenie spokojne.	
Maki żytnie standardy nowe	
żytnia gat. I 0-70%	32.50
Uspokojenie spokojne.	
Maki pszenne standardy stare	
pszena gat. I wyc. 0-20% wł. w.	46.25— 47.25
oszena gat. IA 0-45% wł. w.	45.25— 45.75
pszena gat. IB 0-55% wł. w.	43.75— 44.25
pszena gat. IC 0-60% wł. w.	43.25— 43.75
pszena gat. ID 0-65% wł. w.	42.25— 42.75
pszena gat. IIA 20-55% wł. w.	40.25— 40.75
pszena gat. IIB 20-65% wł. w.	40.00— 40.50
pszena gat. IID 45-65% wł. w.	47.00— 48.00
pszena gat. IIF 55-65% wł. w.	33.00— 34.00
Uspokojenie spokojne.	
Otreby żytnie stand.	14.25— 14.75
Otreby pszenne grube stand.	14.50— 15.00
Otreby pszenne średnie stand.	13.50— 14.00
Otreby jęczmienne	15.00— 16.00
Siemien lniane	55.00— 58.00
Gorzczyca	30.00— 32.00
Wyka latowa	23.00— 25.00
Żelazka	23.00— 25.00
Groch Wiktorja	21.50— 25.00
Groch Folgera	22.00— 24.00
Łubin niebieski	13.75— 14.75
Łubin żółty	14.50— 15.50
Sersadela	23.00— 26.00
Koniczyna czerwona surowa	100.00—110.00
Koniczyna czerw. 95—97% czyst.	120.00—130.00
Koniczyna biała	85.00—125.00
Koniczyna szwedzka	150.00—180.00
Koniczyna żółta odulczona	65.00— 75.00
Przełot	65.00— 75.00
Rajgras angielski	60.00— 70.00
Makuch lniany w taflach	22.25— 22.50
Makuch rzepak w taflach	17.25— 17.50
Makuch słon. w taflach 42—43%	23.75— 24.50
Srut Soja	24.00— 25.00
Słoma pszena luzem	2.00— 2.25
„ pszena prasowana	2.50— 2.75
„ żytnia luzem	2.20— 2.45
„ żytnia prasowana	2.95— 3.20
„ owsiana luzem	2.40— 2.65
„ owsiana prasowana	2.90— 3.15
„ jęczmienna luzem	2.10— 2.35
„ jęczmienna prasowana	2.60— 2.85
Siano zwykłe luzem	4.75— 5.25
„ zwykłe prasowane	5.40— 5.90
„ nadnoteckie luzem	5.85— 6.35
„ nadnoteckie prasowane	6.85— 7.35
Ogólne uspokojenie spokojne.	
Ogólny obrót: 1583 t., w tym żyta 235 t., pszenicy 45 t., jęczmienia 20 t., owsa 2 t.	

Katastrofy lotnicze?

Caracas (ATE). Samolot pasażerski typu Lockheed Electra, utrzymujący stałą komunikację na linii Bogota-Caracas (stolica Wenezuli w Am. Poł. — red.) zginął.

Samolot opuścił Bogotę (stolica Kolumbii w Am. Poł. — red.) w piątek i musiał według pogłoszek, wskutek defektu w motorze lądować w Lueta. Ponieważ komunikacja z okresem Wenezuli, w którym leży Lueta jest przerwana, nie można było sprawdzić tej wiadomości. Niewiadomo również, ile pasażerów znajdowało się w aparacie.

London. (PAT). Brak tu wiadomości o lotniku Brook, który usiłuje pobić rekord w locie Anglia — Capetown. Opuścił on Chartum (stolica Sudanu anglo-egipskiego — red.) w dniu wczorajszym, udając się do Juby w Sudanie.

W wiadomościach

Lucjan Guttry, profesor Konserwatorium Toruńskiego dyrygował wielką państwową orkiestrą filharmonii w Hamburgu i odniósł wielki sukces.

W Monachium dokonano otwarcia ogólnoniemieckiej wystawy psów, zawierającej blisko dwa tysiące okazów różnych ras. Właściciele najpiękniejszych psów otrzymają cenne nagrody, ufundowane m. i. przez Hitlera, marszałka Blomberga, min. Fricka itd.

Dzień 1 maja jest głównym świętem narodowym Trzeciej Rzeszy. Zakazana jest wszelka praca z wyjątkiem najniezbędniejszej. W tym roku 1 maj będzie obchodzony specjalnie uroczysto.

Tradycyjnym zwyczajem do Berlina dostarczono już symboliczne „drzewo majowe“. Jest to okazała sosna, 40 m wysokości, przypuszczalnie 150-letnia, przywieziona z Prus Wschodnich.

Dzienniki węgierskie donoszą, że prezydent Austrii dr Miklas będzie rewizytować regenta Horthy'ego w dn. 3 maja w towarzystwie kanclerza dra Schuschnigga i sekretarza stanu dla spraw zagr. dra Schmidta.

W najbliższych tygodniach brytyjskie Min. Wojny przystąpi do miejscowości Bishopton w pobliżu Glasgow do budowy największej na świecie fabryki amunicji. Koszty wyniosą 3 miliony funtów szterl. Zabudowania fabryczne zajmą obszar 800 ha.

Przestępczość w Łodzi i jej tło

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego“)

Łódź, 26 kwietnia.

Przestępczość w Łodzi przybiera zastraszające rozmiary. Zaledwie przebrzmiały echa wielkiego procesu słynnego już nie tylko w Łodzi „Ślepego Maksa” — Borsztajna i związanego z nim drugiego procesu inspektora Noska, a już Łódź przeżyła nową sensację. Oto porwano młodego Żyda Budzyna i zażądano od rodziny okupu w wysokości pół miliona złotych, grożąc w przeciwnym razie zamordowaniem porwanego!

To już był czyn zupełnie na miarę amerykańskich „kid-napperów”...

Obecnie sprawa ta znalazła swój epilog w sądzie, gdzie łódzkim „gangsterom” wymierzono karę od pięciu lat do osiemnastu miesięcy więzienia. Najcharakterystyczniejsze jest to, że na czele porywaczy stał Żyd. Pomysł bowiem i właściwe kierownictwo porwania spoczywało w rękach niejakiego Henryka Henocka Barucha. Pozostali łódzcy „kid-napperzy” grali rolę wykonawców.

W ogóle nie była to historia skomplikowana. Upatrzono ofiarę, dostatecznie kochaną przez rodziców, którzy znowu byli dostatecznie bogaci, złapano ją, wpakowano do samochodu i wywieziono za miasto. Tu młodego Budzyna uwięziono, a rodzina dostała wezwanie do uiszczenia okupu w wysokości pół miliona złotych. Rozpoczęły się targi i ostatecznie bandyci zgodzili się zredukować swe żądania do kwoty 50.000 zł. Tymczasem policja wpadła na trop porywaczy, ofiarę zwolniła, a całe dobrane grono doprowadziła do więzienia. Epilogiem stał się wyrok, który zapadł w tych dniach.

Kim byli przestępcy?

Inicjator porwania, Baruch, jest Żydem, właścicielem dwóch ładnych will w okolicach Łodzi, a poza tym handlowcem. Na sali sądowej Baruch z dumą w czasie ustalania personaliów oświadczył, że jest wyznania rzymsko-katolickiego. Wyznanie zmienił bardzo niedawno. Pozostali członkowie bandy też nie są to ani ludzie głodni, ani też nie wykształceni. Ten ma domek, ów własne auto... Trzech z nich ukończyło sześć klas szkoły średniej.

Gdyby ten wypadek był odosobnionym, nie zwracałby specjalnej uwagi.

Niestety jest on jednym z ogniw łańcucha przestępstw, dokonywanych w Łodzi.

Zestawmy te przestępstwa:

A więc najpierw — zorganizowana banda porywaczy, zupełnie na wzór amerykański...

Później „Ślepy Maks” — analfabeta i zarazem szef „dintojry” czyli sądu bandyckiego. Uprawiał on nie tylko sądy nad złodziejami, włamywaczami i oszustami, ale cieszył się poważną klientelą w postaci kupców, nie mogących wyegzekwować należności od „plajtowników”, przeprowadzał rozwody rytualnych małżeństw żydowskich, rozstrzygał spory co do wysokości posagu lub podziału zysków po udanej „plajcie”. Jednocześnie cieszył

WŁADYSŁAW FOLKIŃSKI

profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, ostatnio wybrany prezesem Rady Naczelnej Stronnictwa Narodowego.

się przyjaźnią burmistrza Andrzejaka, a pewien notariusz i ex-starosta zabiegał o nadanie mu krzyża zasługi. Był również przyjacielem inspektora policji, którego przyjaźń ta zaprowadziła na ławę oskarżonych...

Każda niedziela broczy w Łodzi krwią. Zawsze jest kilkanaście nożowych bójek, a w tym zazwyczaj dwa, trzy trupy. Bywają to porachunki osobiste, rabunki lub zgola napady dla wyładowania „kawalerskiej fantazji”. Doroczne święta mają obfitszy plon...

Żięć żydowskiego posła z Łodzi Minchberga zostaje skazany za łapownictwo, a poprzednio był pięciokrotnie karany za czeki bez pokrycia...

Stale urzęduje w Łodzi grupa dysonkerów i pokątnych bankierów, których szef regularnie co powien czas

dopuszcza się oszustw na grubszą sumę i ustępuje miejsca innemu. W ciągu dwóch lat były trzy takie wypadki. Ogólna suma, na którą popełniono nadużycia w tych trzech aferach, przekracza milion...

O złośliwych upadłościach, podpaleniach, oszustwach nie warto wspominać, bo są one nierozdzielnie częścią łódzkiego „interesu”. Milionowe i wielomilionowe fortuny wyrastają w ciągu kilku lat, początek zaś ich zawsze niknie w mrokach żydowskiego ghett...

W Łodzi jest okragło 220.000 Żydów, co stanowi przeszło 30 procent ogółu ludności, a w każdej grubszej aferze z reguły tkwi jaki Borsztajn albo Baruch...

KAZIMIERZ HALABURDA.

PARADA WIOSENNA W WIEDNIU

Przed prezydentem państwa Miklassem odbyła się w Wiedniu doroczna parada wiosenna miejscowego garnizonu. Na zdjęciu samochody pancerne podczas defilady przed trybuną prezydenta.

O zjeździe Rady Naczelnej Stronnictwa Narodowego

Zjazd Rady Naczelnej Stronnictwa Narodowego — jak nam piszą z Warszawy — wywołał bardzo silne poruszenie w kołach politycznych. Szczególnie dwa punkty rezolucji znalazły liczne komentarze, a mianowicie ustęp, dotyczący konsolidacji narodowej, oraz ustęp, odnoszący się do Żydów.

O konsolidacji tyle się mówi, tak obecnie jest popularnie nawoływać do zespolenia sił w imię rozmaitych hasel i na różnych odcinkach życia, że jasne postawienie sprawy przez tak dużą i odpowiedzialną organizację myśli politycznej i działania narodowego, jaką jest Stronnictwo Narodowe, z pewnością przyczyni się do oczyszczenia atmosfery.

Tak samo w sprawie żydowskiej uchwała jasna, potwierdzająca dotychczasowe stanowisko Stronnictwa Narodowego, a domagająca się pozabawienia Żydów praw politycznych i wpływu na los państwa, pociągnie za sobą niewątpliwie głębsze rozważania, dyskusje, aż stanie się własnością powszechną.

Zatarg w Związku Gmin Wiejskich

Prezes Związku Gmin Wiejskich, b. poseł „sanacyjny” dr Karol Polakiewicz, wystosował do redakcji „Czasu” list, w którym tłumaczy ze swej strony zajęcia na terenie Związku Gmin. W liście czytamy, że zajęcia zostały wywołane przez dwóch członków władz naczelnych Związku Zawodowego Pracowników Samorządu Terytorialnego, Franciszka Lauszkę z Poznania i Imiętczyka z Zagłębia Dąbrowskiego, którzy z grupą kilkunastu zwolenników postanowili nie dopuścić do obrad Związku Gmin Wiejskich postępując się tym pretekstem, że w protokole zebrania rady naczelnej opuszczono

„Warszawski Dziennik Narodowy” pisać o postulacie konsolidacji narodowej, wysuniętym przez Radę Naczelną Str. Nar., stwierdza:

„Dla Stronnictwa Narodowego zagadnienie to nie jest nowym. Uważało się ono zawsze za wyraz wzrastającej, w miarę budzenia się świadomości narodowej, konsolidacji społeczeństwa polskiego, zresztą konsolidacji, osiągniętej nie tylko rzucaniem obiecujących hasel, ale „czynnym dążeniem do celów, które naród przed sobą widzi, pracą i walką o jego dobro”.

„Wychodząc z tego założenia Rada Naczelna sądzi, że jedyną pełną formą konsolidacji jest państwo narodowe, warunkiem zaś wyjścia z dzisiejszych niebezpiecznych trudności wewnętrznych i zewnętrznych — jest rząd narodowy.

„Dlatego też wzywa członków Stronnictwa, aby w pracy swej nie ustawiali i nie tylko dążyli do uzyskania coraz większej przewagi nad przeciwnikami, ale przygotowywali się do ujęcia losów kraju w swoje ręce.”

ustęp o wyborze prezesa przez aklamację na okres 5 lat. P. Polakiewicz pisze, że wybrał drogę „poświęcenia swej osoby” w przekonaniu o nielegalności burzliwego zebrania i zgłosił rezygnację ze stanowiska prezesa.

Co do sprawy ujawnienia nadużyć i defraudacji, to p. Polakiewicz przeczy tym pogłoskom przytaczając jednak końcowy ustęp protokołu komisji rewizyjnej, który poleca usunięcie „niedokładności i drobnych usterek”. Przeczy również p. Polakiewicz wiadomościom o stosunkach rodzinnych w Związku Gmin stwierdzając, że wśród pracowników krewną jego była tylko p. I. Wichlińska — stenografka.

Należy się spodziewać, że odezwą się teraz przeciwnicy p. Polakiewicza w Związku Gmin Wiejskich.

FAKTY I OCENY

O polskość adwokatury

Do wszystkich członków Związku Adwokatów Polskich zostało rozesłane zaproszenie na zjazd, który odbędzie się w Warszawie dnia 8 i 9 maja.

W zaproszeniu czytamy:

„Zjazd ten ma stać się widomym i wymownym znakiem zjednoczenia ogółu Polaków w walce o polskość adwokatury w naszym państwie.

„Do takiego zjednoczenia w imię wspomnianego celu zarząd główny Z. A. P. wezwał już wszystkich adwokatów Polaków w swej uchwale z dn. 12/13 grudnia 1936 r. rozesłanej wówczas wszystkim członkom związku i podanej do wiadomości publicznej w prasie.

„Dotychczasowym wynikiem powyższego apelu jest żywiołowy napływ nowych członków Związku Adwokatów Polskich we wszystkich jego oddziałach, skupienie w nim adwokatów Polaków bez różnicy przekonań i poglądów politycznych.

„Zwołany obecnie zjazd ma być zasadniczym i nader istotnym etapem przedsięwziętych poczyną.

„Zarazem na zjeździe zabrzmić powinien mocny i donośny głos zbiorowy adwokatury polskiej — w obliczu grożących jej niebezpieczeństw w zasadniczych kwestiach, od których należytego rozstrzygnięcia i załatwienia zależy jej byt i rozwój.”

Dlatego też związek nawołuje, aby w zjeździe wzięli udział nie tylko członkowie, ale także wszyscy adwokaci-Polacy w charakterze gości.

Adwokaci-Żydzi w Niemczech

„Juristische Wochenschrift” zamieszcza dane cyfrowe o stanie adwokatury w Niemczech. Cyfry te przedstawiają się następująco:

„W dniu 1 stycznia 1937 na terenie Rzeszy dopuszczonych było do praktyki 18.004 adwokatów, w tym nie-Aryjczyków 2.273 (12 pct). 1 stycznia 1936 liczba adwokatów nie-aryjskich wynosiła 2.552.

„Największą jest liczba adwokatów nie-aryjskich na terenie berlińskiej izby adwokackiej: 1 stycznia 1937 wynosiła ona 934 na ogólną liczbę 2.858. 1 stycznia 1936 liczba nie-aryjskich adwokatów na terenie berlińskim wynosiła 1.036 (34,4 pct), zaś 31 grudnia 1933 — 1.152 (40 pct).

„Na terenie innych izb adwokackich było w dniu 1 stycznia 1937: Frankfurt 115 nie-Aryjczyków na 451 adwokatów, Hamburg 112 na 885, Monachium 105 na 908, Wrocław 213 na 1.002.”

Kiedyż doczekamy się w Polsce takiego systematycznego odżydzania naszej, tak bardzo zażydzonej, palestry?

„Ostpreussenplan“

„Berliner Tageblatt” przytacza dane o niemieckiej akcji osiedleńczej w Prusach Wschodnich.

W ciągu ostatnich dwóch lat utworzono tam 6.000 osiedli, w których mieszka 10.000 osób, przybyłych z głębi Rzeszy. Obecnie planuje się sprowadzenie do Prus Wschodnich 10.000 robotników wykwalifikowanych, oraz około 20.000 robotników rolnych, którzy zostaną zorganizowani zawodowo i przez udzielenie stałych mieszkań i kontraktów mają się stać robotnikami stałymi, a nie sezonowymi.

O godne przyjęcie gości

W związku ze zbliżającymi się Targami Międzynarodowymi, „dniami Poznania” i różnymi zjazdami, które odbędą się w najbliższym czasie w naszym mieście, „Dziennik Poznański” zwraca uwagę na konieczność dobrej organizacji przyjęcia gości i właściwego ustosunkowania się do nich.

„Solidność i uprzejmość — oto dwie cechy, na których oprzeć się musi dobrze zrozumiany rozwój turystyki. Czyż turysta nie szuka dobrych połączeń kolejowych, sprawnego obsługi na dworcu, czystego pokoju hotelowego, taniego i smacznego pożywienia? A jeśli zapytany na ulicy przechodzień poinformuje go grzecznie i dokładnie — podróżny zawiezie ze sobą do domu wspomnienie, że w Poznaniu czy innym mieście wielkopolskim czuł się dobrze.

„A cudzoziemcy? Organizacja techniczna kongresu, dobór prelegentów i referatów, możliwość porozumienia się w rodzimym języku, serdeczne powitanie, to wszystko bardzo ważne warunki powodzenia. Ale conajmniej tyleż ważą te drobne, codzienne kontakty, owo psychiczne nastawienie szarego człowieka konduktora kolejowego, szofera, przewodnika w muzeum czy na wycieczce.”

Uwagi to słuszne. Poza tym jednak dbać należy, by Poznań zaprezentował się obcym w szacie możliwie najczystszej i najporządniejszej, na co ustawicznie kładziemy nacisk. Jeszcze w ostatniej chwili powinniśmy usunąć te braki, które usunąć się dadzą. Współdziałać tu winny wszystkie czynniki, a więc Zarząd Miejski, Starostwo Grodzkie, właściciele domów, wreszcie ogół mieszkańców.

o porządek i czystość w mieście

Dalsze głosy naszych czytelników

Jak wielką wagę mieszkańcy naszego miasta przywiązują do jego porządku i czystego wyglądu, o tym świadczą liczne listy, jakie na ten temat otrzymujemy w dalszym ciągu z kół czytelników, przy czym poruszana jest zarówno sprawa stanu jezdni i chodników, jak i najrozmaitsze inne braki w wyglądzie Poznania.

DZIURY PO DRZEWACH, ZNISZCZENIE BRUKÓW MOZAJKOWYCH, ZABRUDZONE TABLICZKI

Oto co piszą nam m. i. z kół duchowienstwa:

„Przed kilkunastu laty wycięto co drugie drzewa na ul. Wyspiańskiego, ale dziury w bruku po nich zachowały się do dziś na pamiątkę, że tam kiedyś rosły drzewa alejowe. Czy tego nikt nie widzi? Co pomyślał sobie obcokrajowiec o jednej z ładniejszych ulic, gdy na Targi albo na Międzynarodowy Kongres Chrystusa Króla zjadą do Poznania?

„Czy dalej ktokolwiek zwrócił już uwagę na lichej stan bruków mozaikowych? Prosimy obejrzeć bruki te około gmachu Dyrekcji Kolejowej, Wyższej Szkoły Handlowej itd. Zdaje się, że raz i na tę bolączkę przyjść winna kolej, zwłaszcza że i sam plac Wolności pod tym względem wymaga naprawy.

„Wreszcie czy skontrolowano kiedyś tabliczki z nazwami ulic na narożnikach? Czy znajduje się kiedyś czas na ich odkurzenie? Niejedne z nich są tak zabrudzone (pomijając ich potrzaskanie swawolne), że nie podobna napisu odcyfrować. A iluż obcych zjedzie do Poznania w najbliższych tygodniach! Nieraz przyjdzie im trudno zorientować się według tych tablic! Czy ich oczyszczenie jest tak kosztowne?”

Tyle list. Ze swej strony przypominamy, że dawniej tabliczki z nazwami ulic oczyszczano wcale często, a już z reguły przed „sezonem wiosennym”. Należy mieć nadzieję, że magistrat zarządzi i obecnie, jeszcze przed Targami, ich oczyszczenie, bo istotnie wiele jest już bardzo zaburzonych.

Przy tej sposobności byłoby też pożądanym oczyszczenie tabliczek, oznaczających miejsca postoju dorożek konnych i samochodowych, zawierających wskazówki co do ruchu ulicznego itd., bo i te tabliczki są już mocno brudne (ul. Rzeczypospolitej, ul. Fr. Ratajczaka itd.).

Poza tym mocno zanieczyszczone są w niektórych kamienicach latarki z numerami domów. W interesie porządku i ten brak powinien być usu-

nięty przez właścicieli odnośnych nieruchomości, tym bardziej, że nie wymaga to przecież żadnych kosztów.

JESZCZE O BRAKU KONSERWACJI BRUKÓW

A oto wyjątki z innego listu, tym razem specjalnie w sprawie bruków:

„Słusznie „Kurier Pozn.” zwrócił uwagę na zupełnie niedostateczną konserwację bruków, i to nawet drobną konserwację. Warto doprawdy, by odnośni przedstawiciele magistratu udali się np. na ul. Młyńską w pobliżu narożnika ul. Krętej i przypatrzyli się, jak potrzaskane, bądź pozapadane są tam liczne kostki, choć poza tym reszta bruku i na Młyńskiej i na Krętej jest na ogół w porządku. Dlaczego tego odcinka się nie naprawia? I dlaczego nie zalano dziur w asfalcie na

ul. Cieszkowskiego i Działyńskich, choć zrobiono to na ul. Libelta?

„Jeśli chodzi o samo centrum Poznania, to ciż sami panowie winni obejrzeć sobie jezdnię al. Marcinkowskiego koło pomnika Higie (od strony św. Marcina), a zobaczą tam również potrzaskane i zapadnięte, niekiedy głęboko, kostki. To samo zobaczą koło gmachu poczty głównej itd. I tu właśnie wszędzie rzuca się w oczy ów brak konserwacji.

„Jeśli zaś chodzi o zbliżające się Targi, to najbardziej kompromitować nas będzie w oczach obcych stan jezdni koło gmachu Opery (vide bruk drewniany na zbiegu ul. Fredry i Walów Leszczyńskiego!). Jak można było tak zaniedbać ten najbardziej bodaj (poza placem Wolności) reprezentacyjny odcinek w Poznaniu, zresztą przecież niewielki?”

Z walki o polskość miast

Cieżka i mozolna praca na Śląsku

Praca w dziedzinie odżywienia handlu śląskiego napotykała i nadal napotyka na olbrzymie trudności. Najsmutniej przedstawia się polski stan posiadania w większych miastach, ośrodkach przemysłowych.

Dzięki różnym przeciwnościom pracy narodowa, zdążająca do uświadomienia społeczeństwa, do zapewnienia Polakom pracy i chleba, nie dała dotąd pożądanego rezultatu. Jak w innych miastach Polski, tak i na Śląsku akcję odżydzania rozpoczął i prowadzi w dalszym ciągu obóz narodowy.

Miasto Chorzów liczy 120 tysięcy mieszkańców, w tym 45 procent Żydów, którzy masowo zaczęli napływać na Śląsk dopiero od roku 1926. Żydowska inwazja na Chorzów zrazu nie wydała się miejscowemu społeczeństwu niczym strasznym, tym bardziej, że Żydzi nie odważali się początkowo na zakładanie swoich przedsiębiorstw na ulicach głównych; opanowali przedmieścia i boczne ulice miasta. Dopiero po

pewnym czasie poczęli Żydzi stopniowo posuwać się ku pryncypalnym ulicom, a w końcu opanowali całe centrum nie tylko już jako kupcy, ale jako właściciele domów.

Ślązacy teraz dopiero zorientowali się i pojęli dokładnie niebezpieczeństwo żydowskie. Zrazu też rozpoczęli pod sztandarem Obozu Wszechpolskiego walkę z zalewem żydowskim.

W wyniku tej walki w okresie ostatnich trzech lat założone zostały następujące polskie placówki: 3 drogerie, 3 sklepy materiałów budowlanych, 11 sklepów spożywczych, 2 sklepy z sukniem, 1 skład dewocjonalii, 1 zakład fryzjerski oraz 18 straganów. Razem 37 placówek.

Z nowozałożonych placówek utrzymuje się 138 osób. Właściciele tych placówek rekrutują się z ludności miejscowej.

Z prawdziwą radością podkreślić należy fakt, że ludność miejscowa coraz bardziej omija sklepy żydowskie, a popiera zakłady polskie.

8 punktów oskarżenia w procesie Adama Doboszyńskiego

Według doręczonego inż. A. Doboszyńskiemu w tych dniach aktu oskarżenia zawierającego 20 stron pisma maszynowego, inż. Doboszyński oskarżony jest o 8 przestępstw:

- 1) O założenie związku zbrojnego na terenie pow. krakowskiego i myślenickiego, dostarczanie związkowi zbrojnego broni i kierowanie nim.
- 2) O wydanie polecenia, w nocy z 22 na 23 czerwca nieustalonym członkom swego związku, przecięcia przewodów telefonicznych.
- 3) O wtargnięcie na czele grupy 20 ludzi do lokalu posterunku policji w Myślenicach i zabranie z niego 20 karabinów, 4 rewolwerów, amunicji i innych przedmiotów wyekwipowania policyjnego.
- 4) O wydanie polecenia członkom zw. do zniszczenia towarów w sklepach żydowskich.
- 5) O wtargnięcie na czele nieustalonej ilości osób do mieszkania starosty w Myślenicach.
- 6) O zatrzymanie, rozbrojenie i urowadzenie jednego strażnika miejskiego.
- 7) O wydanie polecenia podpalenia synagogi w Myślenicach i dostarczenie materiału łatwopalnego.
- 8) O kierowanie akcją zbrojną i strzelanie do funkcjonariuszów P. P. i Straży Granicznej na terenie pow. myślenickiego i nowotarskiego.

Prokurator wniósł prośbę by sprawa inż. A. Doboszyńskiego rozpatrywana była przed sądem przysięgłych.

W obszernym uzasadnieniu prokurator podaje, zeznania inż. Doboszyńskiego, w którym określa on swój czyn: „jako demonstrację przeciwko stosunkom administracyjnym i policyjnym w pow. myślenickim, które uważał za symbol panującego systemu”.

Prokurator powołał 47 świadków w tym 17 oficerów i szeregowców P. P. i Straży Granicznej, 13 Żydów oraz 14 uczestników wyprawy Doboszyńskiego przebywających w więzieniu lub na

wolności a objętych aktem oskarżenia w pierwszej sprawie, która odbędzie się wcześniej i przed sądem zwykłym.

Żydzi myśleniccy złożyli 3 pozwy o odszkodowanie za spalone względnie zniszczone towary w wysokości 3.330 zł. Pozew ich utrzymany jest w tonie agresywnym. Składając go prosili o prawo ubogich.

Wysiedlenie wywrotowca

Gdynia. (Tel. wł.). Od poniedziałku obowiązuje w Gdyni rozporządzenie o pasie granicznym. Rozporządzenie to daje władzom administracyjnym możliwość wysiedlania osób niepożądanych.

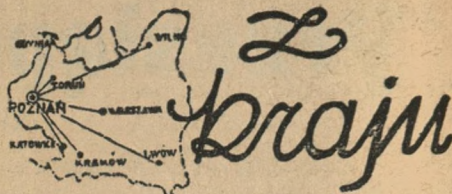
Już wczoraj na mocy decyzji komisarza rządu w Gdyni wysiedlono niejakiego Władysława Jeżowskiego. Wysiedlonemu nie wolno powrócić na teren nadmorskiego pasa nadgranicznego na przeciąg lat trzech.

Jeżowski przebywał w Gdyni przez trzy lata bez meldowania się. Ma już za sobą karę więzienia za działalność komunistyczną. W Gdyni ostatnio przy użyciu bezprawnej groźby usiłował skłonić do strajku czeladników szewskich. (p)

Ochłodzenie nad morzem

Hel. (PAT). Na skutek gwałtownej zmiany kierunku wiatru na północy u brzegów otwartego Bałtyku podniósł się bardzo stan wody, która zalewa plażę i miejscami dochodzi do wydm. Burzliwy stan utrzymuje się tylko wzdłuż brzegów polskich. W głębi Bałtyku stan morza jest normalny i w niczym nie utrudnia żeglugi.

Ze zmianą kierunku wiatru nastąpiła i ogólna zmiana pogody: padają deszcze, a temperatura znacznie spada, wykazując na Helu zaledwie +5 stopni.

CZY POWSTANIE WOJEWÓDZTWO SANDOMIERSKIE?

W Ministerstwie Spraw Wewnętrznych rozważa się obecnie sprawę utworzenia województwa sandomierskiego. Przyczyną tego jest zamiar usunięcia anomalii administracyjnych, które kępają normalny rozwój gospodarczy Sandomierza i całej okolicy. W związku z planem inwestycyjnym prace nad ewentualnym utworzeniem województwa sandomierskiego mają być przyspieszone.

„PRZYSPOSOBIENIE DROGOWE”

W Warszawie odbyło się zebranie Rady Głównej Ligi Drogowej, które uchwaliło program prac na 1937 r.

Program ten przewiduje przede wszystkim propagandę świadczeń drogowych, w naturze, które nie we wszystkich stronach Polski dają pożądanego rezultatu. Ponadto Liga Drogowa przeprowadzi propagandę przestrzegania przepisów ruchu na drogach publicznych oraz szeroką agitację w kierunku dbałości o całość i czystość dróg.

Postanowiono także zwrócić się do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z prośbą, aby w szkołach powszechnych wprowadzono wykłady o znaczeniu dróg i konieczności przestrzegania przepisów porządkowych oraz ruchowych na drogach publicznych. Propaganda w tym kierunku prowadzona będzie także bezpośrednia w gminach oraz za pośrednictwem nauczycielstwa, duchowieństwa i młodzieżowych organizacji wiejskich.

Rada Główna Ligi Drogowej przyjęła także wniosek delegata okręgu łódzkiego, idący w tym kierunku, aby zorganizować tzw. „przysposobienie drogowe”, do którego należałoby członkowie Ligi Drogowej. Po przejściu odpowiednich kułków oraz po zdaniu egzaminu, członkowie takiego przysposobienia drogowego byłiby propagatorami przestrzegania przepisów ruchu. Ponadto otrzymaliby oni upoważnienie do kontrolowania prawidłowej jazdy na drogach.

Ta ostatnia uchwała obudziła liczne zastrzeżenia.

KOWALSKI WYDALONY Z KOŚCIOŁA MARIAWICKIEGO

Kapituła mariawitów uchwaliła ostateczne wydalenie z kościoła mariawickiego b. „arcybiskupa” Jana Marię Kowalskiego, odbywającego obecnie karę więzienia w Rawiczu. Powodem tej uchwały jest postępowanie Kowalskiego jeszcze przed aresztowaniem, polegające na prowadzeniu odrębnej sekty.

TROJACZKI

W Trzecie koło Rzeszowa powiła Zofia Kawalec trojaczki, a to jedną córkę i dwu synów. Zarówno matka, jak i dzieci, czują się dobrze. Jest to już czwarty wypadek urodzenia trojaczek w powiecie rzeszowskim.

WYCIECZKA POLAKÓW ZE ŚLĄSKA OPOLSKIEGO W WARSZAWIE

Do Warszawy przybyła z Wilna wycieczka Polaków ze Śląska Opolskiego w liczbie 200 osób. Na dworcu wycieczka została powitana przez przedstawicieli Związku Polaków Zagranicą i inne organizacje. Wycieczka podejmowana była uroczystym obiadem w kasynie podoficerskim, podczas którego wygłoszono kilka powitalnych przemówień. W ciągu poniedziałku wycieczka zwiedzała miasto.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE

Sekretariat przeniesiony został na ul. Rzeczypospolitej 9, I ptr. i czynny jest codziennie od godz. 10 — 14 i od 16 — 20.

KOŁO WILDA

Zebranie plenarne we wtorek 27 bm. o godz. 20 w lokalu p. Zawadki przy ul. G. Wilda 75.

KOŁO STAROLEKA

Zebranie informacyjne połączone z lekcją kursu kandydatów we wtorek 27 bm. o godz. 20 w „Polonii”.

KOŁO JEŻYCE

Zebranie informacyjne Koła we wtorek 27 bm. o godz. 20 na sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcina 65, m. 9.

Przemawiać będzie: prezes Zarządu Okręgowego S. N. dr Czesław Meissner. — Obecność wszystkich członków obowiązująca.

KOŁO WINIARY

Zebranie plenarne w środę 28 bm. o godz. 19,30 w świetlicy Sokoła przy ul. Ober-nickiej.

KOŁO ŻEGRZE-CHARTOWO

Zebranie plenarne i informacyjne w środę 28 bm. o godz. 20 w sali p. Kaniewskiego w Żegrze.

KOŁO STARE MIASTO

Zebranie informacyjne połączone z kursem kandydatów w czwartek 29 bm. o godzinie 20 w sali Domu Katolickiego na Śródcie.

KOŁO GŁÓWNA

Zebranie plenarne w czwartek 29. bm. o godz. 20 na sali p. Książka.

„PRASA”

MIESIĘCZNIK

Organ Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism.

Treść zeszytu:

Doniesie porozumienie. — Franciszek Głowiński: Zagadnienia propagandowe w Polsce. — Jan Mokrzycki: Prasa jako czynnik życia gospodarczego — IV. — P. G.: Zdrojownictwo krajowe i turystyka wewnętrzna a prasa. — Edmund Seyfried: Kolportaż pism w r. 1936 za pośrednictwem Polsk. Twa Księg. Kol. „Ruch”. — V Kongres F. I. A. D. E. J. — Prasa w Austrii. — Franciszek Kusz: Maszyny drukarskie na tegorocznych Targach Lipskich. — Wystawa polskiej prasy wojskowej. — Statystyka druków 1935 r. — Prace Związku Wydawców. — Organizacje i Sprawy Dziennikarskie. — Wykaz dziennikarzy-redaktorów, pracujących na terenie R. P. oraz korespondentów zagranicznych pism polskich. Warszawa, lista Nr. 3 i Wielkopolska, lista Nr. 1. — Wykaz dziennikarzy-redaktorów, zatrudnionych w pismach, wychodzących w języku żydowskim. Warszawa, lista Nr. 1. — Kronika Krajowa. — Prawo a Prasa. — Prasa na Szerokim Świecie. — Cena zeszytu 1 zł.

Do nabycia w administracji „Prasy”, w większych księgarniach i kioskach „Ruchu”.
Prenumerata roczna: w kraju zł 10, — zagranicą zł 12, —.
Adres administracji: Warszawa, ul. Zgoda 8 m. 4.
Tel. 540-00. Konto rozrachunkowe Nr. 761, Warszawa 1.

Przed 1 maja w Sowietach

Obchody okolicznościowe w Sowietach zawsze odzwierciedlały panującą w tym okresie sytuację polityczną. Aktualne zagadnienia polityczne oraz nastroje, nurtujące rządzącą partię komunistyczną, uwypuklają się zwłaszcza w licznych hasłach ustalanych przez Centralny Komitet Wszechzwiązkowej Partii Komunistycznej na dzień 1 maja.

Właśnie w ostatnich dniach w Moskwie ustalono długi spis hasła, pod którymi odbywać się będą uroczystości w dniu 1 maja. Długa ta lista zaczyna się od wymownego hasła: „Niech żyje rewolucja socjalistyczna na całym świecie!” Wysunięcie tego hasła na pierwszy plan świadczy o tym, że koncepcja rewolucji światowej ponownie stała się przewodnią ideą Sowietów. Obchód bowiem 1 maja jest państwowym obchodem ZSRR. W ten sposób hasło rewolucji światowej jest jak gdyby hasłem nie tylko Kominternu ale i rządu sowieckiego. Należy zaznaczyć, że aczkolwiek w latach ubiegłych hasło rewolucji światowej figurowało podczas obchodu święta 1 maja, to jednak często odsuwane było na plan drugi stosownie do chwilowych fluktuacji i kierunku polityki zagranicznej Sowietów.

Wśród innych hasła znajdujemy „płomienne pozdrowienia” dla czerwonej Hiszpanii, walczącej przeciwko faszystom. Wojna domowa w Hiszpanii w dalszym ciągu stanowi punkt niewrażliwy zainteresowań sowieckich. Jedno z hasła poświęcone jest walkom rewolucyjnym żywołów komunistycznych w państwach kapitalistycznych. Świadczy to o wyraźnej łączności Kominternu z akcjami rewolucyjnymi w poszczególnych krajach świata.

Ostatnie wydarzenia w sowieckiej polityce wewnętrznej znalazły również swój głos w hasłach święta 1 maja. Jedno z tego rodzaju hasła brzmi w sposób niewywołujący żadnych wątpliwości co do trudności wewnętrznych w Sowietach: „Zwalczajmy agentów faszyzmu niemieckiego i japońskiego w naszej partii. Śmierć zdrajcom!” Jak wiadomo, sprawiedliwość sowiecka określa wszystkich opozycjonistów jako agentów faszystowskich, pojęcie to więc obejmuje zarówno trockistów jak i opozycjonistów prawicowych oraz nacjonalistów ukraińskich.

Znamienną cechą tegorocznych hasła w dniu 1 maja jest zwiększenie liczby hasła, dotyczących zbrodni so-

wieckich. Hasła te — rzecz charakterystyczna — wyszczególniają niemal wszystkie rodzaje broni, a przede wszystkim wojska techniczne i lotnictwo. Specjalne hasło podnosi znaczenie wojsk ludowego komisariatu spraw wewnętrznych (GPU), ochraniających granice sowieckie. Odnosne hasło nazywa te wojska „stróżem rewolucji”.

Mało stosunkowo hasła poświęcono zagadnieniom gospodarczym. Jedno z tych hasła apeluje do robotników, aby podwyższyli poziom swej pracy i spełniali plany gospodarcze stosując tzw. metody stachanowskie. Drugie hasło gospodarcze zwraca się do rolników sowieckich, pracujących w kolektywach rolnych, żądając od nich, aby uskuteczнили zasiewy wiosenne. Ciekawa rzecz, iż w hasle tym nie ma mowy o podniesieniu produkcji rolniej w Sowietach do 7 miliardów pudów, jak tego żądał przed paru miesiącami Stalin. Prze-

bieg zasiewów wiosennych ujawnił całkowitą nierealność tego stalinowskiego hasła.

Długa lista hasła pierwszomajowych kończy się hasłem kominternowskim. W ten sposób hasła pierwszomajowe w Sowietach zaczynają się koncepcją rewolucji światowej i kończą się gloryfikacją Kominternu. Jest to wymowny szczegół tegorocznego obchodu dnia 1 maja w Sowietach.

ng 41 039

Do robotników-Polaków

Stronnictwo Narodowe ogłasza następującą nieskonfiskowaną ulotkę do robotników-Polaków:

ROBOTNIKU-POLAKU!

„Nie ma żadnej międzynarodowej „solidarności klasowej”, która jest zwyczajnym oszustwem żydowskim dla rozbijania jedności narodu polskiego.

„Istnieje tylko solidarność narodowa, pogłębiająca się z każdym dniem.

„Żydzi i ich komunistyczną pacholówkę, gdy im się ostatnio w całym świecie pali grunt pod nogami, pokazują swoje prawdziwe oblicze. Przecież nie dawno temu w stolicy Polski żydowscy robotnicy zastrajkowali w dwu fabrykach przeciwko przyjmowaniu przez właściciela Żyda robotników polskich. Tak samo robotnicy-Żydzi strajkowali przeciwko robotnikom polskim w Zgierzu. W obronie robotników polskich odezwał się tylko głos narodowców.

„Nie odezwali się wtedy dygnitarze z czerwonych zawodówek.

„Socjalizm i komunizm chcą użyć robotnika polskiego do tego, by sam kopał grób dla Polski.

„Nie dajmy w Polsce zaprowadzić czerwonego ustroju!

„Walczymy i walczyć będziemy o Polskę dla Polaków, o usunięcie z granic państwa polskiego wszystkich Żydów i ich komunistycznych popleczników.

„Tylko w Polsce narodowej robotnik-Polak znajdzie pełnię dobrobytu i zadowolenia.

„Precz z żydowsko-komunistycznym „świętem” 1 maja, wymyślonym przez wnuka rabinów Morduchaja Marksa.

„Polacy święcą swoje święta: katolickie i narodowe!

„Niech żyje solidarność narodowa Polaków!

„Niech żyje Polska bez Żydów i komunistów!

„Niech żyje robotnik polski w Wielkiej Polsce!

„Wszyscy robotnicy, śladem Łodzi Częstochowy, Bielska, do szeregów Stronnictwa Narodowego!”

Patriotyzm w filmie

Film jest dzisiaj niewątpliwie jedną z najbardziej spopularyzowanych sztuk. Rzadko wprawdzie dociera na wieś, ale w miastach i miasteczkach cieszy się frekwencją najszerzych mas, szukających w teatrach świetlnych rozrywki i wypoczynku. Z tego też względu film, obok radia, stał się w życiu współczesnym jednym z najpotężniejszych środków propagandy, zdolnych tworzyć lub burzyć legendy, wpływać na kształtowanie się pojęć, wyobrażeń oraz innych składników duszy zbiorowej i indywidualnej.

Rola filmu, jego wpływ na ludzi pojedynczych oraz zbiorowość ludzką, omawiana już była wielokrotnie. Szczególny zaś odgłos znalazła dziedzina wpływu filmu na moralność, czemu wyraz dała nieraz prasa i opinia, głównie katolicka.

Znane jest używanie filmu jako instrumentu propagandowego, przykładem czego służy, dajmy na to, powszechny w swoim czasie zalew ekranów filmami o wyraźnej tendencji pacyfistycznej. Bywają też filmy propagujące komunizm, czy faszyzm, służące do rozpowszechniania i idealizowania Czerwonego Krzyża, morza, woj-ska itp. Słowem — zasięg oddziaływania filmu jest olbrzymi i obejmuje naturalnie sobą również sprawę uczuć patriotycznych oraz poglądu na kształtowanie się dziejów narodu.

A to są dziedziny bardzo ważne i delikatne.

Polski — niestety raczej polsko-żydowski, bo niemal wszystkie wytworzyły się w rękach Żydów — film znajduje się w powijkach. Ze względu na brak kapitałów oraz naturalnych warunków rozwoju (język polski jest przeszkodą przy wprowadzaniu polskich filmów za granicą) nasza krajowa produkcja filmowa nie mogła rozwinąć skrzydeł do szerszego lotu. Nie chcemy tu wydawać sądu o jej artystycznym poziomie i wartości, pragniemy natomiast zwrócić uwagę na te filmy krajowe, których nutą jest patriotyzm i niedawna zwykle przeszłość naszego narodu.

Otóż stwierdzić trzeba, że wszystkie

nieomal te obrazy (wyjątkiem jest tutaj np. film pt. „Obrona Częstochowy”) obracają się dokoła jednego tematu: walki z Moskałem — czy to z caratem, czy też z bolszewikami. Poza to zaczerpnięte koło zainteresowania w tym zakresie naszych filmowców nie wybiegają, chyba, że idzie o zagadnienia najbardziej współczesne, jak propaganda morza, czy armii.

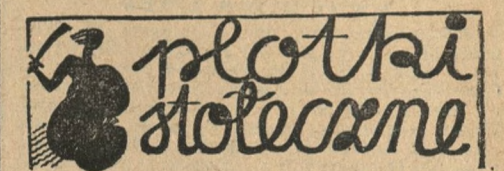
Nie potrzeba tutaj chyba tłumaczyć szkody, jaką niesie taka tematyczna jednostronność. W rzeszach mniej krytycznie usposobionych widzów może ona wzbudzić fałszywe wyobrażenia o naszej przeszłości i poprostu o wartości dziejowych zmaganiach wyzwolńczych i historycznych w Polsce. A przecież są postacie i tematy, które aż się proszą na ekran, jak np. wóz Drzymały, walka o szkołę polską, Marcin-kowski, dawne dzieje Gdańska itd. itd.

Stwierdzić tu trzeba jedno jeszcze zjawisko. Tematy polskie objęte zostały sferą zainteresowań filmu niemieckiego. I to tematy historyczne, z niedawnego okresu naszych dziejów. Te niemieckie filmy można nazwać polskimi filmami patriotycznymi, bowiem obrazują walkę niepodległościową. I tak film „Jazda ku wolności” osnuty jest na tle powstania 1831 r.,

a film „Madame Lenox” ma za temat knowania rewolucyjne przeciw caratowi. Niemcy podchycili zatem nie tematyczną polskich filmów patriotycznych, dobrze rozumiejąc, że odwraca ona uwagę świata od nich samych przenosząc w legendzie ciężar gatunkowy polskich walk wyzwolńczych ku powstańcom i rewolucyjnym zmaganiom z Rosją.

Polska wytwórczość filmowa, jak zresztą w większości światowa, znajduje się — jak już wspomnieliśmy — przeważnie w ręku żydowskim. Niemcy i Żydzi przeto nadają — niestety — ton narodowej nucie filmów o Polsce. Nic dziwnego, że brzmi ona często fałszywie, lub co najmniej jednostronnie czy może — jednostrunnie.

O tym trzeba pamiętać, kiedy się takie filmy ogląda.

26 kwietnia.

Kwestia żydowska jawia się wszędzie. „Kurier Poznański” omówił już broszurę współpracownika „Robotnika” Essigmanna-Borskiego, propagującą emigrację Żydów z Polski: nie może mu tego wystąpienia wybaczyć prasa narodowo-żydowska, atakująca zawzięcie i autora i PPS.

Że tam się coś popsuło, widać to z zapowiedzi pierwszomajowych. Tegoroczne obchody socjalistyczne będą się odbywały wedle narodowości: będziemy mieli w Warszawie trzy obchody polskie: PPS, Moraczewskiego i Jaworowskiego, oraz cztery żydowskie: „Bundu”, lewicy i prawicy „Poalej-Sionu” oraz Niezależnej Partii Pracy.

Dawnymi laty współpraca socjalistyczna wyrażała się silniej: teraz rozlaży się wszystko coraz bardziej.

*

Pan Drojanowski był prezydentem komisarycznym m. Lwowa. Później przeszedł do Warszawy do ministerstwa skarbu, gdzie jest nawet dyrektorem departamentu. Należał do wybitnych działaczy B. B. W. R.; przypuszczać należy, że dzisiaj pracuje w OZO-nie.

Na zjeździe Związku Miast, na którym się znalazł jako dawny działacz samorządowy z urzędu — co to za anomalie! — wystąpił zdecydowanie i bezwzględnie przeciwko wnioskowi działacza narodowego o wprowadzenie paragrafu aryjskiego do statutu Związku Miast.

Paradoksalna sytuacja. P. Starzyński, który przedzierzgnął się teraz głównie w działacza „ozonowego”, sam jest komisarzem komisarycznym, a na zjeździe wygłosił przemówienie, będące właściwie propagandą „Ozonu”. Twierdzi on, że nowa organizacja ma za zadanie wydobyć ze społeczeństwa nowe siły, ciesząc się zaufaniem. Tymczasem i p. Starzyński i p. Drojanowski byli tylko komisarzami nominowanymi, tym samym nie mogą być wyrazicielami woli i opinii szerszych mas społecznych. Zawsze się mówiło, a bodajże i „Ozon” stoi na takim stanowisku, że samorząd jest szkołą życia publicznego, a tu nawet o ustroju organizacji samorządowców chcą decydować... komisarze!

Tak wygląda rzeczywistość nasza.

WARSZAWIANIN.

U osób w średnim i podeszłym wieku codzienne stosowanie pół szklanki naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa powoduje łatwe wypróżnienie, pobudza apetyt, sprowadza spokojny sen i wzmacnia niesłychanie szybko działalność komórek mózgowych.

Tg 20 560

Rokowania z mniejszością polską

Przed kilku tygodniami odbudowano w Czeskim Cieszynie Polski Komitet Międzypartyjny, w którego skład weszli przedstawiciele: Związku Śląskich Katolików (grupa posła Wolffa), Stronnictwa Ludowego (grupa b. posła Buzka i posła na sejm morawski Jungi), oraz Śląskiej Partii Robotniczej, stanowiącej odpowiednik PPS (grupa prof. Badury). Komitet taki istniał przed paru laty, ale został rozbity wskutek niesnasek, jakie się wytworzyły pod presją zewnętrzną na tle ostatnich wyborów do Zgromadzenia Narodowego w Pradze. Socjaliści nie chcieli pójść pod komendę niektórych czynników i nie współdziałali z innymi gru-

pami, ale zablokowali się z socjalistami czeskimi. Skutek rozbicia był fatalny, bo straciliśmy mandat.

Na posiedzeniu Komitetu Międzypartyjnego pos. dr Wolff zakomunikował, że prezes Rady Ministrów dr Milan Hodža jeszcze przed upływem kwietnia rozpocznie rokowania z komitetem w sprawie postulatów mniejszości polskiej w Cieszyńskim. Komitet ma przedłożyć memoriał, zawierający żądania polskie i nad wyrażonymi tam żądaniami zacząć się rozmowy, które będą prowadzone przez dra Hodżę z wszystkimi sześciu członkami komitetu. (w)

BARWA czyści i farbuje najlepiej

Pg 25 647-12.215

S. P. MICHAŁ DRZYMAŁA

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Kwiecień

28

Środa

Poczt. biuro zleceń: 49-28. Zegarynia 07. Centr. międzym. 00. Inform. tel.: 09. Biuro napr. 08.

Wzrost: +1,40 m.
temper.: +9,2

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apt. pod Złotym Lwem, St. Rynek 75. — Apt. przy pl. Sapieżyńskim 1. — Apt. na Chwaliszewie 76. — Jeżyce: Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. — Łazarz: Apt. przy Parku Wilsona ul. Marsz. Focha 47. — Wilda: Apt. pod Koroną, G. Wilda 61. — Debiec: Apt. przy ul. Debieckiej 6. — Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. — Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 53. — Staroleka: Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 27 kwietnia 1927 r.

Towarzystwo Powstańców i Wojaków im. Fr. Ratajczaka wykluczyło dwóch członków z towarzystwa za wydzierżawienie mieszkania Żydom. — Deficyt w teatrach miejskich w pierwszym kwartale 1927 r. wyniósł ogółem około 46 000 zł: w Operze ca. 37 000, a w Teatrze Polskim około 9 000 zł. — Rada Miejska zatwierdziła projekt przeistoczenia alei Marcinkowskiego, ul. Półwiejskiej i pl. Światokrzyskiego, celem poprawy i tudy tramwaju na Wildzie. — Odbędzie się uroczystość pięćdziesięciolecia pracy zawodowej p. Augusta Schreibera, nauczyciela i wicedyrektora zakładu dla głuchoniemych na Śródcie.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— XIII roczny walny zjazd delegatów Kół Zw. Podoficerów Rez. Ziem Zach. odbędzie się dnia 2 maja w „Grand Café” w Ostrowie przy ul. Wrocławskiej. Zarządy kół wzywa się do gremialnego udziału wraz ze sztandarami i do zastosowania się do poleceń, podanych w okólnikach zarządu Związku. (o.)

WYKŁADY

— Prof. literatur słowiańskich przy Uniw. Rzymskim Enrico Damiani, wygłosi w dniu 29 kwietnia r. b. o godzinie 18 w Seminarium Historii Literatury Polskiej (Poznań-Zamek) odczyt pt. „Patriotyzm w literaturze włoskiej”. Odczyt organizuje Akad. Koło Polsko-Włoskie przy U. P. (o.)

KRONIKA MIEJSCOWA

— Pielgrzymka duchowieństwa polskiego do Lourdes wyruszy z Poznania za aprobatą J. Em. ks. Kardynała-Prymasa w dniu 16 sierpnia r. b. Zwiędzi m. in. Lisieux, Ars, Paray-le-Monial. Wstąpi także do Paryża na Wystawę Międzynarodową. Powrót przez Szwajcarię do Poznania w dn. 1 września r. b. Blizszych informacji udziela Związek Kapłanów „Unitas”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 22, III.

— Ceny maksymalne na mąkę żytnią wmiata 70 i 95 proc. oraz na chleb żytni pyłtowy i razowy ustalił tymczasowy prezydent m. Poznania następująco: a) w hurcie: 1) mąkę żytnią 70-proc. za 100 kg z workiem na 32,50 zł, 2) mąkę żytnią 95-proc. za 100 kg z workiem na 28,00 zł; b) w detalu: 1) mąkę żytnią 70-proc. za 1 kg na 37 gr, 2) mąkę żytnią 95-proc. za 1 kg na 32 gr; c) chleb żytni (pyłtowy) z maki 70-proc. za 1 kg 33 gr, d) chleb żytni (razowy) z maki 95-proc. za 1 kg na 28 gr.

Za sprzedaż detaliczną uważa się sprzedaż wprost konsumentowi, za sprzedaż hurtową każdą inną sprzedaż.

Ceny powyższe obowiązują z dniem ogłoszenia i to nie tylko młyny, sklepy i piekarnie, ale i wszystkie inne osoby, zajmujące się sprzedażą wyżej wymienionych artykułów.

Winni pobierania cen wyższych ulegną karze grzywny do 3000 zł lub aresztu do

Groby z epoki żelaznej pod Pleszewem

Wykopano sto doskonale zachowanych urn

Jak już donosiliśmy, w Sośnicy pod Pleszewem, na gruntach ks. proboszcza Brzeźewskiego, obecnie wydzierżawionych, podczas prac ziemnych robotnicy odkopali cztery groby z których trzy niebawem zniszczyli.

Zdjęcie przedstawia doskonale zachowany grób szósty, odkryty w Sośnicy pod Pleszewem, który zawiera 11 urn i kilka przystawek. (Fot. dr Karpińska)

Powiadomiony o wykopalisku dział prehistoryczny Muzeum Wielkopolskiego wydelegował p. dr Karpińską, która przybywszy do Sośnicy odkryła jeszcze cztery dalsze groby, doskonale zachowane. Groby te znajdowały się pod wierzchem i pokryte były tak wiel-

6 tygodni na zasadzie art. 64 rozp. o postępowaniu karno-administracyjnym, przy czym jednocześnie może być orzeczona konfiskata przedmiotów, do których odnosi się czyn przestępczy.

— Pielgrzymka do Częstochowy. — Biuro Parafialne parafii farnej zwraca się do wszystkich, zamierzających przyłączyć się do pielgrzymki na Jasną Górę, aby zgłosili swój udział najpóźniej do czwartku, 30 bm., co jest konieczne ze względów technicznych. Wyjazd do Częstochowy 5 maja o godz. 10 rano. Powrót 7 maja. Zgłoszenia przyjmuje Biuro Parafialne, ul. Klasztorna 11 od godz. 9 do 12 i od 13 do 18 codziennie, nie wyłączając świąt. Wszelkich informacji udziela ks. mianiarz J. Walter. Tel. 22-00 lub 51-52 od godz. 10—12. (o.)

— Będziemy gościem w Poznaniu wycieczkę bułgarską. Jak już donosiliśmy w swoim czasie, niebawem przybywa do Polski na 14-dniowy pobyt wycieczka młodzieży i nauczycieli szkół średnich z Bułgarii. Wycieczka ta, w liczbie 200 osób, przybywa z wizytą do naszej młodzieży, która gościła w Bułgarii w zeszłym roku. Goście zwiedzą podczas swego pobytu w Polsce Łwów, Warszawę, Gdynię, Poznań, Katowice i Kraków.

Do Poznania wycieczka bułgarska przybędzie z Gdyni w środę, dnia 5 maja o godzinie 7.19. Zabawi ona w Poznaniu dwa dni, zwiedzając Targi Poznańskie oraz zabytki i osobliwości naszego miasta. W środę, 5 maja, goście będą w Teatrze Wielkim na operze „Goplana” Żeleńskiego, 6 maja zaś o godz. 17 w auli U. P. na „Obchodzie pieśni” z udziałem chórów szkolnych Poznania; ponadto wezmą udział w bankiecie, wydanym dla nich w „Bazarze” przez Zarząd Miasta Poznania. Drugiego dnia swego pobytu młodzież bułgarska odegra wieczorem w gimn. im. Paderewskiego sztukę ze śpiewami i tańcami bułgarskimi.

Komitet honorowy przyjęcia wycieczki w Poznaniu tworzą pp.: wojewoda Maruszewski, dowódca O. K. gen. Knoll-Kownacki, kurator okręgu szkolnego dr Jakóbiec, tymczasowy prezydent plk. Więckowski, starosta krajowy Begale, prof. U. P. dr Pawłowski, prezes Izby Przem. Handlowej Kałamański, prezes Ziemstwa Kredytowego J. Zychliński, J. Zychlińska, dyr. Banku Cukrownictwa Brzeski i generalny dyr. zakładów Cegielskiego inż. Kręglewski. W skład komitetu wykonawczego wchodzi przedstawiciele sfer rodzicielskich. Niewątpliwie goście bułgarscy będą nie mniej życzliwie przyjęci, jak nasza młodzież w Bułgarii.

— Lecznica kobieca dra W. Majera. Przy ul. Jasnej 16 otwarto lecznicę pn.: „Lecznica kobieca dra Wacława Majera”. Na podkreślenie zasługują dobre warunki komfortowo urządzonej lecznicy, położonej w miejscu spokojnym z pięknym widokiem na miasto Poznań i pobliskie ogrody.

Całość wywiera bardzo miłe i pogodne, wcale nie szpitalne wrażenie. Duże jasne pokoje, każdy w innym pogodnym kolorze, wyposażone są w estetyczne i wygod-

Środa | Czwartek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Witania m. | Piotra z Wer.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Zywisława | Sławogosta

Słońca: wschód 4.29 zachód 19.12
Długość dnia 14 godzin 43 minut.
Księżyc: wschód 22.26 zachód 5.42
Faza: 3 dzień po pełni.

Spotykamy się 5 maja w Auli Uniwersytetu na koncercie

Jadwigi Lachowskiej
fenomenalnej śpiewaczki, Polki z Singaporem!
zg 12 402

Restauracja w Hotelu Polonia Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę do zabaw i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.
Ng 40 461

Wyjazd Prezydenta R. P.

Dziś o godz. 10 wyjechał z Poznania do Warszawy Prezydent Rzeczypospolitej, który bawił od niedzieli nieoficjalnie w Poznaniu.

Prezydent R. P. był wczoraj w Szemborowie, w pow. wrzesińskim, na pogrzebie swego brata śp. Witolda Jana Mościckiego. Po południu Prezydent R. P. wrócił do Poznania na Zamek, gdzie zabawił do dziś godz. 10.

Program XXXIII zjazdu delegatów Kat. Towarzystw Robotników Polskich

Jak już donosiliśmy, w dniach 2 i 3 maja br. odbędzie się w Poznaniu XXXIII (33-ci) zjazd delegatów Katolickich Tow. Robotników Polskich w sali Domu Parafialnego, tuż przy kościele św. Marcina.

Program zjazdu jest niezmiernie obfity. I tak:

W niedzielę 2 maja, rano o godz. 10,20 odbędzie się na intencję zjazdu msza św. w kaplicy sodalicyjnej ul. św. Marcina 69 (dawniejszy Dom Katolicki.)

Od godz. 12—14 trwać będą obrady, a więc zagajenie, wybór prezydium, sprawozdanie zarządu i komisji rewizyjnej; dyskusja.

Po przerwie obiadowej — od godz. 16 dalszy ciąg obrad z wykładami prelegentów, oraz wybory zarządu i komisji rewizyjnej.

W poniedziałek 3 maja — rano o godz. 7 msza św. w tym już powyżej kaplicy sodalicyjnej, poczym o godz. 8,15 wspólne śniadanie delegatów.

O godz. 9,15 początek uroczystego zebrań z referatami, przemówieniami oraz występem chóru „Arion” pod batutą prof. A. Klichowskiego.

O godz. 10,30 wspólne zwiedzenie „Targów Poznańskich”. Udział delegatów z całej diecezji zapowiada się niezwykle liczny.

tyczącą m. in. zamierzonej sprzedaży 25-groszowych kopert z papierem listowym, w której dowodzi się, że zamierzenie to godzi w interesy sprzedawców kopert i znaczków. W rezolucji tej prosi się Min. Poczt i Telegrafów o zaniechanie tego zamiaru. Inna rezolucja przeciwstawia się projektowanemu ograniczeniu ilości budek i kiosków sprzedaży. — Prezesem wybrano p. Bolesława Jankowskiego, zastępcą p. Kempisńskiego, sekretarzem p. Dominika, zastępcą p. Stefana Jankowskiego, skarbnikiem p. Piotra Matysiaka i p. Piotra Koralewskiego zastępcą. W skład komisji rewizyjnej weszli pp. Jasiński, Kodyniak i Marcin Woś. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

— Na gorącym uczynku. Na gorącym uczynku kradzieży w piwnicach przy ul. Piotra Wawrzyniaka 27 ujęto Antoniego Giełdę bez stałego mieszkania, którego oddawiono do dyspozycji władz sądowych. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

— Proces Szukalskiego. Wielkie zainteresowanie w Poznaniu wywołał proces znanego artysty-rzeźbiarza Szukalskiego, który odbędzie się w dniu 30 kwietnia przed Sądem Okręgowym w Poznaniu. — Jak już informowaliśmy, Szukalski w jednym z numerów miesięcznika „Tęczy” z ub. roku zamieścił artykuł pt. „Odwaga się być takim”. W artykule tym Szukalski poddał krytyce współczesną rzeczywistość Polski. Prokuratura, konfiskując miesięcznik „Tęcza”, zakwestionowała właśnie te ustępy zamieszczonego artykułu, które odnosiły się do współczesnych stosunków Polski. (k.)

— Epilog strzelaniny. Przed Sądem Okręgowym w Poznaniu odbędzie się rozprawa przeciwko uczniowi kursów matematycznych Longinowi Kowalskiemu, który w noc sylwestrową ub. roku na ul. Fr. Ratajczaka w czasie bójki dobił rewolwerem i strzelał do swych przeciwników. (k.)

zg 12 400/1

Z WIELKOPOLSKI

— * **CZEMPIN.** Na zebraniu Rady Miejskiej uchwalono jednomyślnie sprzedaż gruntu miejskiego p. Zb. Kowalczykowi, jak również 25 pct obniżkę taryfy kominiarskiej przy kominiarskich budowlach państwowych i samorządowych. W wolnych wnioskach zabrał głos radnik Zarządu Miejskiego p. inż. A. Jezierski, który zabrał głos w krótkim zarysie 18-letnią pracę zarządu i kilku radnych, którzy ponownie weszli do Rady Miejskiej. P. dr Polczyński podziękował imieniu Klubu p. inż. Jezierskiemu za wieloletnią pracę. Na tym zakończono porządek obrad. Następnie odbyło się zebranie przy obecności samych tylko radnych celem wyboru ławników do Zarządu Miejskiego. Wpłynęły dwie listy: „Klubu Współpracy”, na której figurowało 3 kandydatów i to pp. dr Polczyński, Majorowski Bolesław i Kalina Józef. Druga lista „sanacyjna”, która nie była sliście wypełniona i podpisana, została unieważniona. Na znak protestu trzech radnych „sanacyjnych” zebranie opuściło. W ten sposób, bez głosowania, wymienionych trzech radnych „Klubu Współpracy” zostało wybranych.

— Znanym podróżnikiem p. Kazimierz Nowak przybędzie do Czempina w czwartek 29 bm. i wygłosi referat wraz z przeobrażeniami. Dla dzieci szkolnych mówić będzie o godz. 16, wstęp 20 gr., zaś wieczorem o godz. 20 dla obywatelstwa. Wstęp 50, 75 i 1 zł. Przedsprzedaż biletów u p. Skąpskiego. (ol)

— * **GNIEZNO.** Poniedziałkowy występ operetki poznańskiej pod dyktando p. Zygmunta Wojciechowskiego wypadł pod każdym względem doskonale. Odegrano premię i arcy melodyjną operetkę Lebara „Wesoła wdówka”. Wszyscy aktorzy wywiązali się ze swych ról znakomicie, a podkreślić należy doskonałą reżyserię i udane występy baletowe. Również dekoracje były bez zarzutu. Nad całością czuwał dyrygent p. Z. Wojciechowski. Tego rodzaju występy zgranego zespołu operetkowego mogą się cieszyć wszędzie zasłużonym powodzeniem i spełniają w zupełności swą rolę kulturalną — w mniejszych i większych ośrodkach prowincjonalnych.

— * **GNIEZNO.** Podczas odpustu św. Wojciecha zgłoszono ogółem 5 kradzieży kieszonkowych i to w trzech wypadkach portmonetek z zawartością 4 16 i 56 zł, a w dwóch wypadkach zegarków z dewizkami wartości 90 i 140 zł. Zatrzymano ogółem 12 osób.

— We Welnicy pod Gnieznem spalili się Teodorowi Szczepaniakowi chlew wartości 1500 zł. W chlewie zaś spaliła się zamieszkałym tam lokatorem Karolowi Koperskiemu odzież wartości 100 zł, Karolowi Jochimskiemu i Wojciechowi Tyblewskiemu drobne przedmioty. Pożar spowodowały 6 i 7-letnie dzieci z Welnicy, które bawiły się tam zapalnikami.

— W Olekszynie spalili się na szkole Ewang. Mijsi Wiejskiej w Poznaniu barak, zbudowany z drzewa wraz z łóżkami, siennikami, szafami itd., należącymi do zakładu „Johannesheim” w Olekszynie. Straty wynoszą około 3500 zł. (br)

— * **GOSTYN.** W piątek 23 bm. zmarł w klasztorze św. Katarzyny p. dr Michał Ciepieniński zapożyczony Sakramentami św. w wieku 76 lat a po 53 latach kapłaństwa ks. Mateusz Muchowicz, kapłan Kongregacji Oratorium św. Filipa Neriusza.

— Walnemu zebraniu Banku Pożyczkowego przewodniczył prezes p. Jezierski Wł. Sprawozdanie z rewizji zawiązkowej zaliczone zarządu p. dyr. Stachowski, a po przyjęciu tegoż do wiadomości członków zarządu p. dyr. Sura odczytał sprawozdanie z czynności zarządu i przedłożył bilans w sumie 1 772 587,74 zł. Z bilansu wynikało, że spółdzielnia rozwija się bardzo dobrze o czym świadczy najpełniej wzrost udziałów 130 534,12 zł i funduszu (257 246,96). Płynność banku znana w całej okolicy przysparza tej instytucji coraz większe zaufanie. Spółdzielnia nie korzystała prawie zupełnie z kredytu a opiera się prawie wyłącznie na kapitałach własnych względnie miejscowych. Z czystego zysku w sumie 19 150,72 zł uchwalono 6 pct dywidendy a 12 396,52 zł przekazano do funduszu spółdzielni. W miejsce ustępujących członków Rady Nadzorczej wybrano ponownie pp. Wozniakowskiego J., Polaszkę Fr. i Kaniewskiego J. (gp)

— * **JAROCIN.** 22 bm. wyrzuciła Proсна na brzeg w okolicy Jedlica trupa mężczyzny bez jakichkolwiek dokumentów. Zwłoki ubrane były w czarny płaszcz, ciemnoszare ubranie, szary swetr, białe kałosy szarą koszulę w paski i czarne sznurowane trzewiki. Są to zwłoki mężczyzny lat około 45.

— 22 bm. w maj. Zółkowi wykopano przy karczowaniu pni w ogrodzie owocowym kościotrupa leżącego 70 cm pod ziemią. Według orzeczenia lekarskiego kościotrup leżał w ziemi około 100 lat.

— 23 bm. pozbawił się życia przez powieszenie Łukaszecki Jan, rolnik z Potarzyca. Samobójca osierocił żonę i 3 dzieci. Przyczyną samobójstwa był silny rozstrój nerwowy.

— Walny zjazd Kół Włościanek pow. jarocińskiego odbędzie się w czwartek 29 bm. o godzinie 14 w sali kina „Wiktoria” przy ul. Gołębiej. (jp)

— * **MIEDZYZYCHÓD.** Walnemu zebraniu Stow. św. Wincentego a Paulo przewodniczyła starościna p. Czubińska. Nowy zarząd tworzą pp.: prezeska — burmistrzowa Skrzypczakowa, wiceprezeska — Chojnacka, sekretarka — Firlejowa, skarbniczka — Buhlowa, szafarki — Czarnecka i Eckertowa.

— Dzień lasu obchodzone w tut. szkołach w skromnym zakresie.

— Na zjazd Związku Miast w Warszawie

STAN POGODY W POZNANIU

27 kwietnia 1937

Temperatura 7 godz. + 4,8

Ciśnienie 7 godz. 752,3 mm. umiarkow.

Zachmurzenie 7 godz. pochmurno.

Wiatr 7 godz. kierunek cisza szyb. — m/sek.

Opad w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 0,5 mm. rodzaj opadu deszcz.

Temperatura w dniu 26 kwietnia br. była:

najwyższa + 11,0 o godz. 16

najniższa + 5,2 o godz. 4

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Jeszcze pochmurno z przelotnymi przejaśnieniami, bez deszczu. Nadal jeszcze chłodno.

Święto pułkowe „Dzieci Bydgoskich”

Bydgoszcz. — W pierwszym dniu święta pułkowego „dzieci bydgoskich” w niedzielę wieczorem, odbył się na stadionie miejskim apel poległych.

Poza reprezentantami władz rządowych i miejskich, poza korpusem oficerskim na stadionie zgromadziły się tysiączne rzesze publiczności, manifestując tłumnym przybyciem swe przywiązanie i miłość dla żołnierza polskiego i „dzieci bydgoskich”.

Uroczystość miała przebieg niezwykle podniosły i wywarła na obecnych silne wrażenie, potęgowane blaskiem pochodni i płonącego stosu wśród zalegających stadion ciemności.

Po odebraniu raportu i przeglądzie oddziałów gen. Chmurowicz przemówił do żołnierzy. Nastąpiła minuta milczenia dla uczczenia pamięci tych, co odeszli, a potem apel poległych. Padły nazwiska bohaterów, padły z

ust dowódcy oddziałów odpowiedzi „polegli na polu chwały” lub „zmarli z ran”... akompaniowały im huk karabinów maszynowych i dźwięki, wreszcie orkiestra zagrała marsza żałobnego Chopina. Jeszcze krótka wspólnie odmówiona modlitwa, potem capstrzyk i oddziały wróciły na dziedziniec koszarowy.

Tutaj przed pomnikiem pułkowym stanęła kompania honorowa, a dowódcy poszczególnych pułków bydgoskich złożyli wieńce.

W drugi dzień uroczystości, w poniedziałek, odbyła się rano na dziedzińcu koszarowym msza polowa. Po mszy przemówienie wygłosił płk. Heiman-Rawicz, a następnie odbyło się wręczenie odznak pułkowych. Defilada, wspólny obiad żołnierski i przedstawienie w teatrze miejskim wypełniły resztę programu „święta dzieci bydgoskich”.

wyjechali burmistrz p. Skrzypczak i radny miejski, prezes powiatowy S. N. p. Walkowiak.

— Gazownia Miejska zainstalowała 40 dodatkowych lamp ulicznych, które były dotąd nieczynne, co obywatelstwo przyjęło z uznaniem.

— Na zaproszenie burmistrza p. Skrzypczaka przybyli do Międzychodu delegaci Izby Przemysłowo-Handlowej z Poznania, w osobach pp.: prezesa Kalamajskiego, dra Waśkę, wicedyr. Izby mgr. Kołodziej i mgr. Sulka. Po zwiedzeniu miasta i zakładów miejskich, odbyło się zebranie, mające charakter poważny. P. Skrzypczak scharakteryzował obszerne potrzeby gospodarcze miasta apelując do Izby o poparcie wysuniętych przez miasto postulatów. Idzie o uruchomienie fabryki konserw „Pomona”, młyn parowego „Schneider”, fabryki maszyn „Mecentra”, rozbudowy portu rzeczynego, pobudowania mostu nad Wartą itp. Referat wygłosił p. Fr. Bogajewicz o potrzebach gospodarczo-handlowych. Dr Waśko dyr. Izby mówił o stanie gospodarczym w Polsce, wicedyrektor Izby p. Kołodziej o ustawodawstwie ubezpieczeń społecznych, a mgr. Sulek o sprawach podatkowych. Referatach, w żywej dyskusji zabierali głos pp. Szczepaniak, Bogajewicz, T. Firlej i inni.

— Cyganie przejeżdżający szosą pomiędzy Kamionką a Gorzaniem napotkali na drodze 62-letnią Taborkową z Międzychodu, zabrali jej 60 zł które miała przy sobie. Złodziejami zajęła się policja.

— Otwarcia wystawy robót ręcznych międzychodzich Sokole w sali hotelu „Continental” nastąpiło w niedzielę 25 bm. Po powitaniu gości, druhni i drubów, dokonał otwarcia wystawy ks. Sławski. Wystawa jest otwarta od 25 do 29 bm. włącznie w godz. od 9 do 18. (mw)

— * **MOGILNO.** Odbyło się tu zebranie wszystkich prezesów miejscowych organizacji zawodowych, społecznych i stowarzyszeń pod przewodnictwem wiceburmistrza Gieziaka, celem utworzenia komitetu wykonawczego obchodu 3 Maja. Do komitetu wybrano pp. Gieziaka, sekret. miejsk. Gienze kierownika rzeźni Veigta, Groszkiewicza i Niewietekiego.

— Przepiękną operetkę pt. „Wesoła wdówka” Lebara wystawi w Mogilnie w dniu 28 bm. w sali Domu Katolickiego zespół operetkowy z Poznania pod dyktando p. Zygmunta Wojciechowskiego. Początek o godz. 20,15. (mm)

— * **MOSINA.** Od niejakiego czasu objęła nasze miasteczko Żyd handlarz-domokrąca wozem konnym, który wraz z koniem przez noc zostawia na podwórzu pewnego obywatela przy ul. Poznańskiej. Odwiedza on przeznaczone pracowników kolejowych oferując im na raty materiały bielskie. Znanie nam sa nazwiska owych „szabesgojów”, które podać by należało pod regier publiczny, bo doprawdy wstyd, by Polacy-katolicy wysługiwali się żydowskim pacholcom.

— W związku z „Tygodniem przeciwgruźliczym” wygłosił interesujący wykład o walce z gruźlicą w sali p. Noskiewicza dr W. Murkowski. Zaznaczyć jednak należy, że podobne wykłady powinny cieszyć się większym zainteresowaniem. (ms)

— * **NOWY TOMYŚL.** W ub. sobotę odbył się w Nowym Tomyslu „Dzień lasu”. Po nabożeństwie, które odbyło się w kościele parafialnym, działwa szkolna przystąpiła do sadzenia drzewek i krzewów w ogrodzie szkolnym przy ul. Dworcowej.

— „Ta joj! Ta my ze Lwowa!” — pod tym tytułem wystąpił tu w ub. sobotę w sali „Kresowianka” — „Teatr Wesołej Rewii Lwowskiej”.

— Miejscowi rzemieślnicy z uznaniem powitali wiadomość o mającej nastąpić wystawie regionalno-rzemieślniczej w Nowym Tomyslu w czasie od 30 maja do 6 czerwca rb.

— W Paproci w zabudowaniach gospodarczych własności p. Bleszkowej z Chmielinki, wybuchł pożar. Spalili się doszczętnie chlew wraz z znajdującym się tam inwentarzem. Szkody pokrywa ubezpieczalnia.

— Rolnikowi Winterowi z Róży skradziono z mieszkania większą ilość bielizny oraz wiele innych cennych przedmiotów. Sprawców nie wykryto. (np)

— * **OBORNIKI.** Obchód poświęcony ochronie lasu i przyrody zapoczątkowano uroczystym nabożeństwem w kościele parafialnym po czym nastąpiło sadzenie drzewek w ogródkach szkolnych. Z programu wypadła z powodu niepogody zapowiedziana wycieczka dzieci do lasu, w zamian której odbył się w sali Hotelu pod Orlem poranek. Aktualny referat wygłosił inż. p. Martyniec.

— 25 bm. z okazji dni przeciwgruźliczych wygłoszona została w Poradni Przeciwgruźliczej w Kowanówku pogadanka nt. „Gruźlica jako klęska społeczna”.

— Pod przewodnictwem burmistrza p. Kuchna toczyły się obrady Rady Miejskiej. Przyjęto do wiadomości decyzję władzy nadzorczej o zatwierdzeniu preliminarzy budżetowych na rok 1937-38 oraz umowę zawartą z firmą Jac Vos na fabrykację szynek w puszkach w rzeźni miejskiej. Dalej upoważniono Magistrat do udzielenia cesji Dyr. Lasów Państw. na 13 tys. celem pokrycia zobowiązań gminy za dostawę drzewa na rozbudowę szkoły powszechnej. Jeżeli chodzi o jarmarki na rok 1933 Rada zgodziła się z intencją Tow. Przemysłowców głosami Klubu Narodowego uchwaliła w imię dobra kupiectwa i rzemiosła polskiego znieść jarmarki kramne a pozostawiła jedynie cztery jarmarki

Wielkie zawody hippiczne w grodzie Lecha

Tegoroczne zawody konne w Gnieźnie zapowiadają się nadzwyczajnie, czego dowodem duży udział jeźdźców i koni.

Zapowiedzieli swój udział wojskowi jeźdźcy z garnizonów: Grudziądz, Toruń, Leszno, Bydgoszcz, Chelmo, Starogard, Poznań, Augustów, Garwolin, Mińsk Mazowiecki, Stanisławów, Łódź i Gniezno. — M. in. biorą udział pp.: mjr Lewicki, rtm. Szosland, kpt. Sałęga, rtm. Czerniawski, rtm. Kulesza, kpt. Dąbski-Nehrlich, rtm. Mossakowski, rtm. Skupiński, rtm. Piniński, por. Gutowski, rtm. Karwacki. Czynny udział weźmie również w konkursach por. wojsk szwedzkiej baron von Essen, będący na studiach w Grudziądzu. Spośród jeźdźców cywilnych zapowiedzieli swój udział panie: Maria Zwierchowska, Anna Rozwadowska, Antonina Osserowa, Hanna Schweikert, Martyna Skupińska, Wanda Bohdanowiczowa, Wanda Wodzińska, von Essen i Gertruda Rowecka, oraz panowie: baron Kimmel, bar. Lüttwitz, inż. Grabianowski, Jan Zakowski, Stefan Osser, Karol Buhle, Michał Czyningarian, Leszczyński, Kajetan Cichocki i Strzeszewski.

W konkursie otwarcia 1 maja weźmie udział razem 194 koni, a w konkursie otwarcia dla pań cywilnych 22 konie. W niedzielę, 2 maja startuje w konkursie pań 10 koni, panów cywilnych 17 koni, w konkursie zespołów — 12 zespołów, w konkursie szybkości 40 koni. W poniedziałek 3 maja bierze udział w konkursie szybkości pań cywilnych 22 konie, w konkursie ciężkich 69 koni i w konkursie parami — 11 par. Wreszcie w dniu 4 maja w konkursie pożegnania startuje 100 koni, poza tym w dniu tym odbędzie się raid na trasie Poznań-Gniezno z zakończeniem na hippodromie poznańskim.

W związku z „Tygodniem Gniezna” przysługują aż do dnia 4 maja rb. wszystkim pragnącym zwiedzić prastary gród Lecha oraz zobaczyć zawody konne indywidualne 50-proc. zniżki kolejowe.

Z GDYNI I WYBRZEŻA

— * **GDYŃA.** Zakład Wodociągów i Kanalizacji rozpoczął budowę kanału deszczowego w ulicy Kalkshteinów od ulicy Morskiej do ulicy Sambora. Do prac tych przyjął dalszych 40 bezrobotnych. W trakcie wykonywania są obecnie następujące roboty: wodociąg w ulicy Lipowej, kanał sanitarny w ulicy Narutowicza, kanał deszczowy w ulicy Wielkopolskiej na Małym Kacku i kanał deszczowy w ulicy Kalkshteinów. Z. W. i K. zatrudnia obecnie poza swoimi stałymi pracownikami 200 ludzi.

Towarzystwo Budowy Osiedli zorganizowało ostatnio w sali Ochotniczej Straży Pożarnej na Witominie cykl wykładów poświęconych ogrodnictwu przydomowemu. Wykłady trwały pięć dni i cieszyły się dużą frekwencją mieszkańców tego przedmieścia. Na zakończenie kursu szeregu osobom przyznano nagrody w formie roślin ozdobnych w uznaniu za dobre utrzymanie ogrodników w roku ubiegłym. Wykładowcami na kursie byli: pp. Gandecki, Drzemczewski, Zdrojewski, Kuśnierczyk, Pronaszko. Kursy mają na celu propagandę przyozdabiania balkonów i ogródków przydomowych. (p)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: N. N. św. Łazarz z podziękowaniem za otrzymane łaski 10,— złotych, Antoni Jacek, Poznań, Miódowa 13, 5,—, S. Dominiak i K. Sosnowski zamiast kwiatów na trumnie św. Bolesława Adamczewskiego 5,—, M. J. 2,—, razem z poprzednio pokwitowanymi 392,50 zł.

Na chleb św. Antoniego: L. I. znalezione 0,70 zł.

Na Fundusz Obrony Narodowej: Towarzystwo Przemysłowców pod wezw. św. Floriana Poznań-Jeżyce 40,—, razem z poprzednio pokwitowanymi 161,— zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 26 bm. wywieziono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Sekretarz administ. Izby Skarbowej Rudolf Krahł i urzęd. przyw. Zofia Lubańska; pastor ewang. Alfred Brauer w Obergeis, pow. Hersfeld (Niemcy); i Małgorzata Threde w Dąbnie, pow. Jarocin; tokarz Władysław Białkowski i pomocnik kancelar. Aniela Palaczówna; szlifiarz w marmurze Wincenty Zalewski i krawc. Maria Büttner; rob. Stefan Smolarek i rob. Helena Nowakówna; biurowy Marian Trawiński i Eleonora Dziechciarówna; rob. Józef Sprys i krawc. Marianna Hoja, oboje w Wyszawie, pow. kępiński; pomocnik rzeźn. Zygmunt Strzelecki i Maria Prusakówna w Gniewkowie; roln. Józef Nakielski w Pawłowie, pow. chojnicki; i Józefa Narlochówna w Walentynowie, powiat wyrzyski.

Zgony:

Dnia 26 kwietnia 1937 r. zapisano następujące zgony: Jadwiga Irena Plackowska, 10 mies. Elżbieta Mieziacowa z domu Makosiewiczówna, wdowa, 80 lat; Józef Czajka 1 godzin; Weronika Weclawiakowa z domu Glowacka, 35 lat; Antonina Doga z domu Szymańska, 41 lat; Walenty Piasecki, robotnik, 53 lat; Andrzej Deierling, emerytowany konduktor kolej, 53 lat; Elżbieta Górzyska z domu Ambrowiczówna, 75 lat; Barbara Alejska z domu Radomska, wdowa, 79 lat; Stanisław Goderski, woźnica, 49 lat; Witold Kozarek, 9 dni; Maria Monika Wszelaka, robotnica, 29 lat; Cezary Grabianowski, uczeń szkolny, 9 lat; Jan Władysław Rybka, 5 lat; Agnieszka Machowiczowa z domu Świętówna, wdowa, 66 lat.

Morderstwo

Gdynia. (Tel. wł.). Czeladnik kamieniarski Piątkowski przebił nożem Ludwikę Wazelową, żonę właściciela zakładu wyrobów kamieniarskich. Tło morderstwa nie jest znane.

Wazelowa zmarła w drodze do szpitala mimo natychmiastowego wezwania pogotowia ratunkowego. Mordercę aresztowano. (p)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

PRZYBYWA DO NAS SYMPATYCZNY GOŚC Z RZYMU

Jutro we środę 28 bm. przybywa do Poznania na zaproszenie Wydziału Humanistycznego naszego uniwersytetu profesor Enrico Damiani z Rzymu, znany u nas do brze jako jeden z najwybitniejszych tłumaczy arcydzieł naszej literatury na język włoski. Po siedmioletnim pobycie na uniwersytecie w Sofii, gdzie prof. Damiani wykładał po bułgarsku język i literaturę włoską, pracuje obecnie na Uniwersytecie rzymskim jako profesor literatur słowiańskich, ze szczególnym uwzględnieniem języka i literatury bułgarskiej. Do najświetniejszych przekładów profesora Damiani'ego uzupełnionych przez wnikliwe studia literackie, należy prze-

kład hymnu „Święty Boże” Kasprowicza, „Godów życia” Dygasińskiego, „Trenów” i fragmentu „Żywych kamieni” Berenta. Prof. Damiani jest również współpracownikiem „Przeglądu Współczesnego”, zamieszczał w tym znakomitym miesięczniku kilka esejów o literaturze włoskiej.

Odczyt naszego świetnego gościa odbędzie się w środę 28 bm. w małej Auli Uniwersytetu o godz. 18. Wygłosi go prof. Damiani po włosku, na temat „Obraz współczesnej literatury włoskiej”. Wstęp wolny. Należy oczekiwać, że wszyscy miłośnicy włoskiej kultury i piękna zjawia się w komplecie.

NAUKA

Na zjazdy do Lwowa! W czerwcu odbędzie się we Lwowie trzy wielkie zjazdy naukowe. Są nimi: zjazd Polskiego Towarzystwa Historycznego, zjazd Tow. Literackiego im. Adama Mickiewicza i zjazd Związku Muzeów Polskich.

W NAUKOWYM POZNANIU

Komisja Historyczna Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk odbędzie posiedzenie w środę, dnia 28 kwietnia r. b. w lokalu Archiwum Państwowego. Odczyt wygłosi prof. Władysław Jędrzejko na temat: „Kresy południowo-wschodnie Polski w X i XI wieku”.

Film o Strzeleckim. Dwa komitety amerykański i australijski, współpracując nad uczczeniem setnej rocznicy zgonu Pawła Strzeleckiego, słynnego podróżnika i uczonego. W Warszawie powstanie Strzeleckiego film kolonialno - podróżniczy, oparty na jego pełnym przegrodzie życia.

ZE ŚWIATA FILMU

„Student z Pragi” rediuvus. Prawie ćwierć wieku temu ukazał się osnuty na noweli H. H. Everssa film fantastyczny „Student z Pragi”, poprzednik słynnego „Golema” i tak jak on gran w roli głównej przez Pawła Węgnera. Następnie film ten został przerobiony i rolę główną grał Conrad Veidt. Obecnie przyszła trzecia wersja, już dźwiękowa, wykonana również w Niemczech. Rolę tytułową gra Teodor Loos. Film ten idzie obecnie w Paryżu.

MUZYKA

Bułgaria w hołdzie Szymanowskiemu. Z Sofii nadeszła wiadomość, że gdy przyszły depezo o zgonie Szymanowskiego, rozlepiono po mieście wielkie plakaty żałobne, podpisane przez wszystkie związki i zrzeszenia muzyczne stolicy. Manifestacja wywarła głębokie wrażenie.

Coraz nowe „Stradivariusy” pojawiają się w Polsce. Ostatnio słychać o takich skrzypcach w Poznaniu, z Wilna zaś nadchodzi wiadomość, że ulegają tam badaniu przez rzeczoznawców stare skrzypce, mające wewnątrz nazwisko Stradivariusa i datę 1723. Co do daty, to byłaby ona możliwą do przyjęcia, gdyż urodzony w r. 1644 Antonio Stradivari umarł dopiero w r. 1737. Inaczej jest ze skrzypcami, odkrytymi w Lidzie, gdzie również znajduje się karczek, ale nosi datę 1773, czyli 36 lat po zgonie mistrza! Prawdopodobnie fałszerz przestawił dwie ostatnie cyfry daty zgonu. Wreszcie w Krakowie również znaleziono skrzypce z nazwiskiem Stradivariusa i datę 1727. Instrumenty takie muszą być badane przez znawców, kartki same nie jeżdżą, nie znaczą, mogą być albo podrobione, albo przyklepione w warsztacie, z którego wyszły (nieraz jeszcze w XVIII wieku) aby zaznaczyć, jaki model Stradivariusa był wzięty za wzór.

W Filharmonii Łódzkiej występował Witold Małcużyński, laureat ostatniego Międzyn. Konkursu Muzycznego im. Fr. Chopina w Warszawie. (wp.)

VARIA

„Okazyjne” książki były kradzione. Z Warszawy donoszą nam (tw): Postrach padł na antykwarzy żydowskich z ul. Świętokrzyskiej, gdy jedenastu z nich zostało zaproszonych do siedzenia w areszcie, a to przez prokuraturę państwa, z powodu że częstowali swoją klientelę zbyt świetnymi okazjami tanich książek. Okazało się mianowicie, że księgarni Trzaska, Evert i Michalski ukradziono w ciągu niedługiego czasu mnóstwo nakładów, mających wartość przeszło 50 000 złotych. Książki te nabywali antykwarze-pasery i sprzedawali następnie po cenie niższej od normalnej, a zarabiali na tym jeszcze około 300 procent! Rozmiary tych operacji wyjdą na jaw na rozprawach karnych, obecnie śledztwo toczy się dalej.

Deficyt propagandy żydowskiej. Pół miliona dolarów dopłacili milionerzy żydowscy z Nowego Jorku do propagandy sztuki „Wieczna droga”, osnutej na Starym Testamencie a opracowanej przez ad hoc sprowadzonego Reinhardta. Aby się odbić, inicjatorzy wysyłają swoją trupę w objazd po Stanach, a potem chcą ją postać do Londynu i do Paryża.

CO SŁYCHAĆ PRZESZ RADJO?

Dzisiaj ks. Gieburowski przez głośnik. O godz. 20 zaczyna się dzisiaj, we wtorek, koncert radiowy z sali „Romy” w Warszawie. Udział bierze nasz chór archikatedralny pod batutą ks. Gieburowskiego. Słynny ten zespół wykona szereg arcydzieł muzyki kościelnej.

RUCH REGIONALNY

Chociszewski na Śląsku. Niedawno 100-letnia rocznica urodzin pisarza ludowego Józefa Chociszewskiego przyniosła szereg artykułów w pismach codziennych, a la dzień oczekujemy ukazania się zyciorysu pióra wychowanka naszego Uniwersytetu W. Sobkowiaka. Ostatni zeszyt regionalnego czasopisma śląskiego pt. „Zaranie śląskie” (zeszyt 1 za 1937 r.) zamieszcza artykuł p. Sobkowiaka, w którym autor opisuje jednoroczny (1861—62) pobyt Chociszewskiego na Śląsku, jego współpracę w piśmie „Gwiazdka cieszyńska” i udział w pracy społecznej. Rok przeszło działał Chociszewski na Śląsku, ale pobyt ten tak związał go ze Śląską dzielnicą, iż później niejednokrotnie wracał on będzie myślą do tych czasów. Poza tym znajdujemy artykuł Dobrowolskiej o istocie ludowego ornamentu, K. Hławicki o melodiach ludowych Śląska Cieszyńskiego. Kilka nowel wierszy reprezentuje literaturę piękna, a rozprawa W. Ogródnickiego o poecie śląskim Bonczyku i polskości tudzież materiały i recenzje wypełniają resztę zeszytu. (J. St.)

TEATR

Co grają w Krakowie? Obok „Wesela Figara” wystawił teatr miejski „Dom osaczony”, sztukę egzotyczną Piotra Frondaie z p. Jaroszewską w roli głównej.

„Mademoiselle Docteur” czyli „Fräulein Doctor” idzie obecnie w Paryżu jako film z Dita Parlo w roli tytułowej. Reżyserował W. Pabst. Obok niej grają tacy aktorzy jak Pierre Blanchard, Juvet, Dullin i Fresnay. Muzyka Honeggera, więc bardzo modern.

„Nieusprawiedliwiona godzina” Graffa, znaną w Poznaniu komedię gra obecnie berliński teatr Theater am Kurfuerstendamm pod tytułem: „Die Prunelerin”.

LITERATURA

Leopardowie dla swego protoplasty. W Recanati we Włoszech powstaje centrum studiów nad słynnym poetą włoskim XIX wieku Giacomo Leopardim. Utworzone ono będzie w pałacu Leopardich, którzy ofiarowali Mussoliniemu n ten cel jedno piętro, oraz bibliotekę zmarłego poety.

SZKOLNICTWO

Współpraca szkoły z domem. Dużo mówi się o tym i pisze a mimo tego zagadnienie nie jest jeszcze należycie rozwiązane. Zresztą problem sam nie jest stary. Dr T. Pasierbiński zaznacza na łamach „Pracy Szkolnej”, że w Europie ruch na polu zbliżenia domu do szkoły rozpoczął się dopiero w pierwszych latach XX wieku. Punktem wyjścia było zainteresowanie się postępiami ucznia w szkole średniej. W Polsce odrodzenie rozszerzono problem na wszystkie szkoły i obecnie w zakresie współpracy leżą takie kwestie, jak odrabianie zadań w domu, higiena i estetyka, dożywianie, psychologia dziecka itp. Nie zawsze współpraca rozwija się harmonijnie. Nieporozumienia lub powstają często na tle przeceniania lub niedoceniania zdolności dziecka przez rodziców. Autor uważa, że szkoła winna doprowadzić do tego, by rodzice, patrząc na dziecko, mogli obiektywnie ocenić jego postępowanie i zdolności w myśl słów Trentowskiego: „Rodzicom trzeba mieć względem swych dzieci serce własne, a oczy cudze”. (sn)

Pisma nadesłane

„Ruch Literacki”. Nr. 2. Treść: S. Zetowski: „Mickiewicz i Słowacki w kręgu sugestii wolnomularskich. I Podróż Gustawa”. — T. Sokolowski: „Goszczyńskiego „Król zamczyska” na tle poezji min”. — K. W. Zawadzki: „O ujęciu dawności bylin”. — A. Brückner: „Na marginesie sporu o byliny i Igora”. — T. Witkowski: „Dzieło literackie”. — M. Ogórek: „Motyw śmierci w literaturze”. — J. Birkenmajer: „Tymona opera omnia”. — K. W. Zawadzki: „Książka o Krzemieńskim”. — W. Jankowski: „Muszalka czy Motowidło”. — Bibliografia literatury za styczeń i luty 1937. — Adr. Red. Warszawa, ul. Kromera 4 m. 18.

„B” SKOŃCZONE, „C” ZACZĘTE

Akademia nie ustaje — Tom „Anny”, tom „Bolesławowski” teraz brzoza, brzość i buk — Nazwiska „drewniane” — 316 zyciorysów — A Wielkopolska? — Wzięła sobie dwanaście procent całej sumy — Na zakończenie: Callierowie.

Po wydaniu dwu tomów w poprzednich latach, rozpoczęła Polska Akademia Umiejętności w tym roku druk trzeciego tomu „Polskiego Słownika Biograficznego”, redagowanego z podziwu godną punktualnością przez prof. Wł. Konopczyńskiego. Z tego trzeciego tomu wyszły już dwa zeszyty, obejmujące nazwiska od „Brozek”, co nasi filologowie wywodzą od zdrobniałego imienia „Ambroży”, aż do nazwiska „Całowański”.

Pierwszy tom „Słownika” stał pod hasłem imienia Anny, drugi tom słusznie nazwać by można „Bolesławowski”, bo objął cały zastęp naszych piastowskich Bolesławów. W wydanych dotąd zeszytach tomu trzeciego najwięcej biografii skupiło się pod nazwiskami, wywodzącymi się od miejscowości mających w swym temacie: brzozę (wzgl. brzezine), brzość i buk. Mamy w „Słowniku” 13-tu Brzezińskich, 1-go Brzezowskiego, 2-wu Brzezińskich, 18-tu Brzostowskich, 14-tu Brzozowskich, tu należy również wymienić księdza i dowódcę powstańczego Stanisława Brzozkę, rozstrzelanego w r. 1865, dalej 5-u Buczyńskich, 5-u Bukowieckich, 1-go Bukowińskiego i 6-ciu Bukowskich.

W tej grupie przeszło 60-ciu nazwisk „drewnianych” są biografie tak ciekawych osobistości, jak Karola Brzostowskiego († 1854), twórcy fundacji sztabińskiej, obejmującej 20 wsi w powiecie augustowskim, uwolnionych od pańszczyzny, a obdarzonych samorządem, lub starszego i sławniejszego Pawła Ksawerego Brzostowskiego († 1827), inicjatora reform włościańskich w epoce stanisławowskiej, twórcy „Rzeczpospolitej Pawłowskiej”, rządzonej przez osobny dwuizbowy włościański parlament, a któremu osobny rozdział poświęcają nasze obecne podręczniki historyczne dla szkół powszechnych. Podobnie w grupie Brzozowskich mamy dwu wybitnych mężów: Karola (1821—1904), poetę, powstańca i działacza emigracyjnego w Turcji, epigona poezji mickiewiczowskiej, co po r. 1855 pracując w Turcji przy budowie linii telegraficznych odrutował telegrafem znaczną część Turcji, po r. 1878 był wice-konsulem hiszpańskim w Syrii, a ostatnie 30 lat spędził we Lwowie, oraz Leopolda Stanisława Brzozowskiego (1878—1911), krytyka literackiego, filozofa, powieściopisarza i publicysty, niesłusznie pomawianego o współpracę z rosyjską Ochraną. Autor ten przeszedł ciekawą ewolucję od socjalizmu i ateizmu, do katolicyzmu pod koniec życia. Autor biografii, K. Wyka, nazywa Brzozowskiego jedną z najbardziej skomplikowanych postaci literatury polskiej.

Ogółem zawierają obydwie ostatnio wydane zeszyty (og. zb. zes. 11—12) 316 zyciorysów. Cała historia Polski przewija się w tych biografiach, od św. Brunona z Kwerfurtu, wielkiego apostoła i misjonarza, przyjaciela Bolesława Chrobrego (w opracowaniu J. Władajewicza), zabitego przez pogańskich Prusaków w r. 1009, aż do św. Józefa Buzka, znakomitego statystyka i ekonomisty, zmarłego w Cieszynie 22 września 1936 r., którego zyciorys w „Słowniku” opracował prof. Stan. Głabiński.

W tych obszernych ramach chronologicznych podane są tak ciekawe i różnobarwne zyciorysy, jak Henryka Brühla, ministra-faworyta Augusta III, oraz jego synów Alberta, Alojzego i Karola, ks. Ant. Bryczyńskiego (zm. 1913 r.), historyka sztuki, którego nazwisko wywodzą filologowie od imienia Bdyk (Brucius), ks. Konstantego Romualda Budkiewicza, proboszcza parafii św. Katarzyny i dziekana w Petersburgu, zamordowanego za wiarę przez bolszewików w sobotę wielkonoćną r. 1923 w podziemiach kaźni na Łubiance w Moskwie. O kartkę dalej jest zyciorys K. z Klimontowiczów Bujwidowej (1867—1932), działaczki społecznej, jednej z pierwszych bojowniczek o dostęp kobiet do uniwersytetów, Henryka Bukowskiego (1839—1900), uczestnika powstania, założyciela znanego antykwariatu w Szwecji, członka Ligi Narodowej, założyciela Skarbu

Narodowego i wielkodusznego opiekuna bibliotek polskich, w szczególności Muzeum Narodowego w Rapperswilu.

O ile chodzi o Wielkopolan w najściślejszym znaczeniu, to znaczy z terenu dzisiejszego województwa poznańskiego, to takich zyciorysów jest w omawianych dwu zeszytach trzydzieści kilka, a więc około 12 procent wszystkich biografii.

W tej wielkopolskiej grupie są zyciorysy kilku Brudzewskich, jak Aleksandra, ziemianina i powstańca z lat 1831, 1846 i 1848, Edwarda (1838—1908), powstańca, osiadłego później w Korabnikach pod Krakowem, gdzie ze starym żołnierzem zaprzyjaźnił się młodziutki Wyspiański, Jaranda, wojewody inowrocławskiego z XV w., zaufanego rycerza Jagiełły, Karola Romana (1868—1935), docenta okulistyki Uniw. Jagiellońskiego, Mirosława (zm. 1427 r.), biskupa-elektę poznańskiego.

Należą tutaj dalej Jan Bruessel, mincerz poznański i wschowski za czasów Zygmunta III., dwaj Brzechwowie: Franciszek (ur. 1774), legionista i pułkownik W. P., oraz Stanisław, jezuita, rektor kolegów w Bydgoszczy i w Toruniu w XVII wieku; Wincenty Brzeskwiniowicz (1877—1930), kupiec i działacz powstańczy, przewodniczący Rady Robotniczo-Zołnierskiej i Rady Ludowej w Miejskiej Górze, który przy pomocy ks. Dadaczynskiego spowodował wybuch powstania 5. I. 1919 r. i brał udział w walkach na odcinku rawickim i kępińskim.

Jest dwu Brzezińskich: Jakub, biskup i sufragana poznański w XVI w., oraz Jaruzel Kacper (zm. 1623 r.), arianin, związany z ośrodkiem wielkopolskim w Śmiglu i z Eliaszem Arciszewskim starszym. Obszerniejszy zyciorys poświęcono w „Słowniku” Augustynowi Brzezińskiemu, uczestnikowi walk napoleońskich, oraz powstań 1830 i 1848 r. Są dwaj powstańcy Franciszek (zm. 1866 r.) i Jan (zm. 1854) Budziszewscy; niedawno zmarły, znany poznański działacz społeczny i bankowiec śp. Czesław Bugzel, dyrektor Poznańskiego Banku Ziemi, trzech Bukowiec, z których śp. Mieczysław (1869—1931) był w latach 1923—1924 komendantem obozu warownego w Poznaniu, ks. Jan Busław (1799—1875), radca szkolny i kanonik poznański, Ignacy Busza (1880—1920), nauczyciel i powstaniec wielkopolski z r. 1918-19, Józef Buszczyński (1823—1887), drukarz poznański i toruński, oraz syn jego Bolesław (1857—1926), astronom i meteorolog.

W rozpoczętej nowej literze „C” jest zyciorys podrabina poznańskiego Arie Lejba Calahora z XVIII w., posądzonego o kradzież dziecka chrześcijańskiego „na mace” i zabitego na torturach przez kata.

Zamyka tę nową grupę biograficznych portretów wielkopolskich zyciorys dwu braci Callierów: starszego Edmunda (1833—1893), powstańca, literata, historyka i krajoznawcy, oraz młodszego, tak dobrze wszystkim poznańczykom znanego weterana i profesora gimnazjum Marcinkowskiego, Oskara Włodzimierza Calliera (1846—1929). Widzimy, że cenny ten, naprawdę wielkopomny „Słownik”, powinien zaprenumerować jak najszerzej koła inteligencji wielkopolskiej. Znajdą tam zyciorysy swych krewnych, przyjaciół i znajomych, oraz poznają dawne nasze dzieje.

Dr Feliks Pohorecki.

L w ó w.

Jutro:

ECHA WARSZAWSKI TEATRALNEJ

przez

Zygmunta Wasilewskiego

Książki nadesłane

Bernard Patrykus: „Wspomnienia Kaszuba z pod Verdun”. Wstęp — J. A. Teślar. Warszawa 1937. Wojskowy Instytut Naukowo-Oświatowy.

Ignacy Matuszewski: „Próby syntez”. Warszawa 1937. Inst. Wyd. „Biblioteka Polska”.

Szymon Askenazy: „Szkice i portrety”. (Wydanie pośmiertne). Warszawa 1937. Nakł. Inst. Wyd. „Biblioteka Polska”.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Nadmierny apetyt drzewiarza wileńskiego

„Codzienna Gazeta Handlowa“ wydała ostatnio (w nrze 82) dodatek poświęcony zagadnieniom gospodarczym ziem wschodnich. Dodatek zawiera artykuły, napisane przez różnych działaczy gospodarczych, przede wszystkim pochodzących z grona pracowników wileńskiej Izby przemysłowo-handlowej. Zainteresowały nas szczególnie dwa artykuły, z których pierwszy poświęcony jest sprawom przemysłu drzewnego, drugi zaś garbarstwu wileńskiemu.

Autor pierwszego artykułu p. Natan Kronik, kierownik działu drzewnego Izby P. H. w Wilnie, zwraca uwagę — zresztą nie bez słuszności — na potrzebę poprawienia struktury rozmieszczenia przemysłu drzewnego w Polsce. Pan Kronik ma niewątpliwie rację, gdy wskazuje na nadmierne zgęszczenie tartaczniactwa w Polsce zachodniej (co jest pozostałością po zaborach), jednak radby pójść za daleko w „odciążeniu“ Polski zachodniej i nadmiaru przemysłu drzewnego. Pan Natan K. pragnąłby dla ziem wschodnich przyciągnąć znaczną część nie tylko zachodnio-polskiego tartaczniactwa, ale i meblarstwa, galanterii drzewnej itd. A wszystko to tylko z tej racji, że na Kresach Wschodnich więcej jest lasów, niż na zachodzie. Zaleca więc wędrowkę przedsiębiorstw i ludzich z zachodu na wschód, gniewając się na to, że:

„Zamiast iść w tym kierunku, jeden ze związków przemysłowo-drzewnych w Poznaniu powołał ostatnio do życia organizację handlową dla zakupu drewna dla swoich członków na terenie ziem wschodnich i Małopolski. Ten konserwatyzm, który ma swe źródło w znacznym stopniu w dziedzinie zagospodarowej, powinien być energicznie zwalczany...“

Szkoda, że p. Natan Kronik nie zapoznał się z artykułami p. Józefa Surawicza o garbarstwie wileńskim, który to artykuł znajduje na tej samej stronie „C. G. H.“ z artykułem pana N. K. Chociaż bowiem chodzi tutaj o zgoła inną branżę przemysłową, to jednak w uwagach p. Surawicza sporo jest momentów, mających zastosowanie również i do wschodniopolskiego przemysłu drzewnego.

Otóż p. Surawicz wymienia następujące przyczyny, dla których garbarstwo wileńskie się nie rozwija:

- 1) mała pojemność własnego rynku zbytu, bowiem konsument wileński jest ubogi,
- 2) znaczna odległość wileńszczyzny od ośrodków konsumpcyjnych,
- 3) konieczność dowozu materiałów pomocniczych,
- 4) trudności w stworzeniu własnego ośrodka zbytu; zwykle koncentracja przemysłu w pewnym miejscu przyciąga do siebie kupców i stwarza tzw. rynek zbytu; stworzenie takiego ośrodka w Wilnie nie udaje się.

Oto momenty, które p. Kronik widocznie przeoczył w swym dążeniu do przeciągnięcia przemysłu drzewnego z zachodu na wschód. Powinien był mieć na uwadze okoliczność, że nie tylko pobliskość źródeł surowca decyduje o lokalizacji przemysłu, ale i dogodność zbytu na pobliskich rynkach.

Pod tym względem stosunkowo pojemny rynek zbytu Polski zachodniej niewątpliwie przewyższa możliwości zbytu na kresach wschodnich. Do tego należy wziąć pod uwagę również i pobliskość zachodniej granicy lądowej i granicy morskiej, co zwiększa szanse konkurencyjne przemysłu zachodniopolskiego w dziedzinie eksportu.

Jednym słowem, p. Kronik grzeszy nadmiernym apetytem!

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Ustawodawstwo gospodarcze.** W Dzienniku Ustaw R. P. nr. 31 z dnia 24 kwietnia rb. opublikowane zostały m. in. następujące ustawy i rozporządzenia o charakterze gospodarczym: ustawa z dnia 14 bm. o układach zbiorowych w pracy (poz. 242); ustawa z dnia 14 bm. o skracaniu czasu pracy w górnictwie węglowym (poz. 243); rozp. Prezydenta R. P. z dnia 23 bm. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień układu między Polską a Szwajcarią, w sprawie uregulowania płatności handlowych (poz. 245); rozp. min. skarbu z dnia 15 lutego rb., wydane w porozumieniu z ministrami: rolnictwa i r. r. oraz spr. wewnętrznych, o klasyfikacji gruntów pod wodami (poz. 246); rozp. min. skarbu z dnia 19 bm., wydane w porozumieniu z ministrami przemysłu i handlu oraz rolnictwa i r. r., w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 27 października 1936 r. o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła (poz. 247); rozp. min. spraw wewnętrznych z dnia 10 bm., wydane w porozumieniu z ministrami: skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa i r. r., o zmianie rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych z dnia 29 października 1929 r. o uregulowaniu cen przedmiotów powszedniego użytku (poz. 248).

(k) **Walne zgromadzenie Związku Gospodarczego Spółdzielni Mleczarskich w Poznaniu,** który obchodził równocześnie 10-lecie swego powstania, odbyło się pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej dr W. Seydlitz. Sprawozdanie z prac zarządu złożył dyr. W. Dobroczyński, który wskazał, że mleczarstwo polskie zawdzięcza poprawę swego położenia w okresie sprawozdawczym przede wszystkim kontynuowaniu państwowej polityki w dziedzinie popierania produkcji hodowlanej. W dalszym ciągu tego sprawozdania zilustrował dyr. Dobroczyński najważniejsze fragmenty prac Związku, które w efekcie utrwaliły pozycję Związku nie tylko jako jednej z najpoważniejszych w Polsce central mleczarskich, ale równocześnie jako silnej placówki spółdzielczej. Ogólne obroty towarowe Związku dochodziły w okresie sprawozdawczym do sumy 13 miln. zł. Przedstawiony bilans, zamykający się po obu stronach sumą 1.197.936,42 zł oraz rachunek strat i zysków za rok 1936, kończący się po obu stronach kwotą zł 499.988,73, walne zgromadzenie przyjęło jednogłośnie, udzielając statutowego pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej. Nadwyżkę w sumie 27.851,71 zł walne zgromadzenie podzieliło w/g propozycji rady nadzorczej, uchwalając m. in. dywidendę w wysokości 7 procent. W skład nowej rady nadzorczej wchodzi dr W. Seydlitz jako prezes oraz członkowie: dr J. Trzeciński, A. Nowakowski, R. Pilatowski, W. Dykier, dr Calkosiński, mgr St. Prejbiś, St. Medyński, L. Sreżiński i A. Byczkowski. Zarząd spoczywa w rękach dyrektorów W. Dobroczyńskiego i W. Radajewskiego oraz Cz. Maleckiego jako zastępcy.

(k) **Samorząd gospodarczy okręgu wielkopolskiego przychodzi z pomocą polskiej wynalazczości.** Akcja podjęta przez dyrekcję Targów Poznańskich w kierunku premiowania najlepszych eksponatów-wynalazków na Targach Poznańskich oraz dla zorganizowania wysiłki najbardziej wartościowych eksponatów na Wystawę Paryską dozna poparcia ze strony poznańskiego samorządu gospodarczego, który przeznacza na ten cel odpowiednie kwoty subwencyjne. (az)

Z ZAGRANICZNY

(z) **Wycieczka z Prus Wschodnich na Targi Poznańskie.** Królewiecka izba przemysłowo-handlowa, wspólnie z dyrekcją Targów Królewieckich, organizuje wycieczkę ze sfer handlowych Królewca i Prus Wschodnich na Targi Poznańskie. Wycieczka zamierza wyjechać do Poznania w dniu 3 maja.

Finansowanie motoryzacji wybrzeża

w czasie Targów Gdynskich

Jak nas informują, Targi Gdynskie podejmują inicjatywę finansowania zbytu pojazdów mechanicznych dla Gdyni i wybrzeża. Akcja finansowa, do której udało się pozyskać zainteresowane banki gdynskie, objąć ma transakcje zawierane na Targach Gdynskich w czasie od 20 czerwca do 4 lipca. Finansowanie ma objąć transakcje nie tylko samochodowe, ale również motocykle, rowery, oraz ważne części uzupełniające, jak np. motory do rowerów.

Dzięki temu posunięciu Targów Gdynskich przed wybrzeżem polskim stoi doniosła perspektywa pokazowej wzmocnienia stanu pojazdów mechanicznych, co jest niezwykle ważne zarówno ze względów handlowych, jak i obronności granicy morskiej. Jednocześnie zaś przedsiębiorstwa motoryzacyjne mają wyjątkową okazję, nigdzie dotąd nie stosowaną, jednorazowego ułożenia poważnej ilości produkcji motoryzacyjnej (samochody, motocykle, rowery, sprzęt motoryzacyjny).

Podatek gruntowy

Dekret Prezydenta R. P. z listopada 1936 r. o podatku gruntowym ujednolacił zakres obowiązku podatkowego, znosząc różne przepisy zaborcze. W wykonaniu postanowień dekretu oraz ordynacji podatkowej, upoważniającej ministra skarbu do wydawania przepisów proceduralnych, w najbliższym numerze Dziennika Ustaw zostanie ogłoszone rozporządzenie min. skarbu, regulujące w sposób możliwie wyczerpujący i jednolity wszystkie zagadnienia, związane z wymiarem i poborem tego podatku.

Pierwszą część rozporządzenia zajmują przepisy materialne, rozwijające normy dekretu z 4 listopada 1936 r. zawierające przepisy o obowiązku podatkowym i o zwolnieniach od państwowego podatku gruntowego.

Część proceduralna rozporządzenia, przez unormowanie dla całego państwa trybu postępowania wymiarowego, odwoławczego i poborowego w podatku gruntowym, jest pierwszym aktem prawnym, wydanym przez władze polskie w tej dziedzinie. Zastępuje ona stosowane dotychczas przepisy zaborcze oraz doraźne zarządzenia Min. Skarbu z ubiegłych 18 lat, wydawane dla usunięcia najważniejszych wówczas braków postępowania wymiarowego i odwoławczego.

Sprawa doręczania nakazów płatniczych unormowana została w ten sposób, że będą one doręczane płatnikom, którzy opłacają rocznie więcej niż 110 zł państwowego podatku gruntowego. Sposób zawiadomienia o wysokości wymierzonego podatku pozostałych płatników ustalać będą dyrektorowie izb skarbowych w porozumieniu z wojewodami, stosując się do miejscowych zwyczajów.

Istniejący na niektórych terenach system poboru podatku gruntowego od pewnych kategorii płatników przez zarządy gmin okazał się w praktyce korzystnym, ponieważ dla płatników jest dogodniej opłacać należności podatku gruntowego w zarządach gmin, w których z natury rzeczy bywają częściej niż w kasie urzędu skarbowego. Z tych względów rozporządzenie istniejący system rozszerzyło na obszar całego państwa. Wobec tego zarządy gmin będą obecnie obowiązane przyjmować wpłaty na rachunek podatku gruntowego od płatników, dla których roczny wymiar podatku gruntowego, nie licząc dodatku samorządowego, nie przewyższa 110 zł, a więc nieopłacających progresji. Tym płatnikom zarządy gmin będą również wysyłały upomnienia na niezapłacone w terminach należności podatku gruntowego. Wszyscy pozostali płatnicy obowiązani będą wpłacać podatek gruntowy do kas urzędów skarbowych.

Odmienne od dotychczasowego stanu, a również jednolite dla całego państwa, uregulowana została sprawa ulg w podatku gruntowym z powodu szkód i strat, poniesionych w związku z klęskami żywiołowymi. Rozporządzenie wyjaśnia bliżej pojęcie klęski żywiołowej, której skutki w postaci zmniejszonych przychodów dają prawo do ubiegania się o ulgi podatkowe. Płatnicy, którzy poniosą straty w ziemiopłodach i inwentarzu żywym z powodu klęsk żywiołowych i których normalne przychody wskutek tego ulegną zmniejszeniu o co najmniej 15 pct, mogą ubiegać się o ulgi. Bardzo szczegółowo została unormowana w rozporządzeniu sprawa udzielania ulg z powodu klęsk żywiołowych w lasach, dotychczas zupełnie nieuregulowana w polskich przepisach. Ulgi mogą być udzielane przez władze skarbowe, bądź przez odroczenie, bądź przez rozłożenie na raty, bądź przez częściowe lub całkowite umorzenie państwowego podatku gruntowego wraz z dodatkami samorządowym, należnego za okres gospodarczy, w którym miało miejsce zmniejszenie przychodów wskutek klęski żywiołowej.

Ponadto rozporządzenie zawiera szereg przepisów instrukcyjnych dla władz skarbowych i zarządów gmin.

Przekazując część akcji wymiarowej i poborowej samorządom — rozporządzenie narusza czystość linii ustawodawczej i grupuje wszystkie przepisy, nawet należące do innych działów, jak rachunkowości lub ordynacji podatkowej, w jedną całość, aby ułatwić orientację szerokim sferom płatników podatku gruntowego i kierownikom zarządów gminnych.

przewodniczył prezes Czesław Nowacki, a sprawozdanie z działalności w okresie 10-lecia zdał p. Latosiński.

Z okazji jubileuszu dyplom i odznakę dla zasłużonych wręczono pp.: Walentemu Bednarskiemu, Wojciechowi Buchholzowi, Jerzemu Hildtowi, Michałowi Królkowskiemu, Stefanowi Kurzydłowskiemu, Stanisławowi Latosińskiemu, Czesławowi Nowackiemu, inż. Ludwikowi Rostowskiemu, Józefowi Augustynowi Skwierczowi, Józefowi Skwierczowi, Adamowi Stupskiemu, Kazimierzowi Turzyńskiemu i Zygmuntemu Wussalowi.

Z okazji 10-lecia towarzystwo otrzymało szereg depesz. (p)

Z życia kupiectwa w Gdyni

10-lecie Korporacji Kupieckiej

Gdynia, 26 kwietnia.

W ub. niedzielę Korporacja Kupiecka w Gdyni obchodziła dziesięciolecie swego istnienia. Stowarzyszenie to ma za sobą poważną pracę. Na trudnym terenie, jako organizacja pierwszych kupców osiadających w Gdyni, wypadało stowarzyszeniu zajmować się interesami rdzennie polskiego kupiectwa, które nie miało i nie ma w dalszym ciągu dostatecznej opieki i przywilejów, z jakich korzystają inne dziedzi-

ny życia gospodarczego w mieście portowym.

Z okazji 10-lecia Korporacji odbyło się uroczyste zebranie w sali Hotelu Centralnego, poprzedzone mszą św. w kościele N. M. Panny, odprawioną przez ks. kanonika Turzyńskiego. Na uroczyste zebranie przybyli przedstawiciele władz miejscowych oraz samorządu gospodarczego, jakoteż i delegaci centrali Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu. Zebraniu

Krótkie informacje gospodarcze

— Ogólny stan wkładów wszystkich typów w instytucjach kredytowych i oszczędnościowych w Polsce wynosił na dzień 31 grudnia 1936 r. 3.263,5 miln. złotych wobec 3.015,6 miln. w końcu 1935 r., 2.984,9 miln. w końcu 1934 r., 2.720,3 miln. na 31 grudnia 1933 r. i 2.690,7 miln. zł w końcu 1932 r. W stosunku więc do roku silnego kryzysu 1932 wzrost wkładów w 1936 r. wynosi 572,8 miln. zł a w porównaniu z rokiem 1935 — 247,9 miln. zł.

— Linie żeglugowe Gdynia—Ameryka uruchomiły nową linię morską między Gdynią a Francją. Mianowicie statki „Pułaski“ i „Kościuszko“ w drodze powrotnej z Ameryki Południowej zawijają będą do portu Boulogne sur Mer.

Sławne kobiety na znaczkach pocztowych

Barwną i ciekawą galerię stanowią znaczki pocztowe, odtwarzające postacie kobiece. Są tam podobizny kobiet na trojne, małżonek panujących, księżniczek. Wielokrotnie figurują na znaczkach pocztowych kobiety także jako symbole kraju lub wzniosłego ideału, wolności, sprawiedliwości, dobrobytu, zwycięstwa i pokonania. Lecz nie brakły także bohaterki, które nieraz wyszły z ludu prostego i kobiecych wielkości naukowych.

Pierwsze znaczki z podobiznami wielkich kobiet, wydały Stany Zjednoczone A. P., które w roku 1893 poświęciły znaczek królowej Izabelli hiszpańskiej, w roku 1903 i 1923 „pierwszej lady kraju” Marcie Washington, w roku 1907 legendarnej Indianie Pocahontas, wreszcie w roku 1935 matkę malarza Wistlera. Ostatni znaczek poświęcony był właściwie gloryfikacji dnia macierzyństwa. Innym tym kobietom złożono hołd tylko dla tego, ponieważ zasłużyły się około wielkich mężów: Columba, Jerzego Washingtona, Johna Smitha, pioniera cywilizacji.

Dopiero w roku 1935 uczczono kobietę na znaczku dla własnych jej zasług. O Zuzannie B. Antony, twórczyni ruchu o prawa kobiety, twierdzi się, że przeobraziła ona usposobienie całego narodu. Bohaterkę innego rodzaju przypomina wydany w roku 1928 znaczek z podobizną kobiety, na którym figuruje tylko podpis Molly Pitcher. Kiedy Washington w roku 1778 zaryzykował bitwę pod Moutmouth, prosta ta obywatelka przyczyniła się bohaterstwem swym do zwycięstwa.

Bohaterki narodowe, ucieczono także na znaczkach innych krajów. Ku uczczeniu setnej rocznicy wyzwolenia spod panowania hiszpańskiego Meksyk wydał dwa znaczki z podobiznami bohaterki o niepodległości, bohaterską kobietę Polikarpie Salavarię, popularnie zwaną „La Pola”, która poświęciła swe życie dla swego narzeczonego, który jako szpieg w Boliwii dostał się w ręce wroga.

Swoją bohaterkę narodową, Joannę d'Arc, uczciła Francja na znaczku pocztowym w roku 1920. W roku po tym Grecja wydała znaczka na cześć Askarijy Boboliny, która w roku 1830 jako kapitan statku, w decydującej bitwie morskiej pod Nauplią dowodziła eskadrą grecką.

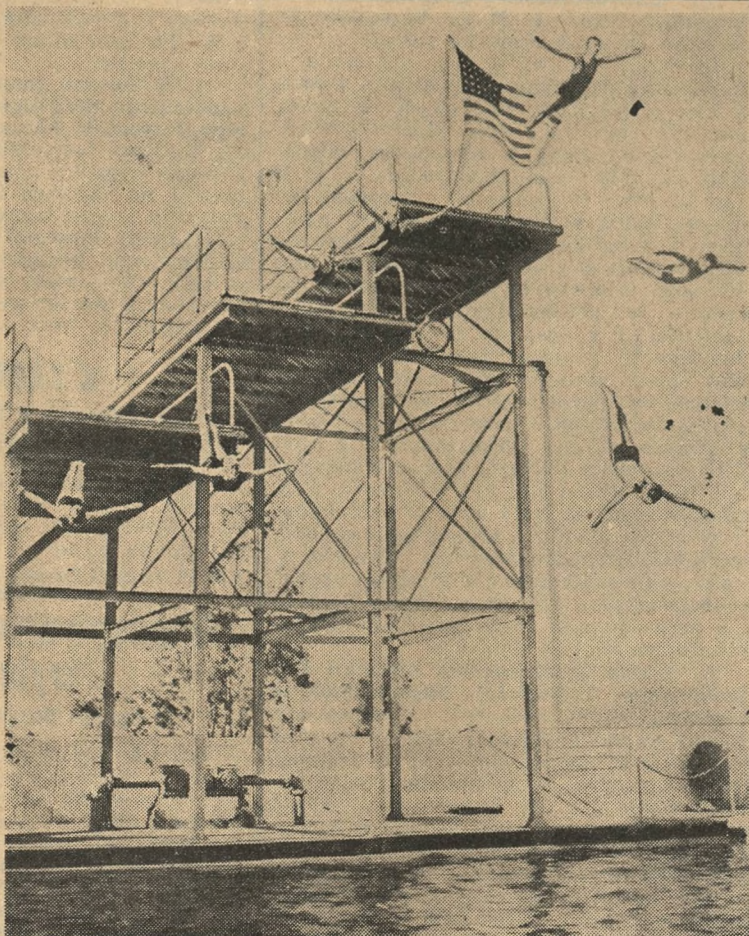
Pierwsza poetka uczczona na znaczku pocztowym jest autorka kubańska Gertruda Gomez de Avellaneda. W roku 1930 Italia wydała znaczek z podobizną małżonki Garibaldiego. Równocześnie Hisz-

pania uczciła na znaczkach dwie wybitne kobiety: Concepcion Arenal, która wspólnie z mężem swym Fernando Garcia Carasco wydawała największe czasopismo „Iberia”, oraz Mariannę Pinedo, która w 27-mym roku życia została straconą, ponieważ w roku 1831 wyhaftowała dla po-

wstańców sztandar wolnościowy.

W znamienny sposób uczciła Turcja na znaczku kobiety z okazji wielkiego kongresu w Istanbulu.

Uwiecznione zostały na znaczkach pocztowych także laureatki Nobla Curie-Skłodowska, Selma Lagerlöf, Sigrund Undt, Grazia, Deledda, Berta v. Suttner i Jane Addams, oraz założycielka związku światowego dla prawa wyborczego kobiet Carrie Chapman Catt. (W. i P.)

W Kalifornii odbyło się już otwarcie sezonu pływackiego. Na pływalni w Norco otwarto sezon grupowy.

Jad pszczoł w ampułkach

W poszukiwaniu środków leczniczych przeciw różnego rodzaju cierpieniom reumatycznym, jak reumatyczne zapalenia stawów, nerwów itd. w medycynie ludowej rozpoczęto stosowanie jadu pszczoł, który miał się okazać środkiem „cudownym”. Gdy jego słała zaczęła się coraz bardziej rozchodzić „cudownym” lekarstwem zainteresowała się również medycyna oficjalna.

Ponieważ stosowanie tego leku po pobraniu bezpośrednio od pszczoł natrafiało na duże trudności, uniemożliwiało bowiem między innymi ściśle określenie dawki, kilka fabryk zagranicznych przystąpiło do wyrobienia substancji, odpowiadającej składem chemicznym jadowi pszczoł. Obecnie więc jad pszczoł jest ciałem pośrednim między jadami węzów, a jadami z grupy kantarydynowej.

Wbrew oczekiwaniom nie okazał się jednak jad pszczoł lekiem tak „cudow-

nym”, jak go okrzykano. Wprowadzony do ustroju w ilości jednej dziesiątej części grama, w postaci zastrzyku doskórno jad pszczoły powoduje wystąpienie bąbla w miejscu zastrzyku, oraz wystąpienie reakcji ogólnej, niezawsze jednak zaznaczającej się.

W następnych zastrzykach podają lekarze większe dawki jadu. Stosowana jest również maść zawierająca jad pszczoł. Skutki tych zastrzyków niezawsze są korzystne, gdyż leczenie jadem pszczoł nie jest, jak wykazały dotychczasowe wyniki, leżeniem swoistym przeciw chorobom reumatycznym.

Lekarze stwierdzają jednak lojalnie, że przy jego pomocy czasami można wyleczyć chorych, u których inne leki nie skutkowały, z tym zastrzeżeniem, o ile nie natrafi się na chorego, który na jad pszczoł nie reaguje. I takie wypadki zdarzają się bowiem niekiedy.

Praca zawierać będzie w łatwych i dostępnym opracowaniu bogaty zbiór szwedzkich legend i sag, które obecnie utrwalone są bądź to w manuskryptach bądź niedostępnych dla szerszej publiczności.

Szafka z truciznami

W składzie jednego z londyńskich antykwariatusz wystawiono w tych dniach na pokaz publiczny piękny, misternie wykonany mebel. Była to szafka pod którą położono kartę z napisem: „W tym sprzęcie Lukrecja Borgia przechowywała flaszeczki z trucizną”.

Istotnie szafka ta mieściła w sobie

Scherfke, sędzia por. Szyba i Król, losują strony przed spotkaniem Warta i ŁKS, które, jak wiadomo, wygrała Warta 2:1.

rzędy flakoników i buteleczek wraz z środkami trującymi.

Środki te działały radykalnie, niemal natychmiast. Osoba, która wypila wino z kilkoma kroplami jadu, traciła przytomność i dostawała drgawek przedśmiertnych. Najbardziej interesującym jest fakt, że skoro ktoś nieupoważniony usiłował włamać się do szafki, posiadającej tylko jeden klucz, znajdujący się w rękach Lukrecji Borgii, to w tym momencie otwierał się automatycznie jeden flakonik, z którego wytryskała trująca ciecz. Po kilku minutach „włamywacz” już nie żył.

Szkoci

Mac Murphy postanowił odebrać sobie życie. Wszedł do apteki i zażądał cyjankali za jednego penny.

— Ta dawka cyjankali kosztuje u nas szylinga.

— Oh, jeśli tak, będę żył dalej! (Punch)

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Dziś po raz ostatni melodrama, egzotyczna operetka „Kwiat Hawaju”.

We środę 28 i czwartek 29 bm. opera komiczna Wolf-Ferrario „Cztery gburów”, która stała się największym sukcesem sezonu. (Zniżki nieważne).

Z Teatru Polskiego

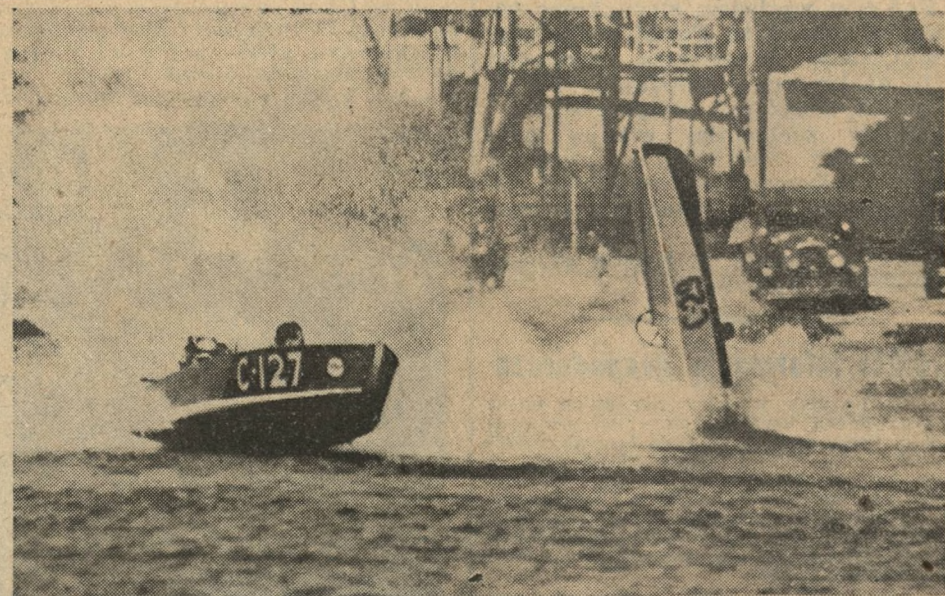
Dziś we wtorek ostatnia nowość „Bessie” z pp. Porębską, Jasowską, Zbikowską, Bogusławskim, Zaworskim, Plucińskim i Zawistowskim w rolach głównych. Jutro we środę światna komedia R. Nie-wiarowicza „Gdzie diabeł nie może” na kórej publiczność śmieje się do łez.

Otwarcie sezonu letniego w Teatrze Nowym

W najbliższych dniach nastąpi otwarcie sezonu letniego w Teatrze Nowym znakomitą komedią S. Kiedrzyńskiego pt. „Kobieta, wino i dancing”. Próby w pełnym toku pod kier. reż. St. Fiszer. Nowa oprawę dekoracyjną przygotowuje art. mal. F. Worsztynowicz.

Koncert ku czci Karola Szymanowskiego

urządza Związek Muzyków Pedagogów w poniedziałek, dn. 10 maja rb. w sali Św. Marcina. Program składa się wyłącznie z dzieł K. Szymanowskiego. Fortepianem będą: pp. N. Padlewski (fortepian), M. Szrajberówna (skrzypce), Z. Fedyczkowska (śpiew), T. Z. Kassern (prelekcja). zg 26 847

W Long Beach w Kalifornii odbyły się wyścigi motorówek, zakończonych tragicznym wypadkiem. Na wirażu jedna z motorówek wykonała salto mortale, jednak kierowca wyszedł z wypadku bez cięższych obrażeń.

W Kanadzie, w kanale łączącym jezioro Górne z Huronem utknęły wskutek mrozu transportowce. Okręty uwolnią dopiero łamacze lodu.

Europa przeniosła się do Ameryki

Trudno byłoby znaleźć w Europie miasto o większym znaczeniu, które nie byłoby „przeniesione” do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Niektóre miasta europejskie o wielkim rozgłosie zostały nawet w U. S. A. zwielokrotnione. Najbardziej podobają się tam nazwy miast uniwersyteckich. W U. S. A. znajdujemy aż 5 Oxfordów i 4 Cambridge. Również czterokrotnie powtarza się Berlin w różnych Stanach. Po trzy razy znajdujemy takie miasta, jak Paryż, Genewa, Hamburg, Manchester, Aberdeen. Dwukrotnie powtarza się: Praga, Birmingham, Hannover i Orlean. Ponadto Stany Zjednoczone posiadają swoją Florencję, Karlsbad, Stuttgart, Saint-Cloud, Neapol, Breme, Dublin, Rzym, Montpellier, Moskwę, Marsylię, Edynburg, Toledo, Amsterdam, Waterloo, Madryt, Londyn, Glasgow, Sztokholm, Granadę, Białogrod i Oslo. Chyba szczytem ironii jest fakt, że Petersburg znajduje się... w słonecznej Florydzie. Nazwy polskie także nie są rzadkością. Kilkakrotnie powtarzają się nazwy Pułaski i Kościuszko. A swoją Warszawę posiadają stany: Indiana, Kentucky, Missouri, New-York i North Carolina.

Restauratorzy amerykańscy we Francji

Grupa złożona z 700 restauratorów i właścicieli winnic w U. S. A. zwiedziła Francję, badając na miejscu stosunki w klasycznym kraju gastronomii. Zwiedzono wycieczki i winnice w Szampanii i Burgundii, zatrzymano się przez dłuższy czas w Bordeaux, gdzie „badano” wino oraz miejscowe smakołyki kucharskie.

W mieście Cognac honory domu czynił burmistrz Paul Martel, właściciel winnic i bismistrz koniaku marki Martel. Amerykanie mieli możliwość przekonania się na miejscu, iż rozmaite trunki, które konsumowali w czasie prohibicji jako produkty francuskie, były surogatami nie mającymi nic wspólnego z oryginalnymi winami francuskimi.

Tajemnicze zaginięcie

W głównym urzędzie celnym w Pradze zaginęła, kosztowna przesyłka nadesłana z Antwerpii i zawierająca 991 diamentów.

Przesyłka ta została zaadresowana do jednej z praskich szlifierni szlachetnych kamieni i według ogólnych przypuszczeń została przez omyłkę przekazana innej firmie, posiadającej również towar do oczenia. Pudełko bez kosztowności wyrzuciła Wełtawa na łasze rzecznej pod miastem.

Wdrożone poszukiwania nie przyniosły spodziewanego rezultatu.

Szwedzkie sagi

Szwedzki Riksdag uchwalił udzielenie subydium na opublikowanie szwedzkich sag. Praca nad dziełem, które zawierać będzie 12 tomów przewidziana jest na 10 lat, przy czym ogólny koszt obliczony został na blisko 86.000 koron.

Książka ta ma ogromną wartość i wzbudzi zapewne duże zainteresowanie, szczególnie wśród studentów studiujących zwyczaj ludowy kraju.

SPORT

Walne zebranie Z. Z.

W Warszawie odbyło się walne zebranie Związku Polskich Związków Sportowych, które zajął prezes Z. Z. min. Urych, po czym zarządzone jednominutowe ciszę dla uczczenia pamięci zmarłych w roku ubiegłym zasłużonych działaczy sportowych.

Następnie zabrał głos dyrektor Państwowego Urzędu W. F. gen. Olszyna-Wilczyński, informując zebranych, że większość związków przyjęła już nowy, ramowy statut Z. Z. i teraz należałoby tylko wprowadzić reorganizację sportu polskiego jak najprędzej w życie. Gen. Wilczyński poruszał również sprawę sportu szkolnego, oświadczając, że jest ona najpoważniejszą troską naczelnych władz sportowych i że czynione są starania, jak najszerzego ujęcia w ramy organizacyjne sportu szkolnego na terenie samych szkół.

Płk Kiliński w sprawozdaniu z działalności zarządu stwierdził, że rdeniem reorganizacji jest podniesienie autorytetu władz sportowych.

Sprawozdanie Komitetu Olimpijskiego składał płk. Głabisz, podkreślając konieczność obesłania przyszłej olimpiady w Tokio i rozpoczęcia już teraz przygotowań do tych igrzysk.

Delegat Związku Pływackiego p. Baranowski krytykował ramowy statut Z. Z.

Po złożeniu sprawozdania komisji rewizyjnej udzielono jednogłośnie absolutorium ustępującym władzom. W wyniku wyborów do zarządu weszli, na miejsce ustępujących członków: dyr. Słachciak, mjr. Kierkowski, płk. Barzykowski, dr Orłowicz, inż. Jerzy Grabowski, płk. Steifer, prof. Weyrauch, płk. Gebel i płk. Kuentler.

Gimnastyka

W związku z miesiącem propagandy w. f. odbędzie się we środę, 28 bm. o godz. 9 w sali Studium Wych. Fiz. w parku Wilsona pokaz gimnastyki kobiecej, w wykonaniu studentek II i III roku wych. fiz. Pokaz poprowadzi instruktorka Studium, p. Pigoniowa. Wstęp bezpłatny. (kom.)

Lekka atletyka

We środę o godz. 17 odbędą się na boisku „Warty” międzklubowe zawody juniorów K. S. M. — Warta. Wstęp wolny. (kom.)

W Chojnicach odbył się bieg o puchar mec. Krzyżańskiego w trudnych warunkach atmosferycznych na trasie około 3500 m dla Sokółów okręgu chojnickiego. Start i meta na placu Jagiellońskim. Pierwszy przybył na metę zeszłoroczny zwycięzca biegu Reszczyński Józef z gniazda Czersk w czasie 15:25,7, 2) Szramka Bolesław 2 m za pierwszym z gniazda Łag, 3) Milko Jan (gniazdo Chojnice), 4) Prill Franciszek (Łag). Nagrody rozdał mec. Krzyżański. (k.)

Pięściarstwo

Katowicki Policjny KS. otrzymał od berlińskiego Polizei-Vereinu zaproszenie na wielki turniej międzynarodowy policjantów-bokserów, projektowany na 5 maja. Na prośbę Policjnego KS o przełożenie terminu (w dniu 5 maja Piłat startuje w Mediolanie) berliński klub przełożył turniej na dzień 21 maja i zaprosił zawodników polskich po jednym w wadze lekkiej i półśredniej oraz po dwóch w wadze średniej i ciężkiej. Policjny KS. (Katowice) z zaproszenia skorzysta i wyśle: do wagi lekkiej Maneckiego (Ruch), półśredniej — Kolonkę (PKS), średniej — Wiedemana (Ruch) i Kurka (PKS) oraz w ciężkiej — Piłata. Kierownikiem drużyny polskiej będzie zastępca komendanta policji śląskiej — Jeziorski.

Przyznanie Pisarskiemu zwycięstwa nad Majchrzyckim budzi w prasie pewne zastrzeżenia, którym najwyraźniejszy wyraz daje „I. K. C.”, pisząc: „Zwyciężył Pisarski na punkty. Moralnym jednak zwycięzcą był Majchrzycki, który pokazał starą szkołę w jej dobrym wydaniu. Majchrzycki walczył czysto, czego nie można powiedzieć o Pisarskim, zwłaszcza w ostatniej rundzie.”

Piłka nożna

W niedzielę o godz. 17 odbędą się na boisku „Warty” przy ul. Rolnej zawody piłki nożnej o mistrzostwo ligi PZPN, pomiędzy „Warszawianką” i „Wartą”. (kom.)

ZASTĘPCY

z branży kolejek polnych, dobrze zaprowadzonego wśród urzędów i odnośnej Klienteli poszukuje znana, poważna firma. Wyczerpujące oferty uprasza się skierować do Kuriera Poznańskiego pod ng 42 125.

Pływanie

Terminarz imprez PZP został ustalony następująco:

12. 6. początek spotkań piłki wodnej o mistrzostwo Polski (liga);
10. do 11. 7. zawody międzynarodowe.
24. do 26. 7. mistrzostwa Polski główne w Warszawie.
14. do 15. 8. zawody międzynarodowe.
29. 8. długodystansowe mistrzostwa Polski.
4. do 12. 12. objazd drużyny zagranicznej po Polsce.
5. do 6. 3. zimowe mistrzostwa Polski.
19. do 20. 3. międzynarodowe zawody zimowe.

Ponad to w lipcu odbędą się rozgrywki o wejście do ligi, oraz międzyokresowe zawody o puchar młodych.

W okresie od 28. 7. do 12. 8. odbędzie się obóz treningowy dla zawodników reprezentacyjnych. Na listopad przewidziane są mistrzostwa młodzików, a na luty 1938 zimowe mistrzostwa okregowe.

Termin pobytu trenera amerykańskiego Steepa w Poznaniu nie został dotychczas ustalony.

Mistrzostwa okregowe POZP w piłce wodnej odbędą się: w klasie A — w ciągu czerwca, w klasie B — w lipcu, a w klasie C — do 15 sierpnia.

Szermierka

Półfinały o drużynowe mistrzostwo Polski odbędą się w dniu 2 maja. We Lwowie spotkają się lwowski Klub Szermierczy, Wawel (Kraków) i I Śląski Kl. Szermierczy; w Poznaniu zaś AZS (Poznań), Poczł. PW (Łódź) i AZS (Warszawa). Spotkania odbędą się w ciągu jednego dnia na szpady i szable, przy czym każdy klub wystawia po czterech zawodników do każdej broni. Spotkanie w Po-

znaniu organizuje tutejszy AZS, a walki odbędą się na sali Okręg. Osrodka WF. Zwycięzcy obu półfinałów spotkają się w finale z ubiegłorocznym mistrzem Polski, którym jest Policjny KS. Katowice. Finał odbędzie się 29 czerwca w Warszawie.

ng 41 736

Z Towarzystwa Polsko-Angielskiego

Dziś, we wtorek, dn. 27 bm., o godz. 20-ej odbędzie się w sali Zakładu Mikrobiologii (Wały Wazów 25) zebranie Towarzystwa, na którym p. H. B. Kaczmarkiewiczówna wygłosi odczyt o historii, pięknie krajobrazu i zabytków hrabstwa Somerset w Anglii. Odczyt będzie ilustrowany obficie przeźroczkami. O liczny udział członków uprasza zarząd.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Janusz Wierzbicki

Doktor Medycyny, kapitan lekarz Dywizjonu Artylerii Konnej Wlkp. odznaczony krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i medalami.

zmarł po krótkiej, lecz ciężkiej chorobie, dnia 26 kwietnia w Poznaniu, przeżywszy lat 39.

Eksportacja zwłok nastąpi z kaplicy przedpogrzebowej 7. Szpitala Okręgowego w Poznaniu, ul. Wały Jana III, w środę, 28 bm. o godz. 10-tej. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w górnym kościele św. Karola Boromeusza na Powąskach, dnia 30 kwietnia o godz. 10 rano, poczym nastąpi wyprowadzenie zwłok na cmentarz miejscowy do grobu rodzinnego.

O czym zawiadamiają krewnych, przyjaciół i życzliwych

Pg 27 224-55,25

żona, matka, brat, bratowa, bratanica i rodzina.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonial”, ul. Towarowa 25. tel. 31-80.

Dnia 26 kwietnia 1937 r. o godz. 12, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, zaopatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy mąż, nasz ojciec, teść i dziadek, śp.

Jan Seiffert

przeżywszy lat 64. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 29 bm., o godz. 16.30, z kaplicy przedpogrzebowej przy Walech Jana III, na cmentarz parafii jeżyckiej. Msza św. żałobna nazajutrz o godz. 9-tej w kościele Najśłod. Serca Jezusa.

W nieutulonym żalu pogrążona

dg 22 878

żona z dziećmi i rodziną.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Poszukuję zaraz

MAGISTRA (E)

z prawem zarządu. Per 1. 7. 1937

ASYSTENTA i MAGISTRA

początkującego. Panowie o dobrej prezencji, wład. biegle język. niem., rutynowani sprzedawcy z dłuższą, nieprzerwaną praktyką, zechcą, szczerze, ofertę z życiorysem, odpis. świadectw, podaniem warunków i referencji przelać do Skrytka pocztowa nr. 78 — Toruń.

dz 22 811

Skład

pieczywa i nabiału lub kolonialke sprzedam tanio. Informacje Poznań, Łukaszewicza 1, skład. zd 97 727

Do objęcia zaraz

Bar-Restauracja I. kl.

w centrum dużego miasta. Reflektuje się na dzierżawę posiadającego ca 20.000,— zł gotówki oraz wysokie kwalifikacje fachowe i moralne. Konieczna dobra prezentacja. Szczegółowe oferty z dokładnym życiorysem, fotografią i referencjami przelać: Katowice, skrytka pocztowa 392. Pg 27 191-71 33

Jeden z dużych browarów poszukuje

KONTROLERA PRODUKCJI

Wymagana dłuższa praktyka i przygotowanie teoretyczne. Podania z odpisami świadectw, życiorysem i fotografią oraz warunkami składać w Oddziale P. A. T. Lwów, ul. Akademicka 11 pod „Browar”. ng 40/e2

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811 i t. d. — 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10.45.

1. DOMY - PARCELE

Drzwi, okna

Inne prace stolarskie, solidnie, tanio wykonują Młyn Tartaki — Debieńko, poczta Steszew, telefon 6. zdg 96 477

Dom

Niewykończony, 6 mieszkań, 2 klady. Osiedle Warszawskie, obok kiosku 22.000,— wpłaty 10 tys. sprzedawca właściciel. Oferty Kurier Poznański zdg 97 781

Kamienice

dochód 15.000,— sprzedam 82.000 wpłaty 60.000,— oraz

Kamienice

dochód 7.300,— cena 58.000,— wpłaty 23.000,— Gruszczyński, — Aleje Marcinkowskiego 17 a. zdg 97 905

Wille

czynszowa, ogrodem, powiatowym miescie, gimnazjum, wojsko, — sprzedam, cena 20 tys., wpłaty według umowy. Zgłoszenia Agencja Kuriera Poznańskiego. 1. Września pod 57. ng 42 124

Willa - Puszczykowo

nowoczesna, komfort, 4 pokoje przy lesie, blisko dworca korzystnie. Oferty „Par” pod „55,19” Pg 27 218-55,19

Parcele

ulicy Bukowskiej metr 50 groszy na spłaty wielkość 1.100. Oferty Kurier Poznański zdg 98 076

Parcele

budowa zwarta do 1.000,— m ko-rzystnie na sprzedaż. Górna Wil- da 92. zdg 98 017

Kamienice

nowoczesnie budowana, mieszka-nia, trzypokojowe, parkiety, ogrze-wanie piecem, bez stempla sprze-dam 145.000,— Oferty „Par” pod „55,16” Pg 27 215-55,16

Dom

nowy kupię, wpłata 20. tys. Zgło-szenia Kurier Poznański zdg 98 000

Parcele - ogród

z letnim domkiem Winiarach — sprzedam. Zgłoszenia Kurier Po-znański zdg 98 007

Kamienica

solidnej budowy, komfort, miesz-kanie 5, 4, 3, 2, parkiety, ogrze-wanie piecami, cena 215.000,— z wpłaty 160.000,— reszta hipoteka amortyzacyjna. Oferty „Par” pod „55,17” Pg 27 216-55,17

Kamienica

II piętrowa, miasto powiatowe, 4 klady, najlepsze położenie han-dlowe do sprzedania, potrzebna gotówka 30 tys. ewentualnie za-zamiana na Poznań. Oferty Ku-rier Poznański zdg 98 059

Dom

Winiary, dochód 2.500, wpłaty 17.000. Informacje: Trzeciego Maja 5 — 18. zdg 98 088

Na rozbiórke

w całości częściowo sprzedam dom przy Wodnej 24. Informacje na miejscu, skład. zdg 98 178

Parcele

1111 kw. m Grochowskiej 9,— z klady, najlepsze położenie han-dlowe do sprzedania, potrzebna gotówka 30 tys. ewentualnie za-zamiana na Poznań. Oferty Ku-rier Poznański zdg 98 167

Polecenia godne

ŹRÓDŁA ZAKUPU

Artykuły damskie Bielizna, Trykoty, Bluski, Pończochy, Rękawiczki Sp. z o.o. POCZTOWA 4 dawn. Dobrowolski

A. Szymańska

Artykuły sportowe Mundurki, Płaszczki szkol. Ubiory do wszelk. sportów

Dom Sportowy św. Marcin 33. Tel. 55-71

Bielizna damska Najpiękniejsze modele

Kałamajski pl. Wolności 6. Tel. 2135

Blawaty WELNY — JEDWABIE PŁÓTNA

St. Buško, św. Marcin 18

Drogeria-Perfumaria **J. Czepczyński** St. Rynek 8, tel. 45-45

UNIVERSUM, Ratajczaka 38, tel. 27-49

Dywany CENTRALA DYWANÓW

Kużaj, ul. 27 Grudnia 9 tel. 34-58

Farbaria-Pralnia chem. najlepiej czyści chem. i farbuje wszelką odzież, materiały itp. Filie we wszystkich dzielnicach Poznania

Barwa-Kałamajski

Farby Laktery Pokosty **J. Czepczyński** St. Rynek 8, tel. 45-45

UNIVERSUM, Ratajczaka 38, tel. 27-49

Filatelistyka Nowość! Popul. kompl. albumy pol. z 2,40, 6,—, 9,—

Dom Filatel. **J. Witkowski** Aleje Marcinkowskiego 7.

Firany Dywany — Obicia Meblowe — Dodatki do mebli wyszlifowane

M. Pieczyński Stary Rynek 44 nar. Woźnej tel. 24-14

Fortepiany Pianina **W. DRYGAS** 3-go Maja 4 Tel. 33-58

Fachowe strojenia, naprawy, modernizacje

Harcerskie-Sportowe Artykuły tel 21-27

„Ka-De-Ha“ ul. Podgórna 10

Koldry-Pościele Pierze — Puch — Koldry puchowe na wacie i wełnie

EMKAP M. Mielcarek Wrocławska 30 Tel. 58-03

Lóżka metalowe Meble lakierowane Tapczany

SPRZĘT DOMOWY św. Marcin 9/10, Tel. 25-52 Asyg. Kredyt

Maszyny do pisania nowe i okazje, największy wybór, niskie ceny, gwarancja

SKÓRA i Ska Al. Marcinkowskiego 23 tel. 18-47

Meble SKROMNE i WYKWINTNE dogodnie warunki spłaty

J. BARANOWSKI Podgórna 13 Tel. 34-71

Pasy transmisyjne Kantaka 8/9 Tel. 30-22

Z. MAZURKIEWICZ, Sp. z o. o.

Jubilerstwo BIŻUTERIA — ZEGARKI Własny warsztat repara. Nowa 11 Tel. 18-44 rok zał. 1899

Pończochy Modne, dobre i tanie

Kałamajski pl. Wolności 6, tel. 2135

Porcelana-Szkło Kryształ — Wyprawy Sztużce — Podarki

„OZDOBA“ św. Marcin 4. Tel. 50-27

Rękawiczki skórkowe, trykotowe, jedwabne, ostatnie nowości

Kałamajski pl. Wolności 6, tel. 2135

Parasole Parasole Ogrodowe — Laski Torebki damskie

Pozn. Dom Parasoli, M. DROZDOWSKA św. Marcin 22

Samochody nowe i używane oraz warsztaty

Brzeskiauto S.A. DĄBROWSKIEGO 29 Tel. 63-23, 63-65

Torebki damskie Modele wiosenne — Rękawiczki ceny niskie! Tylko

DOM NOWOŚCI Franc. Grunwald 27 Grudnia 9, Tel. 14-46

L.Ch.

NAWET KRÓLOWIE

KREM CAZIMI METAMORPHOSA

usuwa pieg. xmarsxexki. wągry i inne wady cery

Willa nowa dwumieszkaniowa 25 000, amortyzacja Poczta 15 — 2, zdg 97 967

Kamienica nowa, komfortowa, rynku, kościele Łazarskim 92.000; kamienica nowa Staroleka, ogrodem, restauracja 25.000 wpłaty 18.000

Kamienica nowa, komfortowa, centrum — 82.000, — Kamienica nowa, Hetmańskiej 55.000

Kamienica nowa Focha, wpłaty 34.000 przejęcie amortyzacji, dochód 7.000

Parcele Dębice dworzec, tramwaj, ulicy Góreckiej, tanio sprzedam

Karalus, Poznań, Marszałka Focha 25, zdg 96 316

2. PIENIĄDZ

1500,— I hipotekę oddłużeniową korzystnie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 97 784/5

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Letnisko Kuźnica Zbaska pow. Wolsztyn, lasy, jeziora, rozrywki 3,50 dziennie, zdg 94 723

Truskawiec od kwietnia otwarta nowoczesna willa „Aida”, Dra Proszowskiego z pensjonatem dietetyczno-leczniczym, zdg 41 442

Puszczykowo pokoju z werandą, balkonem okolic lasu lipiec sierpień poszukuje. Oferty z ceną Kurier Poznański zdg 97 803

Ciechocinek - Cieplica chrześcijański Dworek „Liliana” z pensjonatem przy ul. Toruńskiej 15, poleca pokoje słoneczne z werandami — utrzymaniem lub bez, kanalizacją. Elektryczność. Telefon, zdrowa kuchnia warszawska. Ceny za pokój z całodziennym utrzymaniem od 4 złotych. Tylko dla chrześcijan, zdg 42 130

4. OSOBISTE

Już za złotego posilił się w śniadaniu Sobczyńskiego, Ratajczaka 2, zdg 92 299 300

Za długi mej żony Ewy Münchberg z domu Lesińska, nie odpowiadam, a za rozszkiewanie fałszywych wiadomości będę ścigał sądownie. Erwin Münchberg, Adama Bieńczyckiego 17, m. 3, zdg 98 010

6. OŻENKI

Kupiec na samodzielnym stanowisku zapozna pania celem ożenku do lat 27. Łaskawe zgłoszenia z fotografią upraszam do Kuriera Poznańskiego p 20 506

Nawiązę korespondencję z panią do lat 20. Cel matrymonialny. Anonim w kos. Oferty Kurier Pozn. zdg 97 764

Znajomości matrymonialne w sferach zamożnych najszybciej najdokładniej ułatwia Echo, dysponując olbrzymim doбором. — Poznań, św. Marcin 68, telefon 50-30, zdg 97 995

7. SPRZEDAŻE

Motocykl „Phänomen“ motorem Sachs 2,75 KM 2 biegi 1 wolny światło elektryczne. Bezpodatkowy. Rejestracja jak rower. Cena

695,— **Wul - Gum**, Poznań, Wielkie Garbary 5, Pg 25 100-52,93

Tapety niskie ceny

Ceraty **Linoleum Orwat** Wrocławka 13 — telefon 24-06 Asygny „Kredyt” zdg 88 765

Fryzjerna 450,— Oferty Kurier Poznański zdg 98 018

Sprzedaż skrzypce koncertowe, Wrocławka 18, Eka, zdg 97 994

Rzeźnictwo (realność) kompletne urządzenie, dobrze prosperujące 35 lat, dużej wsi kościelnej z powodu choroby od zaraz do sprzedania. Reflektanci tylko z gotówką. Oferty: R. Ludwicki, Kościół, Marszałka Piłsudskiego 18, zdg 97 811

Lis srebrny prawdziwy okazynie. — Solacz, Nad Wierzbakiem 30 — 4 zdg 97 759

Wózek dziecięcy jak nowy sprzedam. — Długa 3 — 14, zdg 97 739

Psa dog angielski 10 miesięczny tanio sprzedam. Dąbrowskiego 7, m. 1 zdg 97 780

Maszyny do pisania male i duże — nowe, używane z gwarancją — dostarcza najkorzystniej

Kochanowicz S-ka Plac Wolności 13 Pg 29 945-14,13

Pianino marki Foerster mahoni prawie nowe. Oferty Kurier Poznański zdg 97 800

Grzyb niszczy najdroższe drzewo, smaruje karbolinem żywicznym sprzedaję jedynie Hatech, Marcina 65, zdg 95 448

Jadalnia tanio. Stolarska, Chłapowskiego 9 Wilda, zdg 97 863

Maszyny do pisania nowe i używane z gwarancją. — Skóra i S-ka, Poznań — Aleje Marcinkowskie-go 23, — ng 39 493

Kolonialne mieszkaniem tanio sprzedam. — dzierżawa 45,— Adres Kurier Poznański zdg 97 908

Westfalke dobry stan sprzedam. Górna Wilda 149, gospodarz, zdg 97 902

Blüthner skrzydło pierwszorzędne

„Zaluzje Rolexy“ pianina, fisharmonie okazynie, zamiany. Marcina 22, podwórze, zdg 97 901

R. Schneider, Gdańsk, Reithahn 15 Inform. udzieli J. N. Ulatowski. — Poznań, Okrędowa 20. Telefon 26-13, automatyczne ng 40 143

Karpie - tarlaki dobrej rasy oraz lisy obsadowe tanio na sprzedaż. W. Modrzyński, rybołówstwo, Krotoszyn, zdg 97 948

Kawiarnia „dancing“ w centrum miasta fabrycznego (45 tysięcy mieszkańców) wraz z dwoma bilardami i kompletnym nowoczesnym urządzeniem okazynie do sprzedania „Cafe Roma” Tomaszów Maz., zdg 97 949

Materiały Bielskie ubraniowe, płaszczone najkorzystniej

św. Marcin 18 narożnik Ratajczaka — Asygny „Kredyt”. Pg 25 137-3,25

Meble kupuje się najtaniej u **Bakosia**, Stary Rynek 51 zdg 98 197/8

Aparat kinowy „Ernemanna” objazdowy i tablice rozdzielcza sprzedam. — Wekaże Kurier Pozn. zdg 98 185

Sprzedam z powodu parcelacji młocarnie Lanza 67 cal 2 dryle 3 mtr., 1 opelacz Denego, 14 plugów saki, 10 plugów dwuskibowych, 20 wozów, prasa do słomy, 3 motory elektr. sieczkarnie, dołowniki oraz wiele innych sprzętów gospod. Maj. Kurnatowiec, poczta Kwidz, Pg 27 222-55,20

Motocykl N. S. U. 3 KM 2 biegi 1 wolny. Bezpodatkowy — rejestracja jak rower

Najsilniejszy, Najtańszy Motor Poznań, Dąbrowskiego 5, zdg 22 598

Gabinet Chipendale pierwszorzędne wykonanie, mało używany tanio sprzedam.

Podgórna 6, Magazyn Mebli, zdg 96 636

Uwaga hodowcy świń! Na koniec maja, wzgl. początek czerwca poszukuje około 50 szt. prosiąt 8-12 tygodniowych. Mleczarnia Czempiańska, Czempiań zdg 95 741

Samochód Polski Fiat 508, limuzyna, 4-osobowa, w dobrym stanie, gotów do jazdy — tanio na sprzedaż. Zgłoszenia do Kuriera Pozn. zdg 95 740

Kiosk pełnym biegu, pół wyszynkiem — przyległym mieszkaniem, dobra egzystencja okazynie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 98 078

Skład kolonialno - delikatesowy śródmieściu 3 800,— zł. Adres Kurier Poznański zdg 98 079

Skład towarów krótkich przyległym pokojem Marsz. Focha, tanio sprzedam. Maciejewski, Focha 81, telefon 62-66, zdg 98 172

Maszynę pisaną Remington okazynie. — Oferty Kurier Poznański zdg 98 166

Rower na sprzedaż tanio. Żabikowo, — Kolejowa 8, zdg 98 066

110 móg, w tym 5 laki, 20 lasu, budynki murowane, żywy młyn, nadające się każde przedsiębiorstwo i interes 17 000,— wpłaty 11 000,— reszta amortyzacja, kościół, kolej miejsc. Adres: D. 1895, Lewice, poste restante, pow. Międzybóże, Wlkp., zdg 98 107/8

Motor elektryczny sprzedam. Wągrowiec, Marszałka Piłsudskiego 12, zdg 98 037

Skład papieru, tytoni. Poczta 20, od 5-4, zdg 98 151

Harmonium 12 rejestrowe. Piłsudskiego 27, mieszkanie 6, zdg 98 126

Skrzypce dobre sprzedam. Kochanowskiego 1 — 18, zdg 98 114

Jadalnie tanio. Stolarska, Bukowska 9, zdg 98 026

Delikatesy kolonialny, wyszynk wódczyni, dobra egzystencja sprzedam. — „Rex”, Trzeciego Maja 5, zdg 98 004

Singera damska (okrągła). Kochanowskiego 17 — 6, zdg 98 096

Skład kolonialno delikatesowy, mieszkaniem, obrót roczny 60 000 sprzedam. Focha 20, mieszkanie 17, zdg 98 100

Zakład fryzjerski na sprzedaż. Poczta 26, zdg 98 101

Okazynie wytwórnie bezkonkurencyjne, — dobra klientela za 2 tysiące sprzedam. Adres Kurier Pozn. zdg 97 954

Sprzedam skład obuwia towarem mieszkaniem zaraz tanio centrum Poznania. Oferty Kurier Poznański zdg 97 961

Pianino używane, dobrze utrzymane — sprzeda tanio Centralny Magazyn Pianin, Poznań, Pierackiego 11, Ng 41 694

Lóżko mocne sprzedam. Małeckiego 22, m. 3, zdg 97 921

Kraty żelazne rozsuwane 2x17 prętów kompletne, linoleum 25 m kw. sprzedam tanio. Oferty Kurier Poznański zdg 97 924

Świetnie prosperujący Skład kolonialno-delikatesowy śródmieście, mieszkaniem, maglem sprzedam. Adres Kurier Poznański zdg 97 935

1 000 samochodów rozebranych używane części podwozia mleczarskie, opony najtańszej w firmie Autokład, Poznań, Dąbrowskiego 80, tel. 46-74 zdg 22 593/4

Korzystnie salonik, dywanem, handlarze wykluczeni. Stary Rynek 73/74 — 5 zdg 97 882

Płaszcz Kostiumy Komplety przodują elegancją — cenami najniższymi — wprost z fabryki konfekcji damskiej

Wildowa - Syn **Wodna 1** Asygny kredytowa. ng 39 944/5

Samochód „Praga” mała, bardzo ekonomiczna, mało używana, cena 2 800,— zł. Oferty Kurier Poznański zdg 98 105/6

Wykwintne płaszcze damskie komplety największy wybór, najtańsze ceny poleca

A. Dziukowski Stary Rynek 49 Asygny „Kredyt” Pg 25 955-15,709

6. LICYTACJE 15 maja godzina 15 w szkole Gołeczewo, odbędzie się

przegląd publiczny budynku i roli szkolnej w Złotkowiu, pow. poznański. Cena szacunkowa 3 500,— zdg 97 887

Licytacja nieruchomości Dnia 2 czerwca 1937 o godzinie 10-tej w Kozminie w Sadzie Grodzkim pokój numer 1 odbędzie się sprzedaż w drodze publicznej przetrzasku nieruchomości Dobrzyca Tom XIV karta 525, składającej się z domu handlowo - mieszkalnego, spiżarni, piekarni, chlewa, podwórza i — ogrodu domowego. Nieruchomość położona jest w Dobrzyce przy Rynku w powiecie krotoszyńskim. Nieruchomość zapisana w księdze hipotecznej Sądu Grodzkiego w Kozminie. Cena szacunkowa zł 7 050, wywoławca 5 287,50 zł. Wierzytel. zdg 97 778

10. MAJATKI **Dobra rycerskie** południe Wielkopolski 4000 móg kompletne zagospodarowane, gorzelnia, cegielnia, tartakiem, kontyngentem buraczanym, pałac 28 pokoi, własna elektryczność, wodociąg, sprzedaż względnie zamianie kamienice Poznania dopłata. Oferty uprasza Krzesiński, Piekary 8, Pg 27 189-54,493

Gospodarstwo 100-120 móg urodzajna gleba, budynki murowane, dom ile możliwości dwumieszkaniowy, dogodna komunikacja Poznaniu kupie — wpłaty 20 000,— Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 97 903

11. KUPNA **Która** mleczarnia dostarczy masło do hurtowni za gotówkę. Maria Leżachowa, Tarnowskie-Góry, Ratuszowa 5, zdg 96 778

Kupię kilka wagonów kartofli jadalnych żółtomieskich, białych. Komocki, Grudziądz, Legionów 59, ng 40 760

Fogłębiarka kubelkowa (ekskawator) wydajność 40 kubików na godz. poszukiwany, kupno lub dzierżawa na 6 miesięcy. Zgłoszenia Kurier Poznański dg 22 792

Samochód 4-5 osobowa limuzyna znanej dobrej marki zagranicznej bardzo mało używana dobrym stanie okazynie kupie. Oferty ceną Kurier Pozn. zdg 97 737

Limuzyna lub kabriolet używany, dobrze utrzymany najwyżej 12 ltr. na km kupie. Oferty Kurier Poznański zdg 97 795

Kupię kase National i oszklenie do stołu rzeźniczego. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 97 783

Akce na giełdzie nie notowane kupie. Lewiński Warszawa, Alberta 12 m. 9, ng 42 093

Szafę dużą, debową kupie. Oferty Kurier Poznański zdg 97 798/9

APARATY WSZYSTKICH TYPOW Wpłata od zł. 15.— Raty miesięczne od 12.— zł. Pożyczki Państwowe

RADIOMECHANIKA

SW. MARCIN 25 TELEFON 12-38

Poszukuje

Dynamo 10 do 15 PS. Sprutownia. Dźwigi. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 97 947

Maszyny

do cięcia papieru kupię, podać szerokość i cenę. Oferty Kurier Poznański zdg 98 194

Kupię

lokomobile dwucylindrowa — 50 KM. w dobrym stanie. W. Zarowski. Tama Garbarska 25/28. ng 42 129

Kupię

lokomobile około 400 koni. Oferty „Lokomobila”. Biuro Pietraszka. Warszawa. Marszałkowska 115. ng 41 040

Kupię

wanne emaliowane, piec węglowy. Piekary 8. m. 6. zdg 98 158

Harmonijkę

dwurzędową, dobrem stanie — sprzedam. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego. Piaskowa 2/3. zdg 97 932

12. DO WYNAJĘCIA

Pokój
z kuchnią. Dębica, Grabowa 10. zdg 96 238

6 lub 8 pokojowe
mieszkanie komfortowe słoneczne z obszernymi przynależnościami. centralnym ogrzewaniem. ul. Słowackiego, wysoki parter. oraz

2 pokoje
na biura wolne zaraz. Zgłoszenia. Loga. Słowackiego 18. telefon 66-59. Pg 25 957-15.701

Trzypokojowe
kuchnia słoneczna III p. Jackowskiego 39. urzędnikowi państwowemu. Zgłoszenia Stróż. m. 1. godzina 12-13. zdg 96 745

Mieszkanie
jedno, dwu, trzypokojowe przy Górnej Wildzie. kaucja konieczna. Wiadomość stróż. Generala Umińskiego 19. zdg 97 845

6 pokoi
pełnokomfortowe. centr. ogrzewanie. lift. II piętro przy ul. 27-go Grudnia od 1. 7. Blisko administracji. telefon 72-86. zdg 97 855

Czteropokojowe
zaraz do wynajęcia. Czynsz 75. miesięcznie. 450.— gwarancji. — Oferty Kurier Pozn. zdg 97 751

Sześciopokojowe
Grunwaldzka 20 a. zdg 97 791

Pięciopokojowe
Grunwaldzka 5. zdg 97 790

5 pokoi
z przynależnościami od zaraz. — wgl. 1. 6. 37. do wydzierżawienia. Wiadomość portier. Wrocławska 30. zdg 97 876

Pokój
i kuchnia. zwrot kosztów renowacji. Poznańska 46/48. m. 12. zdg 97 883

5
pokojowe, komfortowe, słoneczne. tania. Szamarzewskiego 11. m. 7. 1 czerwca. zdg 97 911

Trzy
Dąbrowskiego 187. zdg 97 897

Próżny
ładny pokój gospodarz. Oferty Kurier Poznański zdg 97 890

Balkonowy
czysty, dwu — jednoosobowy. — Półwiejska 34 — 9. zdg 97 889

Pokój
od gospodarza. willi. Sołacz — przystanek tramwajowy „czynsz z góry. Mazowiecka 6. zdg 96 381-2

Pokój
kuchnia duże, małej rodzinie. — Dębica. Poludniowa 63. zgłoszenia 10-13. 15-18. zdg 97 998-9

Trzypokojowe
słoneczne, łazienka I piętro. dwupokojowe, parter. Chociszewskiego 87 a. gospodarz. Poplińskich 9. m. 8. zdg 98 071

Skład
dwupokojowe gospodarza. Włda. dzierżawa 60

1
pokój. Wierzbickiego. gospodarza. Swiercz. Zupańskiego 18. zdg 98 137

Dwupokojowe
bez łazienki. III piętro. centrum. rok z góry od zaraz. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 98 134

4-3 pokojowe nowe
komfort 120 i 90 miesięcznie. kaucja. Lodowa 6. Łazarz. gospodarz. zdg 98 124

3-4
pokojowe, czyste, słoneczne, komfort zaraz lub później. Spokojna 4. m. 2. zdg 98 126

2-1 pokojowe
55 i 45 miesięcznie. kaucja. Lodowa 6. Łazarz. zdg 98 123

Trzypokojowe
czteropokojowe. słoneczne, komfortowe, tania. Hetmańska 11. Pg 27 221-55.22

Emerytom
2 pokoje słoneczne meblami lub bez. kuchnia blisko tramwaju. — Sołacz. Wołyńska 20. m. 2. zdg 98 082

Mieszkanie
2 pokoje z kuchnią komfort za. — raz, czynsz 55.—. Bukowska 59. zdg 97 905

Trzypokojowe
czteropokojowe. słoneczne, komfortowe, tania. Hetmańska 11. Pg 27 221-55.22

Emerytom
2 pokoje słoneczne meblami lub bez. kuchnia blisko tramwaju. — Sołacz. Wołyńska 20. m. 2. zdg 98 082

Mieszkanie
2 pokoje z kuchnią komfort za. — raz, czynsz 55.—. Bukowska 59. zdg 97 905

Trzypokojowe
czteropokojowe. słoneczne, komfortowe, tania. Hetmańska 11. Pg 27 221-55.22

Emerytom
2 pokoje słoneczne meblami lub bez. kuchnia blisko tramwaju. — Sołacz. Wołyńska 20. m. 2. zdg 98 082

Mieszkanie
2 pokoje z kuchnią komfort za. — raz, czynsz 55.—. Bukowska 59. zdg 97 905

Trzypokojowe
czteropokojowe. słoneczne, komfortowe, tania. Hetmańska 11. Pg 27 221-55.22

Emerytom
2 pokoje słoneczne meblami lub bez. kuchnia blisko tramwaju. — Sołacz. Wołyńska 20. m. 2. zdg 98 082

Mieszkanie
2 pokoje z kuchnią komfort za. — raz, czynsz 55.—. Bukowska 59. zdg 97 905

Trzypokojowe
czteropokojowe. słoneczne, komfortowe, tania. Hetmańska 11. Pg 27 221-55.22

Emerytom
2 pokoje słoneczne meblami lub bez. kuchnia blisko tramwaju. — Sołacz. Wołyńska 20. m. 2. zdg 98 082

Mieszkanie
2 pokoje z kuchnią komfort za. — raz, czynsz 55.—. Bukowska 59. zdg 97 905

2

pokoje i kuchnia przy Wspólnej. Zgłoszenia Górna Wilda 189. domek 1. Paetzoł. gospodarz. zdg 98 171

3 pokojowe

z łazienką od 1. 5. 37 za 58.— miesięcznie. Wierzbickiego 15.— Wiadomość u stróżki. zdg 98 097

Pięciopokojowe

komfortowe 90 złotych pewnemu płatnikowi. Oferty Kurier Pozn. zdg 98 181

Pięciopokojowe

komfort. słoneczne. Marszałka Focha 78. zdg 98 180

Pokój

kuchnia z meblami. Dolna Wilda 55. m. 12. zdg 97 918

Czteropokojowe

komfortowe, willi (Ostroroga) I. ptr., centralne, ogród. Adres wskaże Kurier Poznański zdg 98 149

2

pokoje kuchnia i 1 pokój kuchnia Maszynowa 18. m. 5. Dębica. zdg 97 973

3

pokojowe ul. projektowana przy Patrona Jackowskiego. zdg 98 062

Trzypokojowe

Ratajczaka „Rex”. Trzeciego Maja 5. zdg 98 085

Czteropokojowe

komfortowe. II piętro. wprost od gospodarza. ul. Wierzbickiego 37a. zdg 98 092

13. SZUKA MIESZK.

3
pokoje kuchnia, łazienka, pokój dla służby w śródmieściu albo Wilda ewtl. Jeżyce od 1 maja. wgl. później wynajmie urzędn. prywatny bezdzietny, dobry płatnik. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 97 473

Bezdzietni

poszukuje pokoju kuchnia frontowe z wydzierżawieniem od czerwca. Oferty Kurier Poznański zdg 97 773

Urzędnik

dwa — trzypokojowe kuchnia od gospodarza — gwarancja nieruchomości. Oferty Kurier Pozn. zdg 97 749

Dwu-

jednopokojowe. kuchnia łazienka zaraz pewny płatnik. — Oferty Kurier Pozn. zdg 97 879

Mieszkania

2 pokojowe z kuchnią i łazienką i 4 pokojowe z kuchnią i łazienką w

Puszczykowie

na okres letni poszukujemy. — Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 98 074

15. POKOJE UMEBL.

Pokoik
elektryczność. Składowa 11. m. 9 zdg 97 828

Półwiejska

38 — 6. zdg 97 826

Dwuosobowy

Wały Jana 11 — 9. zdg 97 830

Śniadeckich

24 — 9. zdg 97 841

Pokój

Mostowa 37. m. 11. zdg 97 753

Działyńskich

9 — 17. zdg 97 802

Dwuosobowy

niekrepujący. Spokojna 27 — 5. zdg 97 870

Pokoik

Śniadeckich 6 — 4 18 zł. zdg 97 874

Słoneczny

dobrym utrzymaniem. Ratajczaka 15. m. 3. zdg 97 858

Komfortowy

utrzymaniem. Pocztowa 21 — 4. zdg 97 861

Podwórzowy

skromny. Działyńskich 11. Matuzszek. parter. zdg 97 904

Studentkę - współniczkę

Ratajczaka 19 — 10. zdg 97 898

Niekrepujący

dobrze umeblowanych wygodami. — Śniadeckich 30 — 6. zdg 97 892

Willi

gabinet, sypialnia, łazienka, ogród. telefon. Słowackiego 55. zdg 97 888

Przyjeźdnym

Poznań. pl. Kolegiacki 5 — 3 (Nowy Rynek). Dzwonek nocny. dg 22 932a

Przyjeźdnym

Łakowa 9 — 10. zdg 97 979

Klatki

używanie kuchni. Szyperka 3. mieszkanie 9. zdg 98 156

Przyjeźdnym

niekrepujący. Ratajczaka 11 a. mieszkanie 112. zdg 98 146

Dwa

frontowe umeblowane klatki, łazienka. Focha 74 — 4. zdg 98 125

Dwuosobowy

ładny, utrzymaniem. Pierackiego 19. m. 4. zdg 98 030

Frontowy

Gasiorowskiego 10. m. 10. zdg 98 024

Dwuosobowy

Dąbrowskiego 24 — 11. zdg 98 110

Umeblowany

Fredry 3 — 8. zdg 98 012

Fortepianem

obiadami. Plac Bernardyński 1. m. 5. zdg 98 007

Wspólny

pani. Marcin 16 — 21. zdg 97 996

Pokój

z klatki. Grobla 17 a. m. 23. zdg 97 991

Niekrepujący

Jasna 8 — 8. zdg 97 983

Frontowy

Szewska 15. m. 7. zdg 98 169

Próżny

Rzeczypospolitej 4 — 12. zdg 98 168

Pokój

dwuosobowy. Aleje Marcinkowskiego 28. m. 19. zdg 98 065

Pokoik

Szamarzewskiego 26 a — 4. zdg 98 112

Pokój

Dąbrowskiego 49 — 9. zdg 98 111

Pokój

frontowy, światło elektryczne. Za Bramką 4. m. 5. zdg 98 110

Kwiatowa

10 — 15. zdg 98 087

Inteligentnemu

Aleje Marcinkowskiego 18. m. 8. zdg 98 099

Półwiejska

2 — 6 (utrzymaniem) także przyjeźdnym. zdg 98 132

Studentce

biuralistce. słoneczny, tania. — Marcinkowskiego 19 — 7. zdg 98 177

Szymańskiego

3 — 10. zdg 98 174

Frontowy

słoneczny utrzymaniem. Plac Nowomiejski 6 — m. 18. zdg 98 173

Dla

pani. Szwajcarska 19a. m. 18. zdg 97 969

Skarbowa

20 — 4. zdg 97 952

Frontowy

jedno — dwuosobowy. Marcina 58 — 8. zdg 97 928

Gabinet

solidnemu. Szymańskiego 3 — 5. zdg 97 929

Wynajmę

pokój. Działyńskich 8. m. 7. zdg 97 934

Przyjeźdnym

niekrepujący. telefonem. Piekary 12 a — 11. piętro. II. zdg 97 810

16. SZUKA POKOJU

Pokoiku

skromnego, czystego 15.— z pańienką. Oferty Kurier Poznański zdg 97 819

Bezdzietne

małżeństwo taniego. Oferty Kurier Poznański zdg 97 889

Próżnego

słonecznego pan. Oferty Kurier Poznański zdg 97 850

Śródmieście

niekrepującego do 25 zł. solidny. Oferty Kurier Pozn. zdg 97 753

Pokoju

biurowego poszukuje zaraz. Oferty Kurier Pozn. zdg 97 746

Student

jednoosobowego, czystego. Oferty Kurier Pozn. zdg 97 794

Pani

niekrepującego śródmieściu 20 do 25 zł. Oferty Kurier Poznański zdg 97 873

Eleganckiego

czystego, obiady, łazienka od zaraz szuka studentka. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 97 857

Poszukuje

2-3 pokoje umeblowanych od zaraz lub od 10 maja, śródmieściu. Oferty Kurier Poznański zdg 96 138

Pokoju

próżnego, centrum, cena dla oficera. Oferty Kurier Poznański zdg 97 914

Pokoju

bez pościeli, czystego, słonecznego niedrogi o kółka Skarbowej poszukuje. Oferty Kurier Pozn. zdg 97 909

Próżnego

małżeństwo zaraz. Oferty Kurier Pozn. zdg 98 054

Próżnego

małżeństwo posada. Oferty Kurier Pozn. zdg 98 140

Pokoju

umeblowanego utrzymaniem kuchni poszukuje małżeństwo. Oferty Kurier Pozn. zdg 97 959

Gdy wychodzimy z domu, pragniemy być zawsze dobrze ubrani. Fachowe czyszczenie i dobrą konserwację garderoby zapewni

Farbiarnia i Chemiczna Pralnia

Dr. Proebstel i Ska

Poznań, Podgórna 10,
Fr. Ratajczaka 34,
Dąbrowskiego 12,
Kraszewskiego 17,
Strzelecka 1.

Pg 27 214-16.154

Przychodnia

dobrze gotuje, zna zaprawy szuka posługi w lepszym domu. Zgłoszenia Kuriera Pozn. zdg 98 141

Pokoju

eztywne prasowanie, poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 98 199

Dziewczyna

z prowincji poszukuje posady. — Oferty Kurier Pozn. zdg 98 121

Gospodyni

dobrymi świadectwami i poleceniami szuka posady 1. lub 15. — Oferty Kurier Poznański zdg 98 033

Szukam

posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 98 023

Dziewczyna

z gotowaniem wszelkich prac domowych poszukuje posady. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 98 019

Posługi

przed południem, uczciwa. Oferty Kurier Poznański zdg 98 015

Szukam

posługi z praniem. Oferty Kurier Poznański zdg 97 985

Dziewczyna

uczciwa szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 98 188

Kucharka

poszukuje posady do gotowania do wszystkiego. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 98 186

Posługi

całodziennej gotowaniu małopolańska od 1. 5. Oferty Kurier Poznański zdg 97 975

Dziewczyna

samodzielną, uczciwą do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 98 063

Bardzo

uczciwa, starsza, rutynowana gospodyni szuka posady, wieś, miasto, pensjonat, zarząd domem. — Oferty Kurier Poznański zdg 98 064

Szukam

posługi cały dzień. Oferty Kurier Poznański zdg 98 091

TEATRY

Poznań, wtorek, 27. 4.
TEATR WIELKI: Wtorek, 27. 4. „Kwiat Hawaju”. Ceny popularne.
Środa, 28. 4. „Czterech Gburów”.
Czwartek, 29. 4. „Czterech Gburów”.

KINA

Poznań, wtorek, 27. 4.
APOLLO: „Ucieczka Tarzana”.
CORSO: „Pat i Patachon jako ojezdźni”.
GLORIA: „Moj. Gwiazdeczka”.
GWIAZDA: „Papa się żeni”.
METROPOLIS: „Ucieczka Tarzana”.
OSWIATOWE T. C. L.: „Promienada miłości”.
RENAISSANCE: „Mściwy jeździec”.
SLONCE: „Ramona”.
SFINKS: „Malowana zasłona”.
SWIT: „Człowiek lew”.
TECZA - Łazarz: „Ostatni Poganin”.
TECZA-Wilda: „Bounty”.
WILSONA: „Trędowata”.

Przedpłata

na miesiąc kwiecień 1937 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.10, kwartalnie zł 12.30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w innych krajach zł 7.00—9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72

Pracznia
poszukuje prania. Oferty Kurier Poznański zdg 97 507

Posługaczka

szuka posługi w śródmieściu lub pranie. Oferty Kurier Poznański zdg 97 503

Dziewczyna

uczciwa poszukuje posady jako początkująca do wszystkiego. — Oferty Kurier Poznański zdg 97 451

Starsza

dziewczyna gotowaniem, praniem szuka posady, okolica obojetna. Oferty Kurier Poznański zdg 97 591

Dziewczyna

starsza szuka posady z gotowaniem, uczciwa i pracowita. Oferty Kurier Poznański zdg 97 592

Osoba

wskroś uczciwa długoletnie świadectwa poszukuje posady, wszelkiej pracy gotowaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 97 706

Dziewczyna

czysta, uczciwa, dobrymi świadectwami szuka posady od 1. 5. 37 Oferty Kurier Poznański zdg 97 666

Dziewczyna

zaufana samodzielnie gotuje szuka posady, mniejszej rodzinie. — Oferty Kurier Poznański zdg 97 673

Dziewczyna

wiejska, uczciwa gotow. samodzielnie szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 97 635

Posługi

poszukuje dwa trzy razy tygodniowo lub jakiegokolwiek zajęcia w mniejszym domu. Oferty Kurier Poznański zdg 97 724

Posługi

do osoby samotnej lub restauracji. Oferty Kurier Poznański zdg 97 583

Szukam

posady z gotowaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 97 576

Dziewczyna

ze wsi lat 30 poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej z gotowaniem od 1. 5. Oferty Kurier Poznański zdg 97 565

Uczciwa

dobrze polecona szuka posady. — Oferty Kurier Pozn. zdg 97 562

Dziewczyna

uczciwa z praniem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 97 549

Dziewczyna

samodzielną gotowaniem szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurier Poznański zdg 97 550

Poszukuje

prania lub posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 97 065

Posługaczka

potrzebna. Jezyce, 3 razy tygodniowo, pranie. Adres Kurier Poznański zdg 97 445

Dziewczyna

szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 97 460

Dziewczyna

poszukuje posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 97 488

b) Inni

Ekspedientka

poszukuje posady w Gdyni. Oferty Agentura Kuriera Poznańskiego, Gdynia. ng 41 932/3

1500,—

posiadam gwarancji hipotecznej szukam posady. Oferty Kurier Poznański zdg 97 786/7

Ogrodnik

szuka zajęcia zakładu przy wylazach ogródku, przyjmuje także do pielęgnacji. Oferty Kurier Poznański zdg 97 788/9

Rolnik

starszym wieku, uczciwy, sumienny szuka posady parobka lub gospodarza zaraz. Oferty Ogrodnik, Poznań zdg 97 936

Szukam

posady poważnej firmie, bardzo rzutki, doświadczony kupiec lat 33, gruntowne wiadomości, księgowości, procesowe, hipoteczne. Wyjazdy, akwizycja, chętnie administracja, stosunki poważnych instytucjach. Prima świadectwa. Oferty Kurier Poznański zdg 97 595

Bufetowa

rutynowana do kawiarni cukierni zna expres poszukuje posady od 1 maja. Oferty Kurier Poznański zdg 97 279.

Stenotypistka

korespondentka księgowości przy nie zbyt wielkiej pensji i zamieszkałej na Jezycach od 1 maja. Oferty z podaniem warunków Kurier Poznański zdg 97 856

Zł. 50,—

dam, kto wyszuka panience stałą pracę w fabryce. Oferty Kurier Poznański zdg 97 820

Szofer-mechanik
szuka posady, kaucja. Oferty Kurier Poznański zdg 97 782

Française

entre deux âges, références premier ordre, cherche situation dame de compagnie, leçons ou conversation (grands enfants seulement) en échanage séjour dans bonne famille ville ou campagne. Ecrire: Dąbrowa-Górnica, ulica Sobieskiego 47 — 3. Mme Mignaval. zdg 96 307

Panienska

inteligentna do dzieci z szyciem szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 97 831

Panienska

inteligentna z ukończoną szkołą handlową szuka bezpłatnej praktyki w biurze na majątku. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 97 838

Mężczyzna

samotny poszukuje posady woźnego, inkasenta lub inna pracę, kaucja 200—300, zł. Oferty Kurier Poznański zdg 97 853

Szofer

mechanik samotny szuka posady 1. lub 15. 5. miejscowość obojetna. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 97 748

Panna

lat 20, zna język francuski, umiejąca szyc i robotki ręczne poszukuje posady do dzieci zaraz. — Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 97 736

Emeryt

pobierający 34.— zł emerytury, 3 dzieci na utrzymaniu, powstaniec wielkopolski, w sile wieku szuka zajęcia jako woźny, portier lub t. p. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 97 801

Poszukuję

posady stróża, woźnicy, robotnika lub jakiegokolwiek innej pracy kaucja do 200,— zł. Oferty Kurier Poznański zdg 97 796

Panienska

poszukuje posady w pracowni krawieckiej. Oferty Kurier Poznański zdg 98 025

Panna

porządna, inteligentna szuka posady do towarzysztwa starszej pani wzgl. starszego dziecka. — Oferty Kurier Poznański zdg 96 104

Inteligentna

panienka lat 26 z dobrej rodziny, znająca wszelkie prace biurowe, pisząca na maszynie szuka posady do biura ekspedientki, towarzysztwa pani lub starszych dzieci dobre świadectwa. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 96 105

Uczeń

szuka nauki rzeźnika, zdrowy, silny. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 97 987

Powstaniec

były komornik sądowy poszukuje posady biurowej lub inkasenta; złoży gwarancję. Oferty uprasza Kurier Poznański zdg 98 068

Piekarz

cukiernik młodszy szuka posady. Pejkert, Gniezno, Trzemeszńska 17, m. 6. ng 41 727

Panienska inteligentna

19-letnia, zdolna, sumienna, miłego usposobienia szuka posady zaraz lub później jako początkująca do składki, cukierni, biura itp. Łaskawe oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 97 942

Panienska

ciężkim położeniem szuka jakiegokolwiek posady. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 97 962

Krawcowa

domowa szuka posady długoletnia praktyka kroju, dobry również dziecko (specjalność płaszcze, komplety). Oferty Kurier Poznański zdg 97 708

Krawcowa

w dom szuka posady 1.50. Oferty Kurier Poznański zdg 97 695

Szukam

praktyki — szwalni. Oferty Kurier Poznański zdg 96 664

Chłopiec

z prowincji zapoczątkowaną nauką w krawiectwie pragnie się douczyć w Poznaniu. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 96 727

27. WOLNE MIEJSCA

Pomocnica dla propagandzistki

z znajomością języka niemieckiego poszukuję. Zgłoszenia z fotografią i niem wieku należy skierować do Kuriera Pozn. zdg 96 685

Marszantkom

także na posadzie prze-róbki w domu. Oferty „Par” Al Marcinkowskiego 11, pod „17,4” Pg 27 212-17,4

Potrzebna

dzielnia prasowaczka od zaraz. Piotra Wawrzyniaka 3. zdg 97 884

Potrzebny
technik maszynowy, młodszy z zdolnościami kupieckimi, władający językiem niemieckim. Zgłoszenia z podaniem pretencji do Kuriera Poznańskiego zdg 97 821

Młoda

dziewczyna potrzebna. Rybaki 12, skład. zdg 97 825

Inkasentów

sprzedawców na maszyny do szycia na miasto Poznań, poszukuje firma „Singer” 27 Grudnia 5. zdg 97 832

Elew

gospodarczy jako włodarz do koni potrzebny od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 97 834

Akwizytorów

rejonowych 7,50 dziennie. Długa 4, m. 1. zdg 97 842

Wykwalifikowana

ekspedientka, branży rzeźniczej potrzebna zaraz. Zgłoszenia Dąbrowskiego 7, m. 1. zdg 97 779

Jaja

Fachowca poszukuje. Oferty Kurier Poznański zdg 97 747

Za

posługę pokój umeblowany. Kolejowa 18, mieszkanie 6. zdg 97 804

Panienska

do biura zastępstwo potrzebna. Pensja 40 zł. Zgłoszenia godz. 9—10, Kantaka 4, m. 2, parter. zdg 97 871

Dziewczyna

przychodnia całodzienna do prac domowych, cerowania, dzieci od 1. Zgłoszenia 4—6 Bukowska 43, m. 10, wejście z werandy. zdg 97 875

Uczennica

inteligentna, dobrej rodziny potrzebna, celem wyuczenia się ekspedycji w cukierni. Oferty Kurier Poznański zdg 97 881

Fryzjer damski

pierwszorzędny żelazkowej wodnej zaraz lub później, warunki dobre. Hofmann, Inowrocław, Królowej Jadwigi 30. zdg 97 910

Magister

farmacji z prawem zarządu zaraz potrzebny. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 97 907

Służąca

gotowaniem. Wierzbice 8, m. 8 zdg 97 906

Krawiecki

młodszy pomocnik natychmiast. Bandosz, ul. Powstańca 1, Wilda Rynek. zdg 97 896

Młodsza

księżkowa z dobrymi świadectwami potrzebna zaraz na wieś. Zgłoszenia z podaniem pensji do Kuriera Poznańskiego zdg 97 858/9

Krawcowa

Działyńskich 9 — 3. zdg 98 051

Inkasent

starszy sumienny gotówka 200,— Oferty Kurier Poznański zdg 98 048

Dziewczyna

do wszystkiego. Strzelecka 25. — m. 2. zdg 98 046

Fosadę

stałą dam rzutkiem kupcowi za kaucją 1—2 tys. zł. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 98 069

Krawcowej

potrzebna poszukuje zaraz Getruda Grobela, Rawicz, Wąsy Poniatowskiego 15. ng 42 122

Skromna

do wszystkiego od 1 maja. Górna Wilda 19 — 15 od czwartej. Pg 27 217-17,6

Przedstawicieli

rutynowanych do sprzedaży

wag

automatycznych oraz

maszyn

do krajania szynki poszukujemy. Panowie energiczni, zaprowadzeni w branży rzeźniczej i kolonialnej złożą wyczerpujące oferty

Van Berkel

i Ska, Sp. z o. o. Katowice, Kopernika 11. Pg 27 219-71.39

Krawcowa

samodzielną na suknie z długoletnią praktyką w firmach pierwszorzędnych potrzebna od zaraz. Salon Mód, Zwierzyniecka 20. zdg 98 147

2

młodsze panienski i 2 młodzieńców do obsługi gości od zaraz. Koźka 8, m. 8. zdg 98 142

Bufetowa

inteligentna, przystojna, potrzebna zaraz. Warunki fotografia Kawiarnia Centralna, Leszno. zdg 98 1